

پیشەگى

خوشەویستىيەوە دەستى بەررۇماندا نەنايەوە و ئەو سەودايىھى ئىمەھى قبۇلئىد. ئەو بۇ لە ژمارە سفرەو پەيمانى خۆي بەجىيەتى. سەرەنجام ئەم گۆنۈشانەى لى روا كە لەم گولشەندىا بۇن و بەرامەكەي يەكىتى باپەت و گەرمابى يېڭىدانەوەي ساتەوختى نووسىيىن ستۇونەكانى بېكىتىناو.

ئىمە لە ئاسوو اخەندان بۇ پەخش و وەشاندىن) ھىچ شىۋازىكمان بۇ نىشاندىنى پېزازىن و سوپاسگۇزارى خۇمان لە بەرامبەر مامۇستا موهىتەدى نەدۇزىيەو پېشىكەشكەرنى ئەم كىتبە نەبىت وەك ھەولىك بۇ پاراستىن ئەو بىرۇكە جوانانەى لە ابىرازادا نووسىيونى و دەشى بە هوى خەسلەتى پەرتىبۈن وراغۇزەرى رۆزىنامەوە، بىزربىن و بە ئاسانى نەيەنەوە دەست.

بە ھىوات ئەھى روناکبىر و تىكۈشەرى دىرەينى مىللەتە كەمان مامۇستا سەلاحدىنى موهىتەدى ئەم دىارييە بچووكەمان لى قبول بىات.

دەستەي نووسەرانى ئاسو

٢٠٠٥/٩/١ - كەركوك

ئەمە لە دوو توپى ئەم كىتبەدا كۆڭراوەتەوە (٤٦) ئەلقە لە نووسراوە كانى ستۇونى ابىرازادە كە مامۇستا سەلاحدىنى موهىتەدى ھەفتانە بۇ رۆزىنامە ئاسو ئەنۋەسى، ماوهى نووسراوە كان نىوان (١١/٤/٢٠٠٥ تا ٧/٦/٢٠٠٤) دەگرىتە خۆى.

بېگومان لە مېزۇوهشەوە مامۇستا موهىتەدى ھەروا درېز بە ئەركى زەھمەتى و ھاوكارى خۆى دەداو ھەفتانە لە ابىرازادە باس و خواسگەلىكى سىياسىي يان فەرھەنگى يان كۆمەلایەتى ھاوبەند بە رەوشى سىياسىي ولات دەورۇزىنى كە بۇ ئىمە دەستەي نووسەرانى ئاسو دەستمايدى كى گەورەيە و بۇ خۇینەرائىش دەشكەوتى سەرنج و شىكرونهەوەيە كى باپەتىانەيە لە زەھمەنېكىدا گېڭىزلىك دەركەوتە سىياسىيەكان و رووداوه كانى رۆز، قەرەبالەغىيە كى وايان خۇلقاندۇووھ مەرۇۋە پېۋىسى بە لىوردبۇونەوەي زىاتر ھەيە و ئەمروش پىتر لەھەر كاتىكى تە ئامۇڭارى دەستگەنلىكى دىلسۇزانە دەۋىت وەك ئەھى مامۇستا پېنى رادەبىت.

پېش دەرچۈونى ژمارە سفرى رۆزىنامە ئاسو لە ٤/١ دا به تەلەفۇن پەيوهندىيمان لە گەل مامۇستادا كرد، ئەو كاتە لە سويد لە سەردىانى مال و مىنال بۇو، كە بەلىقەرار وايە رۆزىنامەيەك دەربىكەين شانى واو بالىۋاپىت و لەررووي نازىشەوە گۇقمان "دەبى" مامۇستاش ستۇونىكى ھەفتانەيى تىدا بلاوبىكائەوە.

ماسى لە ئاودا سەودا ناكريت و كەس قەناعەت بەمە ناكات ناوناوابانى روناکبىرىي و سىياسىي خۆى فەردىتە نىيۇ پەرۋەزىيە كى نادىيارى رۆزىنامەوانىيەوە، بەلام مامۇستا موهىتەدى لە رەووی

پىشکەشە:

بەدلۇپە خويىنى شەھيدان و تنوڭىھە ئارەقى رەنجى
تىكۆشانى كوردايەتى لە رۆزھەلاتى كوردستان.

فيڪرى وردىشى دەۋى

ئاسو

- ناوي كتىپ: فيڪرى وردىشى دەۋى
- ناوي نووسەر: سەلاحوددینى موھتەدى
- چاپى يەكم سليمانى
- پىتچىن: ترى فايەق
- ھەلەپىر: هيىمن يە حىيا
- ديزاين و بىرگ: شۇرۇش ئە حەممەد
- زنجىرە (٢) لە بلاوكراوهكانى خەندان بۇ پەخش و وەشاندن

لە بلاوكراوهكانى خەندان بۇ پەخش و وەشاندىن

ئازارەکەی دەگرم. بەوەش رازىم ئەگەر ناواھەکەی ھىننە دلتەزىن و جەرگ بى
نەبوايە: شەرىكايدەتى و برايەتى!

قەمت نەزاندراوەو نەبىستراوەو لەھىچ دەورو زەمانىيەك رووى نەداوه دوو
دراوسى لە پەنای يەك بىزىن، گەورەكە بە بچۈلەكە بلى:

- پېت خوش بىۇ و پېت ناخوش بى دەبى لەگەلم بىيە شەرىك

- باشە بەھەر ناسوورەت زۆردارى و بىگارىش بى و شەرىكايدەتىيەكەم
قەبۇول كرد بەلام چەند شەرت و شرووتىكەم ھەيە.

- نەخىر تۇ بۆت نىيە شەرتت ھەبى، دەبى بەو شەرتانەش كە خۆم
دایدەنئىم بىي بە شەرىكىم!

خەلگىنە ئەو شەرىكايدەتىيە يا كەلەگايى؟!

شەرىكايدەتى يا كەلەگايى!!

ئەگەر ئەو قىسىم راست بى "ھەر كەس خۇى بىناسى خواش ئەناسى"
دەبى من يەكىك لە ھەرە خواناسەكانى كوردىم!

نە پىدا ھەلگۇتن و پالى پىوهنانى دۆست و دەستەبرا و نە
زىلەمۇدامەركاۋەكەي مەھىلى بىنازىم، زەفرەريان پى نەبرەم و زەللەريان پى
نەكىدمۇ نەيانخستىمە ناو گىزلاۋى جېھانى نووسەرىد!

ئىپستا بىر لەو دەكەمەوھ ئەگەر لە رۇزىنامەيەكدا نووسەر يَا كارىبەدەست
بوايەم و ھەموو بەيانيان لەگەل نان و پەنیرەكە پىۋىست با مەقالەيەك
بنووسمۇ لەبەرددەم سەرنووسەرى دابنېم، قۇرى كۆيم بەسەرى خۆمدا
كردبى؟!

پىتىان وانەبىن ھىچ ئىدەو ئەندىشەيەك مىوانى مىشكىم نابى و خانەي
خەيال خالى و نەزۆك و نەبانە، بە پىچەوانە كاتىك باسى نووسىن لە گۆرىدە
نىيە كاسەسى سەر وەك پۇورەھەنگ ھەر ھازىدى. سەۋۆز و زەرد و سور
وەك كۆلکە زىرىنە چەترىك دەنگىyon لەسەد تاوس رازاھەتر! ھەر كە زانيان
دەست بۇ قەلەم دەبەم و لەپەرىدەك كاغەزىيان بەدى كرد حاشا لە تاكە
دانەيەك ھەنگ و كۆلکە زىرىنە تاوس!

ئەمجارەش ھەروا بۇو، بەلام بەختى كاك سىستان لەو پۇورەھەنگە
دانەيەك زەرددەوالەم بەدەستەوە هات توند گىرتەم و وەك ئەسپىي چەنگى
كويىرى نەمەيشت لە دەستم دەرچى! ھىننە بەختەور نەبووم حەوت
مېشان لە كلۇرە دارىكدا بىدۇزمەھوھ، بەلام زەرددەوالەيەكم لەناو مشتادىيە ھەر
من رېكى دەگۇشمۇ ھەر ئەو پىمەھوھ دەدا.

ئەو زەرددەوالەيە بۇ لەمن بۇو بە ھەزىديھاى حەوت سەر؟ سەرتاپام
خەرىكە بە ژەھەرەكەي دادرزى، نە دەتوانم دەستى لى بەرددەم و نە بەرگەي

بەزهبری ئاگرو ئاسن لەدارستانى بادىنانەوە تا ھەنگوينستانى ھەورامان، لەنەوتى كەركوك و بەسرەوە تا قاميشەلەن و بالىندەكانى ئەھوار، سامان و سەرودتى ئەم خاکەو نىرۇمىيى ئەم خەلکە بۆخۇرى حەلآل كردىبو.

شىعەي عەربىيىش خولىيات ئەم فەتوايەيە كەبە فەرمانى ئىمامى زەمان بېيىتە نويىنەرى خوا لەم دنيا روونەداو ئەزمۇونى براو گەورەكەيانمان لەسەر تاقى بىئەنمەوە، كە لەزىنداندا ھەموو شەۋى كىزۇلە جىڭەرگۈشەكەنمان شەلآلى خويىنى كچىنى بىكەن تا بەيانى كەئەم پەپۇلانە (زىبىي شەرعى) كران رىيگاى خواو دەركاى بەھەشتىشيان لىدەخرى.

لەناو چەق و لوورى ئەم (بەرەنگارىيە پېرۇزە) دابۇو، لەناو عىرافىتكى تا ئەدوكات بىيىناسەو بەرەلتەت يەكسان و يەكگەرتوودا، كريستۆف كۆلومبسى سەرددەم كەشفى تازەي كرد: (خەلکى عىراق) بۇو بە(گەللى كورد)، (شىمالى عىراق) بۇو بە(كوردىستان)، (فيدرالى پارىزگاكان) بۇو بە(فيدرالى جوگراف و مىزۇويى) و پىاوا حەق بلى، مام جەلالىش ئەم (جوگراف و مىزۇويى) يەھى چاڭ ھۆستەوەو بەلگەنامەو خەرىتەكانى لەعوسمانىيەوە تا زەمانى ئىنگلىز كرد بەوەرەقەى كوردو لەسەر مىزى حۆكم دايىكتا!.

ھيوادارم كەس دلەمند نەبى لىيم ئەگەر بلىيم بۇ ئەو كەشفە تازەي كريستۆف كۆلومبس، ھەر دەبىن نانىك بخۇين و نانىك بىكەين بەخىر بۇ سوننەو شىعە توندرەوەكانى عەرەب. لەراستىدا كوردو ئەمرىكا دواي سالەھا دوورى و درەنگى بەحۆكمى (ھەر عەقلە لەخەسارىك) يەكتىيان دۆزىۋەتەوە.

شەرت ئەوهىيە لەدەستى نەدىن!

ھەر عەقلە لە خەسارىك

كەئەمرىكا گەيشتە ناو ئەم ولاتە، ھەرىيەك و شەى دەزانى: (عىراق)! نەزمان و كەلتۈرۈر مىزۇوى جىاوازى ئەم خەلکانە، نەشىيەو مىزۇوى بەزۇر پېكەھەلەكاندىيان، نەجوجەراپياو نە ئەو (حەمەرين) دەدورو درېزە، تەنەنەت نە ئەو (برايدەتى) يە خويتاوبىيە ھەشتا سالانە. كە ياخوا بىرپاواو نەگەرپىتەوە - بەسىيا سالەكانى ئەنفالىشەوە. ھىچيان نەدەزانى و نەياندەۋىست بىزازن.

و شەى سىحراروى (عىراق) عەسای مووسا بۇو، مارەكانى دېكتاتۆرى قۇوت دەداد دېجلەو فوراتى شەق دەكدر. نەفەسى عيسا بۇو گۇرغەربەكانى بەكۆمەلى چۆلگەي عەرەرى زىندىوو دەكدردەوە.

چەمكەكانى (شىمالى عىراق)، (فيدرالى پارىزگاكان) و (ماق يەكسانى ھاواولاتى)، و دەك بىنېشەخوشكەيەكى جېھانى، تۆپەلە قۇر بۇون بۇ بەلام لەناكاو خواكىرى و (بەرەنگارى پېرۇز) لەملاو لەولا سەرەيەلدا.

فەللوچە راپەرى و نەك ھەر حەويجه و رىاز، بەلگۇو دەھەزارىيەكانى تەعرىب لەناو كەركوكىش - كەدەبۇو لەمېزبىايە دەركرابايەن. زمانيان كەوتەگۇو دەستىانكىد بەگۇرۇغان!

شىرەكۈرىكى و دەك موقتەدا شەمشىرى ئىسلامى لەكالان دەركىشىۋەو پېرەئاخوندىش كەسالەها بەحۆكمى (تەقىيە) مەتەقى لىۋەنەدەھات، ئىستا (وەكى بولبۇل دەخويىنە وەعزۇ گوفتار)!.

سوننەي عەرەب خەون بە دەدورو دەسەلەتەوە دەبىن كە كەمايەتىيەكى سەرورىخوازى سەرپۇرى داگىر كەر، دەستو داۋىنپىيس و حەرامخۆر،

دەبۇو لەقەد بالايان؟ گۆرى بەكۆمەل و زىنەدەھەچال پېر بە پېستى خۆيان دەبۇو؟

لە خەوارىجەوە تا بن لادەن بەناوى قورئان سەرى موسولمانان دەپرەن و پیاو نازانى لەو بەينەدا ئىسلامى راستەقىيەت كامەيە؟ مەلاكانمان بىيەدىڭن و ئىمەش كۆپرەن و لە تارىكىدا پەل دەكوتىن. ئاي بۇ فريادپەسى لەم جاتى گومانە درمان ھىنى!!

با واز لە ئىسلام بىنىن و بىيىنە سەرباسى ئەم دەورە و داستانى عەرەبە! بەبارمەتەگرتى خەلکى مەدەنلى لە عەسرى ئىمەدا لە فەلەستىنەوە سەرى ھەلدى، تەيارە رفاندىن، تەقاندىنەوە ئوتۇمبىل و مالان و چاخانە، كوشتنى ڈن و منالى بى گوناھ لەو عەرەب و فەلەستىن يانەوە داهات كە خۆيان بە چەپ و شۇرۇشكىر و پېشىكەوتىنخاواز و تەنانەت ماركىسىت دادەندا و فەريان بەسەر بىرۇباورە ئىسلاممەيەوە نەبۇو بەلگۇ زۇرەبەيان عەرەبى ناسىۋىنالىست و عىلمانى بۇون.

كاتىيەك زەمانە گۇرا و سۈسىيالىست و ماركىسىت لە جىياندا دەور و دەسەلەتى نەما بايان دايەوە سەر ئىسلام و هەمان حىيانىمەت و تاوان لەزىز پەردى ئىسلاممەوە سەرى ھەلدىيەوە. پېرسىيارىكە و پېۋىستە زانىانى كۆمەلناس و مىزۇنناس و مەردىمناس وەلەمى بەدەنەوە: ئاي ئىسلام عەرەبى خستۇتە سەرئەم رىگايە يَا عەرەب ئىسلامى بەو دەرەدە بىردووە؟ يَا ئەم دوانە وەك شىروشەكەر تىكەللاو بۇون و ئەم مەر و بەرخە ھاۋىر ئاكىرى.

چۈنە لە ولاتىكى دورى لە مەركەزى ئىسلام وەك مالىزىا، ئىسلام رەنگ و روالەت و شكل و شىۋازاپىكى زۇر جىاوازى لە ئىسلامى عەرەبى و رۇزھەلەت ناواھەپەتى هەيە؟

ئاي ئەندە راستە كە ئىسلام چۈنە لەر و لاتىك سەرەنچام لەگەل رۇخىيە و رەشت و فەرەنگ و تەنانەت ئاو و هەوا و ئابورى ئەم مىلەت و ئەم ولاتە تىكەل بۇوە و سىمايەكى جىاوازى تابىھتى بەخۇيەوە گىرتۇوە؟ ئاي دەتوانىن بلىيەن "ئىسلامى عەرەبى" ، "ئىسلامى ئىرانى" ، "ئىسلامى ئاسىيى" ، "ئىسلامى ئافريقايى"؟

ھەرودەك چۈن كۆمۈنۈزمىش دواي ماۋەيەك دابەش بۇو بە "كۆمۈنۈزمى رووسى" و "كۆمۈنۈزمى چىنى" و "كۆمۈنۈزمى ئۇرۇپاپى" و هەت.. پېرسىيارىكە و وەلەمى ورد ھەلدىگەرە.

سەرەنچام ھەرودەك نەمانزانى ئەنفال چىيە نەشمانزانى شىمە ئىسلامى و عەرەبى چۈن لىك دەناسرىيەوە!!

"شىمە" ئىسلامى و عەرەبى

لەگەل ھەر بىگانەيەك كە بە بارمەتە دەگىرى، لەگەل ھەر سىاسەتمەدارىك كە تىرۇر دەكىرى، لەگەل ھەر كاولكارى و داگىرگەنلىك، ھەر تالان و سووتەنائىك كە لەم رۇزھەلەتى ناواھەپەتە و بەدەست و دەستورى عەرەب و بەناوى غەزاو جىهاد بەرپادەبى، ھەر اى كاربەدەستان و رووناڭكىرانى عەرەب بەرەز دەبىتەوە كە: ئەمە "شىمە" ئىسلامى و عەرەبى نىيە.

پیاو نازانى ئەو "شىمە" كە بەيدابۇو و لەكۈز راھاتووە؟

باسى دەورانى جاھلى ھەر ناكەم كە ناوى خۇي بەخۇيەوە، ھەر لە سەدرى ئىسلام لە چوارينەكە خولەھاى راشدىن، سى كەسيان تىرۇر كراون. كوشتنى عومۇرۇ عەللى تىرۇر ئىكى زۇر ساكار و كلاسيكى بۇو، لە پېشەوە ھېرىشىان بىردىن سەر و بە خەنچەر پېشت و زگىان ھەلدىن. بەلام عوسمان كە خەلەپەسى سېھەم و كۆكەرەھە ئەسخابەي پېغەمبەر بۇو لە لايەن جەماعەتىك لە ئەسخابە و كۈرە ئەسخابە ئاودارەوە مالەكە ئەمارق دەن، ئان و ئاوابان ئى بېرى و دواي چەند رۇز دیواريان رووخاندۇ دەرگایان شەكەندا چۈونە ژۇرە. لەسەر بەرمال و لەحالى قورئان خويىندىدا رىش سېھەمەيان گىرتۇ و گۆشاۋگۇش سەريان بېرى. ھەرودەك نەوكانى پېغەمبەر يېش، حەسەن دەرمان دا كرا - تەنانەت دواي ئەوهەش كە كورد گۆتەن: چەكى دانا و دانىشى!

ھوسىيەش بەخاۋى و خېزانەوە كوشتارى بەكۆمەل كرا، لاشەكەيان لە دەشتى كەرەبەلا بەجىيەپەت سەرەتكەيان بەدىيارى نارد بۇ شام.

ئاي ئەمانە شىمە ئىسلامى بۇون يَا عەرەبى؟ لە حەججاي بىنى يۈسفەوە هەتا سەددام حۆسین لەم خاڭى عىراقەدا كىي خاوهەن بەزەپى و دەلەرمەتان پى شەك دى كە خۇي لە تىرۇر توقاتىن و كۆپەن بېرىن پاراستىبى؟

نازانم بۇ مەلاكانمان تىيمان ناگەيەن ئەنفال چىيە و دەلىن چى؟ ئەم قىسانە ئەسەر ئەنفال دەكىرى بۇ ئىمە ئۆممى "تىيگەيشتنى زەممەتە، بەلام مەلائى دوازدەعىلىم دەبىن بىزانى و دەبىن شەرھى بىدا. ئاي گوناھى سەددام ھەر ئەم بۇو كە كورد مۇسلمان بۇون و ئايەتى ئەنفال ئەوانى نەدەگرتەوە؟ چما ئەگەر كورد باورىيان بە دىنى ئىسلام نەبوايە، خاوهەن دىنييىكى دىكە بۇوبايەن يَا ھەرهىچ دىنييىكىيان نەپاراستىيە ئەنفال كالاپەك

هەر لىرەدایە كەجۇوتبوون و ھاوسازىي بەرژوەندى گەلى كورد لەگەل
شارستانىيەت و پېشکەوتن و زانستا خۆى دەرددەخات.

ھەر لىرەدایە كەدۇوركەوتنەوە نارېكىمان لەگەل ئەو بانگەوازە
بەدىاوازە كەدەيەوى دىزايەتى لەگەل "فەرەنگى غەرب" بىكا بە تىۋىرى
دىن و دەولەت و دەسەلاتەكەي خۆى، مەعنانو سىمايەكى نەتەوەيى
بەخۆيەوە دەگرى.

ھەميشە زمان و فەرەنگ، ھاوسان و ھاوشان لەگەل چىا سەركەشەكان
پەناو پشتىوانى ھەستى و مانەوەي نەتەوايەتىمان بۇوە، بەلام ھەرگىز وەك
ئەمپۇرۇ فەرەنگ و زانست. بەھەممو شىۋە جىاوازەكانىيەوە لەھەممو بوارە
جۇراوجۇرەكانىدا. نەبۇتە ئامرازى يەكگەرنەوەي گەلى كورد، بى ئەوەي
تازە دېكەكانى سەرسنۇور بىتوانى ھەر كاممان لەناو قەفسى پارچەكەي
خۆيدا زيندانى و قەتىس بىكت.

رووناكسىرانى ئەو سەھدى بىسەت وىھەك پېشەمرگەي سەنگەرىكىن
كەدۈزمىن زەھەرى پىنابا و دۆست سەفرە دلى و دەرگاى مالەكەي بۇ
كردۇتەوە.

يەكگەرنەوە لە رېڭەي فەرەنگەوە

كىبى و كورد بىو خەون بە يەكگەرنەوە كوردىستانەوە نەبىنى؟
باب و باپىرانى ئىمەو پېش ئەوانىش چىها زاناو نۇوسەر و رووناكسىر و
سياسەتمەدارى كورد تېكۈشاون تا ئەو ئالا دپاوه بەدۇورنەوە ئەو ئاۋىنە
شكاوه گاو كەنەوە!

ئاخ كەچەندىيان قۇر پېۋاوه بەرۋەك دادرىيە كەچى لەكونجى زىنдан يَا
لەخاكى غەريپى و گۆشەي تەننیا يَا ھەرلە كاولە نىشتەماندا -لەبرساناو
لەترسانا- سەرنىجام سەرى پې تاسە و ئاۋاتىيان بىرۇتە ژىرگل!
لەم سەددەي بىسەت وىھەكەمەدا بەلام ھەلۈمىرچى و بنەماي سىاسى و
فەرەنگى و ئابورى و تەكەنلەلۇزى لەجىهاندا واگۇراوه كە ئەو بىستۈكەي
دۇزمىن ناواي ناوه سۇنۇر" تازە ناتوانى بىيىتە كۆسپ لەبەردم شەپۇلى
قەددەغەشكىن و لەمپەربەزىينى يەكىيەتى خوازىدا.

يەك ئەندىشە، يەك ئامانج و يەك ئارەزوو، بەلام بەھەزاران رەنگو
لەھەزاران لازى، بۇونەتە بالىدەي بەرزمەپەر تېزپەرلى سەر ئاسمانى
رۇزىنامە و تەلۋىزىن و ئىنتەرنېتە كانمانداو بەھۆى دەنگو رەنگو وشەو
ڈمارە، ئاگادارى و زانيارى ئالۇڭۇر دەكەن. تامەززەنلىقى و تاسەي دىدارو
دىالۇگمان دەشكىن، دەردى دوورى و تەمى نامۇيىمان دەرەۋىنەوە.

سلاو بۇ جىهانى نوى! سلاو بۇ تەكەنلەلۇزى مۇدېرن!
بەھەر رادەيەك توانايى و شارەزايىمان بۇ كەلك وەرگەتن لەو "ئامرازە
پېرۋازانەي" جىهانى موتەممەددىن زىادېكەت، بەھەمان ئەندازەيەش
ھەنگاوه كانمان بۇ يەكگەرنەوەي نەتەوەيى لە رېڭەي فەرەنگو زانستەوە
بەرەو پېش دەپۋات.

ھەر لىرەدایە كەستراتىزى يەكگەرنەوەي نەتەوەيى دەستنىشان دەكىرى.

دیموکراسی بۆ کوردستان!

شانازییەدا، بەلام پرسیارەکه ئەوەیە لە کویی جیهان دیموکراسی جیگیر و پایەدار دەبێ بەبى ھەلبژاردن؟. حاکم و دەسەلاتداران چۆن نوپینەری خەلگەکەی خۆیان بن بەبى ئەوەی لە پىگەی دەنگدانی جەماوەرەوە ھەلبژیردرابن؟

من نامەوی گومانیک بخەمە سەر گرینگى و بايەخى يەکگرتنهوە هەردوو ئیدارە کوردى و پىکھىنانى حکومەتىكى يەکگرتتووی کوردستانى كسبەينى بتوانى ناوچە رزگارکراوهەكان بە كەركووكىشەو بخاتەوە سەر ھەرىمی کوردستان، بەلام گلەيى و گازنديھەكى زۆر ھەبى له و نوسەران و ڕووناکىرمان و سیاسەتمەدارانەكى كە ھەممو و باس و داخوازەكانيان تەننیا لەسەر خالى يەکگرتنهوە چەقىيەوە كەس باسى ھەلبژاردن ناکات لە ھەرىمیكدا كە دەبى نۇمنەو سەرمەشقى دیموکراسى بى! تەنانەت لە پەراويزى ھەلبژاردىنى عىراقيشدا كە نەتەوە يەکگرتتووەكان و ئەمرىكاو نەوروپا قەرار وايە سەرپەرشتى بکەن، كەس خۆی ماندوو ناكا بۆ وەلامى ئەو پرسیارە: ئەى ھەلبژاردىنى کوردستان؟!

ئىمە دیموکراسىمان داوا كردووە بۆ دەولەتى ناوهندى تا پىگەمان پىبرىت لە ژىر زولەم و زۆرى داگىرکەر بىيىنە دەرى، بەلام نەمانويىستوود بىرلەوە بىكەينەوە ئەى لە داھاتوودا چۆن ھاواولاتى کوردستان لەمەترسى زىدەرۈي و سەتكارى حکومەتى خۆمالى رېكار بىكەين؟.

(ئەو حکومەتە پىرۆزبى لە بەشەو نەخشەبىن لە بەشەكانى دىكەش).

پېشىنیانى ئىمە نەياتوانى، نەيانزانى يانەنويىست، بەلام كاتى ئەنەنەتەوە ئىمە نەسللى زىندىوو ئەم سەرەددەمە لە ژىرسايەتى حکومەتى کوردستان لەم دەرفەته زىپىنە كەلك وەرگرین و لە تەك ھەر شىعارىك كە بەرزى دەكەينەوە بۆ مافى نەتەوەي - ئۆتونومى، فيدرالى، مافى چارەنۋوos، سەربەخۆيى - ئەم رېستەش لەسەررووی ھەمەمۇيانەوە بنووسيين: دیموکراسى بۆ کوردستان!.

بەتايمەت كە ئىستا خوشمان و جيھانى دەرەوەش داوى ئەو دەكەين(و مافى خۆشمانە بە شانازىيەوە داوا بکەين) كە کوردستان بېيىتە نۇمنەو سەرمەشقىڭ بۆ ھەممو عىراق ج لەبارى بەرىۋەجۇون و ج لە بوارى ئابۇورى و ئازادىدا. تا ئىرە كەس باوھنەكەم بەشدارى نەكا لەو شادىو

زۆر لە مىزە لەدواي جەنگى جيھانى دووھەمەوە شىعارىك ھاتۋە ناو ئەدەبىاتى سىاسى حىزبە کوردستانىيەكانەوە: خودموختارى بۆ کوردستان و دیموکراسى بۆ ولاتەكەی کوردى لە ژىردەستىدە. جارى واھەيە بېرىك لە حىزبەكان گوتۈويانە: مافى چارەنۋوos بۆ گەللى كورد، ئىستا دەلىن فيدرالى بەلام دیموکراسى بۆ ولاتە گەورەكە ھەر لە جىگەي خۆي ماوەتەوە. لە ھەممۇ ئەو ماوەيەدا كەس نەبووە ئەم شىعارە سەرەوبىن كاو بلى: لەپىشدا دیموکراسى بۆ کوردستان!

ئىمە دیموکراسىمان داوا كردووە بۆ دەولەتى ناوهندى تا پىگەمان پىبرىت لە ژىر زولەم و زۆرى داگىرکەر بىيىنە دەرى، بەلام نەمانويىستوود بىرلەوە بىكەينەوە ئەى لە داھاتوودا چۆن ھاواولاتى کوردستان لەمەترسى زىدەرۈي و سەتكارى حکومەتى خۆمالى رېكار بىكەين؟.

(ئەو حکومەتە پىرۆزبى لە بەشەو نەخشەبىن لە بەشەكانى دىكەش).

پېشىنیانى ئىمە نەياتوانى، نەيانزانى يانەنويىست، بەلام كاتى ئەنەنەتەوە ئىمە نەسللى زىندىوو ئەم سەرەددەمە لە ژىرسايەتى حکومەتى کوردستان لەم دەرفەته زىپىنە كەلك وەرگرین و لە تەك ھەر شىعارىك كە بەرزى دەكەينەوە بۆ مافى نەتەوەي - ئۆتونومى، فيدرالى، مافى چارەنۋوos، سەربەخۆيى - ئەم رېستەش لەسەررووی ھەمەمۇيانەوە بنووسيين: دیموکراسى بۆ کوردستان!.

بەتايمەت كە ئىستا خوشمان و جيھانى دەرەوەش داوى ئەو دەكەين(و مافى خۆشمانە بە شانازىيەوە داوا بکەين) كە کوردستان بېيىتە نۇمنەو سەرمەشقىڭ بۆ ھەممو عىراق ج لەبارى بەرىۋەجۇون و ج لە بوارى ئابۇورى و ئازادىدا. تا ئىرە كەس باوھنەكەم بەشدارى نەقا لەو شادىو

قا خاوهن مال دزى گرت

سیاسەتى چەوتى هاوپەيمانان يَا باشتى بلىم بى سیاسەتى ئەمریكا لە سەرەتاي شەرەكەدا، وايکرد كە پیاو كۈزان و ئەشكەنجهگەران بە هاسانى و هەرزانى رزگاريان بى لە ئاگرى تۆلە مىللەتو و ايايان لى بى كە بهخۇيان و بە راديو و تەلەویزیون و رۆژنامەكانيان لەپانوکى جىهانى عەربى و ئىسلامىدا ئەوان بىنە تەلەبكارو مىللەت بىنە بە قەرزدار.

ئىستا ئەوان تانە و لۆمە دەگرنە گەلى كورد - ئەو گەلەتى كە دواي ھەشتا سال لە مەينەتى و ژىر چەپۆكەيى و بىن مافى تازە خەريکە تامى شىرينى نازادى دەچىزى و دەويىرى ھەناسەيدىك بە ئاسوودەتى بىشى -

بۇ كورد بەشدارى ناكەن لە بىزۇتنەوەتى بەرەنگارىدۇ!؟ كام بەرەنگارى؟ ئەو بەرەنگارىيەتى كە يَا دەورو دەسەلاتى بەعس دەزىيەنىتەوە يَا خەلافەت و ئىمامەتمان بەسىردا دەسەپېيىن يَا ھەردوکىيان!! كورد بەرەنگارى درېڭىخایەنى كردووە بە درېڭىزى مېژۇو بۇ پاراستنى خەلک و خاکەكە، ئىستاش لە بەرەيەكى بەرینى بەرەنگارىدایە بۇ دىفاع لە دىمۆكراسى، مافى مرۇۋە، يەكسانى ڙن و پیاو و بەرپابۇنى كۆمەلگائى مەدەنى لە دېلى ترس و ترر، لەدېلى ھەزارى و ھەلۋاردن - شان بە شانى جىهانى ئازادو پېشىكەتتوو - پېش ھەمووشيان مافى نەتهودىي بۇ ئازادى و سەربەخۇيى.

سەددام دواي سى وبىنج سال سەلتەنەت و سەردارى، بەخۇي و حىزبى بەعسەوە، بە جەيش و جاش و جاسوسەكانىيەوە، بەھەزار حال كونە مشكىكىيان دۆزىبۇوه خۇي لىيەد شىئىرى. سەرەنjam ئەھەشىيان پىن رەوا نەبىنرا، بەكۆلۈك رىش و پەشمەوە گورىسيان تىخسەت و دەريان كىشىيە دەرى. بەھەشەوە نەھەستان، سەيرى شەھەيلەكەو كەلپەيان دەكىد بىزانن ئايا "شىلە پىن ماوه"؟

سەددام رىي ناكەوى بەسالاۋادۇر ئالەندە بى، بەلام خۇ دەبۇو چاۋىك لە مامۇستاكە خۇي بىكتات، كەچى غىرتى ئەھەدى نەبىو وەك ھىتلەر خۇي بىسووتىيەن. ئەو كەسەي لە دەرەھە دەسەلاتى خۇيدا سەگو عىسانى لىڭ دەبەستەت كورد گۇتنەن گۇنى گۇندارى دەرەھەنەن، سەرمەستانە بە دۆزمنانى خۇي پېدەكەن و پاپە لەناو قامك، دووكەلى بەرەدەدایە چەپو چاۋى جىهان، رامبۇي عەرەب بۇو لە سەرشاشە تەلەویزیون و لەبەرەدەمى كامىرا چەك نەمابۇو لە سووک و سەنگىن تەقەھى پېنەكى، كاتىك كە پېيىسىتى بەر دەرگائ پېگەرت تاقە تەقەھىيەكىشى نەكەدو مىتى ئاسىن و جىهان لەرزاينى بۇو بە چەرمە چەقاتىتەيەكى لەرزاڭ و پېرەلۈك!

نە بومبى كىميابى و نە بەرەنامە ئەنفال، نەگۇرى بەكۆمەل و نە سیاسەتى تەعرىب داديان نەداو لە زەبۇونانەترين و خويپەيانەترين شەكل و شىۋىدەك كە بە خەيالى بنىادىمدا دېت دەستى ھەللىن او سەرى دانەواند. ئايادواي ئەم ئاشبەتالە دەبۇو حىزبەكەى و لەشكەنە دارو دەستە دەستەت پېوەندەكە لەرپۇيان ھەلپىن جارىكى دىكە چاوبىنە چاۋى مىللەتانى عىراق و زمانيان بگەپى لە عاست مىلييونەھا قوربانىيانى تاوانەكانى خۇيان؟

خۆزگەم بە خۆیان

له کاتیکدا که هەموو گەی لەش گویی بۆ ھەرھەی سەرما ھەلخستبوو
له قوولتین قۆزبىنى تارىكەشەودا، دەنگى كاك مەممەد دەتگوت ئاوه چۆرەي
گویسوانەو موزدەي بەھارى پىيە، ھەتوانى برينانەو كۆتاپى وەرزى ئازار
جاپ دەدا: "خەمى ئەوەم نىبىد دەمانكۈزۈن، بىن منەت بن عەجەم! خەمى
ئەوەمە كەس ئاگای لىيەن نىبىد، شاھىدىك نىبىد بىانى ئىمە كى بووين و
چىمان كرد، چۆن ژىيانىن و بۆ مردىن؟"

سەعاتىك دواتر، سەرۆكى دادگا ئەم ترسەر رەواندەدە، لە مردن رىزگار
بووين و وەبەر زىندانى ھەتا كەوتىن، بەلام ئىستاش خەم و داخى ئەو
ھەمەوە يارانە ھەر رۆز و ھەرسات سەد جار عەزابى گۇرەوشارم پېىددەدا كە
شكەنجه دران، داغ كران، زىندە بەچال كران، لە بەرەدمە كەس و كاريان لەت و
پەت كران، سووكا يەتىيان پىكراو كەرامەتىان پىشىل كرا، نەك ھەر لە
ژورى شەنجه خانە بەلكۇو لەسەر ئاوا، لە حەمام، لە جىڭكەن خەوتىن و
لەكتى پىاسە كەردىدا شەلاتى خوين كران و كەس نالەو ھاواريانى نەبىست،
كەس وىنەي ھەلتەگتن، لىپرسىنەۋەيك نەبۇو، ئەگەرىش بۇو
بەرزىكەنەوەي پەلەو پايەي شەنجه گەران بۇو.

نەسەرەك جومەھورىك، نە وزىزىك نە فەرماندەيەك داواي لېبوردى
لىېنەكىدىن. نە دەزگاى لىيغۇشىبۇنى جىبهانى و نە خاچى سوورۇ نە مافى
مەرۇفۇ نە ژۇرنالىست و نەھىيچ خىرخوازىك لە موسۇلمان و كافر لە چەپ و
داست و لە رۆزھەلات و رۆزئاواي جىبهان لەسەرى ھەلتەدان، ناوى نەبردى و
فرمیسىكى بۆ ھەلتەرشتن، بەلكۇو ناو و نىشانىيان لەھىيچ كتىپ و
دەفتەرىكىش نەنۇسرا مەگەر لەناو دلە دزىيۇو نىگرىسىكەي جەلالەتكانى
تاران و بەغداو دىمەشق و ئانكارا. خۆزگەم بە بەندىنخانەكەي ئەبۇوغرىب.

تازە رۆزە ساردو كورتەكەي كۆتاپى پايز، خۆرى كە سىرەتى راو نابۇو.
شەوە رەش و درېزەكەي "پەلدا" باتى بەسەر دەشتى پېرە لاجانىدا كىشىبۇو.
گۈزە بايەكى بەلۇورە شۇوم سىنگى بەسەر بەفەرە ئاردىنەكەي ھەۋەلشەۋى
قەندىلدا دەسسوو. لەگەل خۆلە نەرمەكەي مەزراي جەلدىان تىكەتى دەكىد -
مەرھەمى مەرگ بۇو - سەرچاۋى ئىمە پېيدەھەنۇو.
ئىمە سى كەس بۇوين و بەشىك بۇوين لە كۆمەلەكى چەند سەت كەسى
كە ھاو زىندان و ھاۋپەرەنەدە بۇوين لەناو تەلبەندى سەربازگە
داگىر كراوەكەدا:

شەھىد كاك مەممەدى ئىلخانىزادە، ھاۋىپەم مامۇستا عومۇستا عەسرى و
من. دەمانزانى خۆمان سى كەسىن بەلام نەماندەزانى چەند سەرباز لەپېش
و لە پېشمەدە پاسەوانىيەن دەكەن، تەنبا لەرروو زرمەپى و خرمەپەك
دەمانزانى نابى كەم بن.

پېش ئىمە گەن كوردى دىكە ئەو رىگەيان بېرىبۇو، رچەيان شەكاندېبۇو:
مەلا ئاوارە لىرە ئىيەدام كرا، تىكۈشەرانى لەھۇن و داريوشى كرماشانى لىرە
حۆكمى مەرگىيان بەسەردا سەپا، مىنە شىرىپۇ ھاۋىپەكانى لەن نزىكانە
تىرەباران كران. ئەگەر تارىكى وا زال و زالى نەبايە رەنگە جىن پىسى
ھەموويان ناسراباپىدە. ئىمەش بەناو باو بارېندا ھەر بەرەو ئەو دادگايە
پەلکىش دەكراين كە چارەنۇسى ھاۋىپەكانمانى دىيارى كردىبۇو. دادستىنى
"دادگاى زەمانى جەنگ" بۆ ئىمەش ھەر داواي ئىيەدامى كردىبۇو، چاوهپى
ھىچ حۆكمىكى دىكەش نەدەكرا.

ھەر پېش سىدارەو قەنارەش ھاۋىپەمان سوارەت شاعير لە شىعىرى
"بانگەوازى پەنجهەرە" دا بە "خەسارى بى گەرانەوە" ئى ناو بىردىبۇوين!

دەخەينە خزمەت ئاودانى و ئاسوودەيى، تەسەل و باش بژيۇي ھەرىمە ئازادەكەماندا.

٣- يارمەتى كۆمپانيا كانى كوردى و كوردىستانى لە دەرەوەي ھەرىم دەدىين تا خۆيان و سامان و سەھەنلىق كوردىوارى بەھېز بکەن و بۇۋانەوەكەي باشدور، سايىھى چەورى بخاتە سەر باكىورو پۇزەھەلات و رۇزئاواي نىشتەمانەكەمان.

٤- ھېزى بە ژمارە زۆرۇ زەبەندى كوردىوارى دەخەينە مەيدانى كارى سووبدەخشەوە سەدان ھەزار بىنەمالە دەكەينە خاودەن بژيۇيەكى شەرافەتمەندانە، بەلام ئەھەش بېك نايە هەتا بېيارو بەرنامىيەكى رېك و بېكى زانستى، بە وريايى و دلسۈزىيەوە دانەرېزىن و بۇ بەرپەبردن و بە ئەنجامگەياندىنىشى دەزگايەكى ليزان و خەممۇر دانەمەززىتىن كە كارەكەي سەرپەرشتى و كارھاسانى كردن بىن ج بۇ تاك و ج بۇ كۆي ھاونىشتەمانى كوردو دەستتىگۈي كەردىيان لە گۆرەپانى چالاکى ئابۇورى و پېشەسازىدا. پىيم وايە چاودەپانىيەكى رەۋايە، ئەگەر كۆمپانىاى كوردى لە دەرەوەي ھەرىم بخوازى تا لە كاتى كارپېدان و پرۇزە پى سپاردىداو لە مەللانى و پېشىركى لەگەل كۆمپانيا بىانىيەكاندا، يارمەتى بدرېن و وھېش بخرين.

ئەوانەيى كە سالەها پامالى زولۇم و ھەلۋاردن و بېبەشكەردن بۇون، مافيان خوراودو رېيان لېڭىراودو لە مەجلىسى مىللەتان و دەۋەتانا، دەركراوو بىددەرتان بۇون، كاتى ئەھەنەتەوە لەنانو مىللەت و نىشتەمانە ئازادەكەي خۇياندا رېزىكى زىadiyan لېڭىرى و ئىرانى كوتەنى "مايەيان بۇ دابنرى"؟. حەيفە چاوى كە جەفاو كۆلەمەزى تىددەشكەندا

تۆ بە كەلچۈكى وەفا عەينى گەلاؤيىزى نەكەي

تىرىيەك و چەند نىشان

رەستى ئەھەيى كە بەرنامىيە ئاودانىكەنەوەيى كوردىستان پېش پووخانى رېزىمى بەغداش بە باشى و بەرفرانى دەچوووه پېش، بەلام كە سەدام كونەمشكى ليّبوو بە قەيسەرەي، كوردىستان دەرگاى خىرۇ خۆشى بۇ خraiيە سەرىپشت و رەۋەدەوەي گەشەكەن و بۇۋانەوە وا بە لەزو خىرا دازوئى نە حکومەت و نە ھاولۇتى فەرياي ناكەن. بەخىرېت سەردەملىنى نوى و بەدۇور بىن لە چاوى پىسى بەدكاران و داگىرەمان! بەلام تۆ بلىي ئىمە ئەھەنەدە بەخىل و بەرچاوتەنگ بىن كە نەتەوەكەي خۆمان لەودىيە تەلبەندى سۇنورەكان لەبىرەكەين و دەستييان نەگەرين و بۇسەر سەفرەي خېرىوبىرى كوردىستان قەرمۇويان نەكەين؟

"نەتەوەكەي خۆمان لەودىيە تەلبەندى سۇنورەكان" كە لە كاتى لىقەمان و رۇزى تەنگانەدا پشت و پەنای ئەم بەشەو خانە خويى مالخوشو دللاوى ئەم خەلگە بۇون!

با كەس خاراپىم لى تىنەگا: نە داواي قەرزى كۆن دەكەم و نە خزمى دوورم بىرکەوتۇتەوە، نە دانىشتۇانى ھىچ بەشىكىش لەو نىشتەمانە بەشكراوە دەستييان پانكىرەتەوە، بە پېچەوانە دەمەويىت بە تىرىيەك چەند نىشانە بشكىنن.

١- لە رېگاى بانگەيىشتن و بەشداركەرنى كوردى پارچەكانى دىكە لە پرۆسەي ئاودانىكەنەوەيى كوردىستاندا، يەكىيەتى نەتەوەيى و نىشتەمانى خۆمان بەھېز دەكەين. خۆشەويىستى و تىكەلاؤى، يەكپىزى و يەكمالى تاكەكانى كورد لەگەل يەكتۇر لەنانو نىشتەمانە گەورەكەماندا دەستەبەر دەكەين.

٢- توانا و زەھو بەھەرى مەرۇفى كورد لە بازىغان و زاناو پىسپۇرەكانى كورد وەگەر دەخەين و ھەزاران و ھەزاران مېشائى و باززووی دەرەوەي ھەرىم

هاواريکه بؤئهوهى بهريودىه ران و كاربهدهستانى ولاتكهى خومان، سەرۋەك و بەرپرس و مامۆستاياني ھەمو زانكۆكانى كوردستان گويى لىبگرن و وەپشت گويى نەخەن:
- هەر ئەورۇ و نەك بەيانى - خويندى بالا پىيىستى بەرىفۇرمى بنەرتى ھەيد.

(بمبۇورن ئەگەر لەباتى "بەرز" وشەى "بالا" بەكاردىن، غەلەتى مەشھۇرە منىش ناچارم). ھيوادارم لىمي نەگرن و لىم وەربىرن كە زانكۆكانى ئىمە پىيىستيان بەخوينى تازە ھەيە. خوينى تازە بۇ وانە گوتنهوهە بۇ ئىدارەكىن. خوينى تازە بۇ ھېنانى فەلسەفە ئى نوبى پەروەردە و فيركردن.

خۆزگە ئىمە لەئەزمۇونى مىژۇوې و پېبايەخى ژاپۇن دەرسمان وەرگىتابىيە كاتپاك زياد لە يەك سەددە لەۋەپېش بېپارياندا كە رۇلەكانى خويان نەنېرەن بۇ خوينىن لە دەرەوهە ولات بەلكو خويان گوتەنى" زانكۆكانى دونيا بىن بۇ ناو ژاپۇن" مەبەستيان ئەمەبۇو، مامۆستا توكتىب و تاقىگە وارىد كەن.

ئەورۇش ئىمە ھەقە لە دەرەجەي يەكمەن لەگەن ھەمو كاربهدهستە وەر وەفدييکى سىياسى و كۆمەللايەتى و فەرەھەنگ ئەمەرىكاو ئوروبا داۋاى ناردىن مامۆستا توپسۇرى زانسىتى و پەروەردەيى بىكەين نەك ھەربئەوهى دەرس بلىنەوهە تاقىگە ئى تازە دامەزىرىن بەلكو گۈرینگەر بؤئەوهى سىيستەمى پەروەردە كۈن و دواكەوتتوو و بى كەلكە كەن رۇزىھەلاتى بگۈرەن بەسيستەمى تازە زىندىوو پېشىكەوتتۇرى رۇزئاوابى - بەشەرتىك مامۆستايى سودانى و سۆمالىيەمان بۇ نەنېرەن! - بەبى ئەم گۇرانكارىيە رادىكالى، ساولىكانە و بىھۇودە دەبى ئەگەر ئىمە بەھىۋاى گۇرانكارى و گاشەكىدىن كۆمەلگا بىن.

تاكىيە دەركاى ئەم بەھەشتە دەركاى زانكۆ دامەخەن بەرۇو ئى جىهانى نۇي، شارستانىيەتى نۇي، زانسىتى نۇي و سىيستەمى نۇيدا.

ئەم دەركاىيە دامەخەن!

ئەگەر چىاكانمان كوانسوو شۇرش و رىزگارى نىشتەمان بىووه، زانكۆكانىشمان كانگاى زانست و رىزگارى عەقلان.

چەند ھەلە نازەروا زىيانبار بۇ ئەگەر جاروبارە ھەۋىتىك درابى كە ئەم باوهشە بەرين و بەتىنەي ناو كويىستانە بەفراویەكانى كوردەوارى، بەرتەسەك و بەستەلەك كەن بۇ رۇلەكانى يَا پاوان بى بۇ ھەندىيەك و بىشە بى بۇ ھەندىيەك تر، بەھەمان شىۋە ناسىرەن نالەبارو مەترىسىدار ئەگەر دەرگاى ئەم بەھەشتى زانىن و فيرۇونە - زانكۆگالە بىرى ئەرۇو ئەرۇو خوازىاران و ئارەزۇومەندا. ھەزار ھېنەدەش چەمەت و چەتۇن تەرە ئەگەر لەم بەھەشتەدا، بەھەشتبوونەكە ئى زەوت بىرى. ئەم كفرىكە ناشۇر ئەتەمە ئىمە مىللەت دەبى قورى كوى بەسەرى خۆماندا بکەين ئەگەر فريشە جوان و چاڭ و پاڭەكانى ناو ئەم بەھەشتەمان جىڭەرگۈشە كانمان بەبەھەشتە ئىمە بۆمان دروستكىدوون دلخوش و رازى نەبن؟ تۈورەن توواپىن؟

روو لەكۆي بکەين ئەگەر مامۆستاكانمان خەمى گەورەيان پەروەردە كردن و پىنگەياندى ئەپۈلە ھەنگە نەبى كە كەونە نىشتەمان لە ئىستارا بەتەماي ھەنگۈينەكەيان زارى شىرىنە؟ چۈن جوابى مىژۇو بەدەينە وە ئەگەر لەباتى كۆمەلە گەنجىكى شادو پې شۇرۇ دللىسۇز، لىيۇ بەخەنەدە، لەش تەندىرسەت، دل پېلەھىوا، مىشك ئامادەي وەرگىتن و دەست بەتowanا بۇ بەرھەم و بەخشىن، جەماعەتىكى سەرلىشىۋاوى دلەردوو ئەستەھەستانى سىنە پەركىنە و زار پې پەرتەبۈلە، تەسلىمى دوارۋۇز بکەين؟ ئەمە هاواريکە و نازانم كى دەبىيىتى؟ بەلام دەزانم و سوور دەزانم كە بەختە وەرلى و چارەپەشى كۆمەلگاپىيە بەندە.

هۆشى لەپېدەن و خەریکن بەجىلى دىلەن. جارجار سىمایىھەكى نۇورانى دىتە بەرچاوى، شىخ ھاواردەكا باپىردا! و دەستى بۇ درېز دەكا دەستى نايگاتى و وينەكە گوم دەبى.

جارجارەش "سليمانى" تاجىكى بەدەستەوە لىيى نۇوسراوە "مەليكى كوردىستان" دىتە پېشەوە پېشکەشى دەكا، بەلام كەشىخ دەستى بۇ دەبا ئەفسەرىكى ئىنگلىزى بەنۇوكى شەمشىرەكەي دەيرەفيقى.

شىخ ماندوو دەبى و بۇستى لىدەبرى و دادەنلى و پال دەداتەوەو لەگەن بەردەقارەمان دەبن بەيەك، دەبن بەمېزۈۋە!

لەناو دلى منىشدا خەمو پەزارە دەبىتە تۈورەپى و بىزازى و دەست دەدەمە قەلەمۇ روو دەكەمە حوكومەتى كوردىستان و ئەنجومەنى شارى سليمانى و دەلىم: حەيف نىيەو عەيىب نىيە بۇ ئىيۇ بەردەقارەمان بى ناز بى؟

بەكورتى دەيرەمەمودو ھيوادارم ئە و پېشنىارەم لىيۇرەتكەن: بەردەقارەمان لەرىيگەي پەرۇزىدەكى ئەندازىدىن و زانسى جوان و پېشکەوتتوو بىكەن بەشۈئىتىكى مېزۈۋىي، تۈوريستى، نەتەودىي.

خەلگى خۇمالى و نەوهەكانى شىيخى نەمر، ھەروەھا خەلگى بىگانە دىپلۆمات و سىاسى و بازرگانانى دەركى كەۋائىستا بەفراوانى روويان كردىتە كوردىستان بالىي بەھسەنەوە بىرىكىش لەرابرەدووی گەلى كورد بىكەنەوە.

بەردە قارەمان بى نازە

نازانم كامە لەئىوە ھەستاون و بەتايمەت وەپى كەوتۇون بۇ زىارتى بەردە قارەمان؟

نەچوون؟ بۇ نەچوون؟ ئەم بۇ ھىچ چاك و پېرىك و ھىچ شەخس و شەخىكى گومناوو كەسەنەناس نەماوە سەدەجار بەدەرىدا نەخولىنەوە شۇورەى لەدەورەنەكەن و پەرۇي پېيۇھە ئەنۋەسەن و قىسەنەكەن نەلنىمەوە نىازى لى نەخوازى؟!

ئەمەمەمۇ شىعرە، ئەمەمەمۇ چىرۇكە، ئەمەمەمۇ سرۇودو كۇرانىيەمەن و ئەمەمەمۇ خۇشەويىتى و زىنلەووپىيە لەناو دلى مىللەتا، بايى ئەمەندە نىيە وەك رېبوارىش كەئوتومبىلە ئاھر مۇدىلەكانتان بەسەر جادە دووسايتىيەكى سليمانى كەركوكىدا بەخىرایى دازۇن، سەرىكەنلېپىن و سەيرى ئەم چياو ئاسمانە گەش و شىنەنە كەرسەن بىكەن كەلەسایە ئازادىدا گەشتىرەن ئەمەجەر بىرىك لەم كەلەمېرەد بىكەنەوە كەجەستەي بىرىندارى لەپەنای ئەم بەردەدا قەبالەي ئازايى و ئازادى بەخويىنى خۆي مۇركرد.

من تازە گەرامەتەوە لە دىدارە دەلم پە لەپەزارەو "بەقەت ئەم بەردە خەم لەدلەم بارە."

لەراستىدا ئىيىتاش كەگەيشتۇومەتە مالەمە دەستىم داوتە قەلەم، سامى بەردەقارەمان داي گرتۇم، ناتوانم ئەم مېشكە شىۋاواو شېرزمە رىزگاركەم لەۋىنە شىۋادارو پېشانازىيەكەنەي دەربەندى بازىان: شىخ تەنەنە كەوتۇتەوە، كۆئىك قاپۇرە فېشەك و تەھنەگىكى جان بىزاز كەلولەكەي گەرم داھاتووەدە مەتارەيەكى تىنۇ جامانەيەكى كون كون كەوتۇونەتە سەركۈشى و دلۇپ دلۇپ خوین لەبەرى دەرۋاو هېزۈھەستو

کەس پىي خوش نىيە وابى، بەلام چارچىيە و چىبا ئەو كابرايمە
بەھىچ جۆر كارهكە ئاپرا بهزەبرى واسىتە نەبى؟
كمابۇو واسىتە خواز دوو جۆرن:

ا-ئەوانەي خواتى داۋات و داۋا ئاپرا و ئاقانۇنیان ھەيە. ئەوانە دېيانەوى
بەسەر قانۇندادو بەسەر ماف ھاوللاتىيانى دىكەدا بازدەن و كەم تازۆر
رەنگىكە و ناواھەرەكىي تەماحكارى و قاچ و قووج و زۇرجاريش دزى و
ھەللىووشىنى تىدايە. ئەو نەك ھەر دەبى پىشى پىيگىرى، بەلكو ھەر
دوولايەنى واسىتە خوازو واسىتە كارىش دەبى بىرىن بەدادگاو بەتونى و بە
ئاشكراش سزاپىرىن.

2-ئەو كەسانەي داخوازى رەدواو بەرهەقيان ھەيە و لەچوارچىيە
قانۇن و شەرافەتمەندى لایان نەداوه و نايائەوى لادەن، بەلام لەدایرەو
دەزگاكانى حوكومەتى خۆمان كارهكەيان بەھاسانى و بەخىرايى بۇ رايى
نەكەن. مەحتەليان دەكەن و جوابىيان نادەنەوە و گۈيان نادەنى. ئەوانە
دەبى چىكەن و پەنا بۇ كۆي بەرن؟

وەلام: مام جەلال درەنگ يازۇ دەبى بەرnamەيەك دانى و بىرىڭ بکاتەوە
لەئىسلاخى سىستەمى ئىدارى. نەك ھەر واسىتە جورم بى، بەلكو
مەحتەلكردن و جىبەجى نەكىدى كارى قانۇونى ھاوللاتىيان لەلایەن
كاربەدەستانى دايىرەكانىش جورم بى.

واسىتە

براي بەرپىز دىسۈزمەن مام جەلال لەزۇرى و زۇردارى واسىتەو
واسىتە كاران وەرەز و بىزار بۇوەو فەرمانىيى توندوتىيز بەلام زۇر دەواو
بەجيى دەركەرددوو بۇ قىددەغەكىدى ئەم دىاردە دىزىو.

لەكۆتايىشدا خەلاتىيى باشى دىيارى كرددوو بۇ ھەركەس و لەھەركو
نيشانە نموونەيەكى لم جۆرە كارانە دەس كەۋى و لەقاوى بدا!
ياخوا دەستى خوش بى و ھىۋادار ئەو ھەلمەتى "واسىتە سېرىنەوە"
لەسىماو ھېكەلى ئىدارى ئىمەدا سەركەوتوبىي.

نازانم لەۋلاتەكە ئىمە حوكىمى قانۇن دەتوانى بىگەپىتەو بۇ پىش
مېزۇوي دانانى خۇ؟

خۇ ئەگەر وابايە كاربەدەستانى گەورە ئىمە دەيانتوانى ھەمۇ نامەو
راسپاردى زارەكى و نۇوسرابى خۆيان كۆبکەنەوەو تمسلىمى سكىرتارىيەتى
بەنەن و خەلاتىيى باشى بى و درېگەن! لەپاستىدا منىش نەختىكەم پىيدەپا !!
بەلام سوپىند دەخۆم ھەرچەند سوپىندىشم لەسەرنىيە! كە نە لەبەر
"مەحسوبىيەت" بۇوەو نەلە بۇ "مەنسوبىيەت" بەلكو بەشى ھەرە زۇرى
لەبەر داماوى و بىندەرتانى كابراى داواكاربۇوە.

پرسىيارىڭ ھەيە و گىرىي كارهكەش و دەلامى ئەو پرسىيارىدە:
ئەو خەلگە بۇ داۋا واسىتە دەكەن؟

ئاپا پىييان خوشە بچن بۇ لاي كاربەدەستىك و مل كەچ راودەستن و دەست
پان كەنەوەو جارى وايە چەند رۆز چاوهەرانى بکىشىن داخوا كاكى
بەرىۋەبەر يَا دەسەلاتدار يَا خاودن ناو كەي بەلەشى ناخىرى لەخەو
ھەلەستى و لەخەلۆ دېتە دەرو بەرپوو گرژەوە لەگەل كۆلىك تۈرمەت
جا دوو كەليمە كاغەزىكىيان بۇ بنووسى بۇ ئىدارەيەك ياخزمەت و دىزىك؟

هەر کورد و عەرەبەکەی جارانە و ناوەکەیان گۆڕیوە و کردوویانە بەکلاؤێك

بۆ سەرى ئىمە!!

ئىستا مەسەلەيەكى دىكە هاتوتە گۆڕى و سیاسەتمەداران و رۆژنامەوانان و رووناکبىرانى ئىمە بەينىكە کردوویانە بەبنىشە خوشكە و لەزاريان ناكەۋى ئەويش داواکىنى مافى يەكسانى ھاوللاتى يە بۆ کوردو داوا دەكەين کورد نابى بېيىتە ھاوللاتى دەرەجە دوو!

لەھىچ دولەتى دىنادا جگە لە ئەفرىقاي باشۇورى قەدىم قانۇونىك نىيە كەھاوللاتى دابەش كا بە دەرەجە يەك و دوو. بەرەسمى و لەسەر كاغەز ھەموو ھاوللاتى يەك ماف يەكسانىان ھەيە و ھەفيشە بىان بى دەنە يەكەمین سەرتاتى ديموکراسى و كۆمەلگەي مەدەنلىك پىشىل دەبى، بەلام- قسە لەسەر ئەو بەلامەيە- ماف يەكسانى ھاوللاتى پىويستە، بەلام بەس نىيە بۆ پاراستنى ماف نەتهوھىي. ئىمە كورد وەك تاكى ئىنسان وەك تاكى ھاوللاتى مافىكمان ھەيە، وەك كۆمەللىك ئىنسان كەپى دەگوتى نەتهوھىش مافىكمان ھەيە كە ماف تىكراي گەللى كورده. ئەورۇ ئىمە دەبى لەسەر ئەو مافە پىداگرین و ھەر ئىستا و لەدەستوورى داھاتوھوشدا بىچەسپىنин: سنوورمان ديارى كراو بى، ھەيكلى ئيدارى حکومەت و پەرلەمان و ھېزى چەكار و دارايى و قەزاوەتمان ديارى كراو بى، شىۋىدى پەيەند و دەسەلەتمان لە بەرامبەر حکومەتى ناوەندىدا ديارى كراوبى، ئەوهش ھەمۆسى لە سەر بىناغەي رىك كەوتىن ياتەۋاۋقى دوو نەتهوھى كورد و عەرەبە.

داوای ماف يەكسانى ھاوللاتى ھەرچەند لازمە، بەلام كافى نىيە و تەنبا خۇ خەرەيك كردنمان بەم باسە و فەراموش كردنى ماف نەتهوايەتى كلاۋىكى گەورەتر لە باپەتكەي شىعە و سوننەمان دەخاتە سەر! تكايە وریا بىن و لىمان تىك نەچى.

مافى ھاوللاتى

ماوهىكى دور و درېز ئىمە گىرۇدە دەستى تىۋرىيەكى دروستكراوى خۆمان بۇوين: عيراقمان دابەش كردىبو و شىعە و سوننە و كورد!

لەجياتى ئەوهى لە سەر بىناغەي شەريكايدەتى و يەكسانى دوو نەتهوھى كورد و عەرەب لە چوارچىوھى عيراقىكى فيدرالا تەلارى دولەتى دواپۇزى عيراق دابەمزىيىن، بىنچىنەمان دانا بۆ دابەشكەرنىكى ئايىنى كە ھەم كۈنە پەرسانەيە ھەم رىكە خوشكەرە بۆ دولەتى دىنى ھەم زەمینە سازكەرە بۆ شەپىكى بى بېانەودى مەزھەبى- بەتاپەت دواي رۆيىشتىن ھېزى ھاۋپەيمان.

ئىمە كە ھەڭرى ئالا و بىرواي جىابۇنەوە دىن لە دولەت بۇوين و ھەين، ئىمە كە شانازىمان بە سىستەمى ديموکراسى و رېيىمى عىلمانىيە وە كرددوو و دەيكەين كەوتىنە ناو گەرداو و گىزلاۋى دووبەرەكايەتى مەزھەبىيەوە كە قەت نەمانويستووەو نامانمۇى.

بەرھەمى سىاسى ئەم تىۋرى ھەلەيە ئەوهبۇو كەسەرۇك كۆماريان دانا بۆ سوننە و سەرۇك وەزيرانىشيان دانا بۆ شىعە، بەلام بە شەرتىك ھەردووکييان عەرەب بن؟ كورد كوتەنى: ئىمە بەسسوورى خۆمان كەوتىن و بەداوى خۆمان پىۋو بۇوين.

وەك ئەوهى كورد نە سوننەي ھەبى و نەشىعە! لەكاتىكدا ھەرتاك جىڭرەكانى ئىمە لەمەجلىسى حوكى پىشۇودا ھەردووک مەرجە كانيان تىدابۇو: دوكتور رۆز سووننە بۇو عادل موراد شىعە بۇو، بەلام يەك مەرجيان تىدانەبۇو ئەويش ئەمودىيە عەرەب نەبۇون. دەركەوت مەسەلەكە

تالانی ئازاد!

يادى به خىرو قەبرى پى لەنوربى مامۇستا مەسعود محمدەد
پرسىارىكى كرد جارىكە فەرمۇسى: بۇ دھۆك چراخانەوە ولىرى
تارىكتانە؟ بامنىش پرسىارەكم ئاوا بىنەمە گۆرى: بۇ لەھەولىر شتومەك
ھەرزانەو سليمانى واڭرلانە؟

قىروسىا بامنىش لەسەر ئەو كفرە بەينىك شارەودەر كريم، بەلام
بەرسىارىك بىتە جوابو شتىك بەفرمۇى، لىيۆك بىزىئۇي و تەيەكى
لىيەبى؟

كەس پىويست ناكا خوى ماندووكا بۇ دۆزىنەوەي وەلام، سەرۆكى
دەزگاكانى راگەياندىنى سەرۆك و دېزىر و شارەوانى و دارايى... ناچارىن بچن
خۇيان كويىر كەن هيىندە سەر بەكاغەز و دۆسى داگرن و وشەي رەق و
ۋادەلەم و لەچى دەترسىم؟
رسەتى بى ماناو ماناى بى ناودەرۆك بىدۇزىنەوە زارى خەلگى پى بېستن.
باھەر لەئىستاوه لېيان سووربى زمانى هاۋولاتى درېڭىزلىقەلەمى
رەخنەگران تىيىتر دەبى.

باڭم كەسانە تەشريف بەرن بۇ بازپۇ سەر بەدوکان و كۆڭاڭ كارگاندا
بىكەن و سەيرى نرخەكان بىكەن. باڭم كەسانە پرس و جۇيەك بىكەن و بزانى
لەسەر گۈنگۈرىن و پىويست ترین ئامرازەكانى سەرددەم، احتكارو دەست
بەسەراغىتنە يە يان نا؟ ئايا ئەوانە هي حوكومەتن و مائى مىللەتن
ياڭھەرتى تايىبەته و جىڭاڭ حوكومەتى گرتۇتەوە؟ ئايا زەمانەتىك ھەيە
كەسبەينى نەوتەكەي شىواشۇك و فرۇڭخانەكەي بەكرەجۇو وەرزىشكەمى
قىلياسانىش بەو دەردىنەچن؟ جاڭە "چەمكى بازارى ئازاد" دەبىتىن بەو
دەردى چووه، ھەقى خۆمانە بىتسىن و بېرسىن داخوا فيدرالىيەكشمان ھەر
ئاوا كلڭو گوئى كراو نابى؟!

زۆر جىڭاڭ مەترسىيە ئەو فيدرالىيە لەدواپۇز بەنسىيەمان دەبى و
پەرلەمان و حەكومەتى كوردستانى پى بەپرەودەدەيىن، شتىكى سەيرە
سەمەرە و كەسندىيە و كەسندەزان بى؟

ھىوادارم ئەو رەشىبىنېيە لە جىنى خۆى نەبى و وا دەرنەچى، بەلام من بۇ
ئەو "بازارى ئازادە" زۆرمان بانگەشە بۇ كرد، زۆرمان پىدا ھەلگوت و
زۆرمان خۇ پىۋەرانا، كەچى ئىستا ليمان بۇتە تالانى ئازاد، دىزى و
دەستىرىنى ئازاد!

باۇرۇناكەم لەھىچ ولاتىكى دنيا گارانكىرىنى كالا و بەرزكىرىنى نەرخى
شەمەك هيىندە ئەم شارى سليمانى و ئەم ھەريمەتى كوردستانى سەر
ۋەئىدارە سليمانى بەكەيفەم بەبى قانۇون و قاعىيدە بى و ئەم
بەرزبۇنەوە ھەلچۈونەش نەك بەسال و مانگ و رۆز، بەلگۇ سەعات
بەسەعات بى؟

ئىمە وامان بىستىبوو، واشمان دېتىبوو كەبەرقەراركىدى بازارى ئازاد،
پىشەپەكى ئازادو فراوان دروست دەكى كەبەرەمەن و فرۇشىارو كاسپكار
گەرە دەكەن لەسەر داهىيەن و پىشكەشكەنلىكى كالا بەھەرزاڭتىن و
گونجاوتىرين نرخ.

ئىمە وامان بىستىبوو، واشمان دېتىبوو كە لە بازارى ئازاددا دەس
بەسەرداڭتنى بەرھەم نامىنى و نەحەكومەت خۆى و نەخاونەن سەرمایە
ناتوانى احتكار دروست كەن.

بەلام ئىستا جىڭاڭ سەرسۈرمانەو ھاۋولاتى و كېپارى بىندەرتان لەخۇيان
دەپرسن كوا ھەرزاڭتىن و گونجاوتىرين نرخ؟ لەخۇيان دەپرسن كوا نەمانى
دەست بەسەراغىتن و احتكار؟

نامه‌یه‌کی کراوه

لەدەزگاکانی حکومه‌تیدا دامه‌زیرینین و بەبى ئەوهى هىچ شتىك لە بەرھەم و سامانى نەتەوەيیمان زىابىكەن، پاردو مەعاش لە بۇودجە و خەزىنەي حکومه‌ت ودرگەن و لە سرويس و خەدەماتى گشتى بەھەرەمنىدىن؟ پېداچوونەوهىكى پېویستە: ئىمە كۆمەلگاى كورددوارى بەرھەم كۆمەلگاى كاشتوكالى و ئازەلدارى؟ يَا قاچاخ و ترانزيت دەزى؟ كۆمەلگەيەكى كاشتوكالى و ئازەلدارى؟ يَا كۆمەلگەيەكى پېشکەتوو كە تەكۈلۈچىاي مۇدۇرۇن بالادەستە ھەم لە بەرھەمەيىنانى سەنۇھەتى و ھەم لە بەرھەمەيىنانى كاشتوكالىدۇ ئەگەر وەلامى ئەو پرسىيارەدى دوايى پۇزىتىيوبى و ھەممۇمان لەسەر "بەلنى" بىن و ساغ بىن كەۋايمەھەر ئىستاوا ھەر ئەمەرۇ دەبى دەستى پېكەين، سېبەينى درەنگە! دەبى ھەر ئەورۇ پېش ئەوهى لە گۆماوى بۇرۇڭراسىيەكى بەرىنى بېكەلک و بارگاران و تەمەللا بەخنىكىيەن.

نەزمۇنى ولاقانى خاونەن نەوت ئەزمۇونىيىكى بېقەپرۇ بى سوودە! ئەگەر رۇزىك لە رۇزان چالاوهكان چۈرۈيانلى بىر، ئەو رۇزە دەولەتە داراو دەولەمەندەكانى نەوت، دەبىنە دەروپىش و درۇزەكەر لە بەرەنگاى مىللەتانى خاونەن زانست بەرھەمەيىن كە سامانەكەيان نەتىجە كارى مىشكە دەست و بازوو ئىنسانە و ھەرگىز لەن نايە نەك تەنبا بەرەكەت و بەخشىكى كاتى و كورتاخايەنى تەبىعەت!

دەچىن، كى بى دلى پىي خۇش نەبى و نەللى پېرۇزبى لېمان! بەلام ئەو مىللەتە لە دوارۇزدا بەچى بەرچى و چۈن كەلک و درگىرى لە سرويس و خەدەماتە؟ بەكورتى و كوردى: سەرچاوهى داھات و سامانى ئىمە چى دەبى؟ ئىمە چى دروست دەكەين كە بتوانىن بىنېرىن بۇ دەرەھەم بىفرۇشىن و پارە ئەو خەدەماتە پېيدەين؟ كوا بەرھەم ؟ ئىمە كۆلەوارى نەبوونى سەنۇھەتىن، كۆلەوارى نەبوونى بەرھەمى سەناعى و كاشتوكالىن، كۆلەوارى نەبوونى هىچ چەشىن بەرھەمېكىن.

كاربەدەستانى ئىمە و لە پېشدا جەنابت لە پۆستە تازەيە و بەھاوا كارى و راۋىز لەگەل پسپۇرانى بوارى ئابۇرۇ و گەشەكىرىنى نىشتمانىدا پېویستە تەگىرىيەك بۇ ئەم حالەتە بىكەن. تاكەي دەتوانىن يەك لەدواي يەك خەلک

!

وا باوه لەگەل ھاتن و دەسبەكاربۇونى سەرۆكى تازە، خەلک پېوەي بېن و دەستەگۇنى بۇ بەرن، من پېم باشتە لە باتى دەستەگۇن لەگەل پېرۇزبایي ئەم چەند دېرەت پېشکەش بکەم و هيوادارم ئەرك و سەرقانى سەرۆكايەتى وات لېنەكە دەرفەتى خويىندەمەدو گۆيگەرتتەت نەمەنин. ئىستا كورستان بەلەزو بەرفاوان بەرھەمەدەن و خانووسازى و گەشەكىرىن دەرۋات. ھەرگىز لە هىچ زەمانىكدا هىچ بەشىكى كورستان وينەي واي بە خۇيەمەدەن دەيدۇ. هيامانە دەپارىيەنە بەزىادو بەرەنداو بى!

بەلام ھەممو ئەو پەرەگەرن و بەرزاپۇنەوهىي ژيان و نابۇرۇ ئىستامان تەنبا لە بوارى سرويس و خەدەماتە: خانووبەرەمەللى خۇش و جوان، هوتىلى لووكس و گەورە، بازارو سوپەرماركىت، سەنتەرى پەيوندى و راگەياندىن، بەرادىيەكى كەمتىش خويىندەمەنە خوشخانە و ورده ورده دايەنگە و باخچە ساوايان و خانەي حەسانەوهى پېرەن و سەرەنجمان لە رادىيەكى ھەرە كەمتر جادەوبان. وا ئىستا بەرھە كەردنەوهى فرۇكەخانەش دەچىن. كى بى دلى پىي خۇش نەبى و نەللى پېرۇزبى لېمان! بەلام ئەو

مىللەتە لە دوارۇزدا بەچى بەرچى و چۈن كەلک و درگىرى لە سرويس و خەدەماتە؟ بەكورتى و كوردى: سەرچاوهى داھات و سامانى ئىمە چى دەبى؟ ئىمە چى دروست دەكەين كە بتوانىن بىنېرىن بۇ دەرەھەم بىفرۇشىن و پارە ئەو خەدەماتە پېيدەين؟ كوا بەرھەم ؟ ئىمە كۆلەوارى نەبوونى سەنۇھەتىن، كۆلەوارى نەبوونى هىچ چەشىن بەرھەمېكىن.

حالی خوی دهلین: که رکووکیان داگیرکرد! جه‌نابی سه‌رۆک کۆماری عیراق کەئەو شەرە گەورەمان لەسەر کردو دلى دنیامان يەشاند تا دامان مەزراندو بەپىز (پۆل ھارفى) يە لىزان! و بەشەرەفەکەى! کۆنە نويتەرى ھاوپەيمانانىش كەباسى عەربى ھاوردە دىتەپىش دهلىن عيراق ولاتىكى ئازادەو كەركىش بەشىكە لەعيراق و سەرتايىترين مافى ھاوللاتى ئازادى نىشتەجى بۇونە (بى ئەوهى لەبەرچاوى بىگرن كەمەسەلەى عەربى ھاوردەو كوردى ئاوارە لەبنەپەتدا مەسەلەيەكى سىياسىيە نەك تاكەكەسى و ئىنسانى، جارى واهەيە خۆشمان ئەم جىاوازى و وردهكارىيە باش تىنەگەين). كەباسى "ئەم ئازادى نىشتەجى بۇونە" بۇ كورد دىتەپىش دهلىن نابى دەست لەۋەزى كەركۈك بىدرى تادواي ھەلبىزاردەن و دواي دەستتۈرۈ يەكجاري.

نایانەوى بىدرىكىن، بەلام مەبەستىيان ئەوهىيە: تادواي سازبۇونەوەي جەيش و ساغبۇونەوەي موخابەرات و ئەمن و كى دەزانى.. سەرەلەنەوەي جاش! ئەو كات مەسەلەى كەركۈك - وەك جارى جاران - بەھاسانى چارەسەردەكرى! بەلام ھەزاردى سىيەم، سەرددەمىيەكى نوييە لەسیاسەت و ئابوورىدا، لە سەرتايىج و ئايىدۇلۇجىادا، لەفيكرو فەلسەفەدا. كورد لەو سەرددەمە نوييەدا تازە ناگەرىتەمود ناو قەھفەزە تەنگ و تارىكەكەى مىزۇو. بايى ئەو ھەمووھ قوربانىدان و ئاوارەبۇون و كەوتىن و ھەستانەوە، دەرسى سىاسەتمەدارى و جىهانناسى فيرىبوون. فيرىبوون كەنەھەلەن نەيارانمان تاقىمان خەنەوەو بەگز دىنیاى دەرەوەماندا بکەن. خۆيان دەستەمۇو دەستكىسى زەپىزەكانى جىهان بن و ئىيمەش بىكەن دىيۇو دوزىمن لەبەرچاوى عالەم. جائەو جار بەمەيلى خۆيان سوارى سەرمان بن و لەناو بىدەنگى جىهانىدا بمانخىكىن و ڏەھرخواردۇومان بىكەن و پاش قەتلى عام و كوردىقان لەبەردم دادگاشدا بلىن "لەرۇزىنامەكاندا خۇيىندۇومانەتەوە".

ئىيمە باش دەزانىن ئەگەر بتوانن كەلەبەرپىك بخەنە نېوان ئىيمە و جىهانى ئازادو ديموکرات، داگيركەرانمان دىيىكەن بە راوه كوردو لەم رۆزھەلاتى ناواھەستەدا ھەر پەلىكمان دەخريتە بەرەستە دەم تازى و تولەيەكاو لە

بايىكەو دووھەوا!

رەنگە زۆربەتان ئەو نەقلەتان بىستىپ: پىرىزنىك كورپىك و كچىكى هەبۇو، كورەكەى ژنى ھىنابۇو، كچەكەشى مىردى كردىبۇو. ھاوبىن بۇو ھەموويان لەسەربان نوستىبۇون. پىرىزنىن بەلای كچەكەى و زاوا زىرنەدا تىپەرى، دەستى لەپىشى دان و گوتى: سەربانەو ساردەو كزەبائى دى پان رىيڭەن باسەرماتان نەبى!

گەيشتە لاي كورپە تازە بۇوكەكەى، سىخورمەيەكى لە "وھى" كوتاو گوتى: بەو ھاوبىنە گەرمە تۆزىك بىشىۋ دە، كورەكەت خى坎اند!

بۇوكە ھاوارى لىيەستا: پۇورى چما بايىكە دوو ھەۋا؟! كەركۈك بۇ ئىيمە كورد بۇتە بانىك و دوو ھەۋا. جىڭرى سۈپاسالارى تورك كەجاران سەددام تۈركمانىشى دەرەتكەر جەنابى بىدەنگ بۇو، ئىستا دەفرەمۇئى نابى كوردى ئاوارە بچەنەو شارەكەى خۆيان نەودەكۈو بېكھاتەرى رەگەزى شارەكە بگۈرئ!

بەلام بەدرىزىاي پەنجاسانى راپردوو كەلۈوزەو ئەم لەشكەرە چاوبرىسى و دىرەشە - بەبى دەرپى و گونى رووت. دەرپىايە دەرۈونى كەركۈك لەخاچدارو، پېكھاتە رەگەزىيەكە نەدەگۈر! ئەوكاتەلى جەيياتى جۈگەلە شىرو ھەنگۈنەكەى خۆيان دەميان ژەنپىبۇوھەنەنلى كوردىستان و بەنەوتى كوردان "ئىدىدىعى شاھىيان دەكىرد" كەس باكى پېكھاتەكەى نەبۇو! كەدەيان و دەيان ھەزار مالى كورد لەسەر زىيى بابو باپېرىان دەرەتكەران و وەكۈو قانگەلاشك لەبەردم رەشەبائى سەتم دەلەرزاو بەھاسانى ھەلەدقەندىران، پېكھاتە رەگەزى تىكەنەدەچوو نەدەگۈر!

ئىستا كەبەشىكى كەم لەو مىللەتەي مىزۇو و زولمى لىكىردووھ تەكانىكى بەخۆي داوه، ھېشتا ھىچ نەبۇوھ پىرىزنى سەرئاسىنىنەكانى دراوسىيمان ھەركام گەزىك زمانيان دەركىشىاودو بەو كوردى دەھىيەو بېچىتەوھ سەرمال

گۆری بەکۆمەل بەرپا دەبى.

ئىمە ئەوه باش دەزانىن و سەرەت ئەوهش دووپات و ھەزار پاتى دەكەينەوە كەركۈوك لە رەمزە پېۋەزەكانى كوردستانە. وەك ئالا وايە ھى تاكەكەس و تاكە حزب و تاكە شارو تاكە پارچە نىيە. ھەرگىز لەھىج ھەل و مەرجىك و تەنانەت بەدەستە دەستوورى ھىج زلەيىز و بالادەستىكى جىهانىش نەدەستى لىيەلەتكەرى و نەوازى لىيەھەندرى و نەدەبەخىرى كەركۈوك ملکى ھاوبەشى ھەممۇ نەتەوەي كوردە.

مەلاي باش و مەلاي جاش

مېزۇوى كورد پەر لە دابەشبوونى ئەندامانى يەك كۆمەلگا، يەك چىن، يەك تۈرۈز و يەك پىشەو بەسەر چاڭ و خراپىدا. جىاوازىيەكەش ھىنەدە زەق و بەرچاۋە ناشاردىتەوە. ئەم چاڭ و خراپە لەناو ھەر دەستەو دايىرە، خاونى ھەر پىشەو ئەندىشەيەكدا ناوى تايىبەتى خۆى ھەيمە خوش يَا ناخوش بەسەریدا دەبىرى. بۇ نەمونە لەناو بزووتنەوەي كەرىكاري سەندىكاي زەرد ھەيمە كە خاونە كار بە فرييو بەرتىل دايىدەمەزرىيەن ھەتا پىشى سەندىكاي سوور بىگرى كە شۇپشىگىرپە لەسەر مافى ئەندامانى خۆى شىڭىرە. لە جىهانى دىنداريدا خۇيى (موسولمانە) و غەيرەش (كافرە). ھەروا باقى كۆمەلگا سىاسى و ئايىنى و پىشەبى و كۆمەلەيەتىيەكانىش ناوى تايىبەتىان ھەيمە بۇ دۆستان و دوزمنان. لەناو بزووتنەوەي رىزگارىخوازى گەلى كورد دا ئەم دابەشبوونە بىرىتىيە لە باش و جاش! ھەر لە كەونە زەمانەوە شىخى باش ھەيمە شىخى جاش ھەيمە، رووناکبىرى باش و رووناکبىرى جاش، بازىگانى باش و بازىگانى جاش، ئاغاى باش و ئاغاى جاش، تا دەگاتە مەلا! مەلاش لە قانۇونە بەدەر نىن بەلام چۈنكە لە رابردوودا حوجرە فەقىيان و مىزگەوتى مەلا تەنبا ناوهندى زانست و رووناکبىرى و شىعرو ئەدبى كوردى بۇون زۇرتىرین ژمارە باشەكان و كەمترىن ژمارە جاشەكان لەناو ئەواندا ھەلگەمەتوو و گارامەترين بزووتنەوەكانى نىشتمانپەرەدەرى سىاسى و چاڭەخوازى ئايىنى و كۆمەلەيەتى لە ناوهندە بچۈوك بەلام چالاكانەدا سەرى ھەلداوه. ئەگەر "مەلاي خەتنى" بە ھۆكارييلىكى گرىنگى رووخان و ئاشبەتالى دەولەتە بە دەسەلاتەكەي مىرە كۆرە سۈران دابىندرى، لە بىرمان ناچىتەوە كە لە ئەحمدەدى خانى را تا قازى مەحەممەد بە درىزايى زياتر لە سىسىد سال بەشىكى گرىنگى جوولانەوەي فىكرى و سىاسى بەدەست مەلاكانەوە بۇوە.

ههربویه له پیشپکی ههلاواردن و هاویرکردندا مهلا - له چاو باقی تویژو تاقمه کانی کۆمەلگا - دواناکهون، زهره ناکهون و نایدۇرپىن (به تاييەت ئەگەر له مەودايەكى مېژۇويى سەيرى بکرى). بهلام له مەسلىرى تازىدا خەرېك بۇو لېلاپىيەك دەكەوتە سەر ئەم بۇجۇونە.

مەلای عەرەب و عەجمە و تۈنۈرەۋانى ئىسلامى له هەر چوارقۇرنە ئەلەم گەردەنيان خوش و ئازادبى با هەر فتوائى كوشتارمان بۇ دەركەن. ئەوانە لە ئازادى گەلى كورد نىگەرانىن نەك فەوتانى ئىسلام، بهلام كەمى رەواى ھەقەو بە چە عەقل و عىلەمەك و بە چە شەرع و عورفىك جايىز كە مەلای كورد يانى خەلەكانيڭ لەناو كۆمەلگاى خۇممان و دەك ئىمە چەوساوهى دەستى داگىرکەر مېشىكى لاوانى ئىمە باخىن بە ڏەھراوى تەرىن دېايەتى و نەفرەت و كينە بەرامبەر بە گەلەكەيان و بزووتنەوه رىزگارىخوازىيەكە؟ ئەمە تەننیا لادان و بە ھەلەداجۇون نىيە، ئەمە كارھاساتى عەقل و ھەرسى شعورە. ئەمە رمانى بنەماي ئەندىشە ئىنسانىيە.

كەس باوپ دەكما مەلایەكى پىرى تا دلن دەخوازى دەولەممەندا، ھېندهى چەك و پارە ھەبۇو نەيدەزانى چۆنى وەشارى ئەۋىش له كۆئى؟ لە ھەلەبجەمى مەلبەندى زانست و كوردىيەتى و شىعەر و ئەدب شەمش لاوى دلىپاکى بىگۇناھى غەرېب و مىوان دەست و بىال بېھستى و تەسىلىمى پەتى سىدارەيان بىكا. ئەگەر لېشيان پرسى بۇ وات كرد و دەك سەددام حوسىن بەفرمۇى: لە رۇزنامەكاندا خويىدۇممەتەود!

خۇى كوتەنى چەند كەسىكى له چەكدارەكانى خۇى بانگ كردووه، ئەوانىش سوينىدیان خواردووه و عەرزىيان كردووه بەو قورئانەي بۇ خۆت لەسەر رانى راست داناوه ئىمەش ھەر بە قەت تۆى لېدەزانىن!! جا بەدۋاي ئەو سوينىدە گورگانەدا مامۆستا بە ويچانىكى ئارام و ئاسوودەدە پائى لىيۇداو دەستى كرد بە ڙماردىن خوین بايىكە! ئايا ھەممو ئەوانە ناتوانن تارمايى بخەنە سەر مېژۇوى خەبات و تىكۈشانى مەلای كوردەوارى له م سەردەمى ئىستادا؟

: لەم كاتە ناسكەدا خوا لاي له مەلا كردووه، مەلای كورد ھىممەتىكى گەورەيان كرد، پەرددە رەشيان لەسەر خۇيان لاداو مېزەرى سپيان كرد بە

ئالاي ئاشتى و مەنتىق و لە يەكگەيشتنىكى زانيانە و سەفەريكى سەركەوتانەيان بۇ نەجەف كردو فتوايەكىان لە گەورەترين مەرجەعى شىعەي عىراق ئايەتوللا سىستانى وەرگرت سەبارەت بە كەركوك كە گىنگى و دەورو بایەھە خىكى مېژۇوىي ھېيە. شىعە ددانى پېداھىتىنا كە لە كەركووكدا كورد لەسەر ھەقەو داگىرکەران ناھەقىن - با عەرەبى شىعەش بن. نزىكەي ھەزارو سىسەد مەلاؤ زاناي كورد بە قورسايى عىلەم و عەقل و ديانەتى خۇيان تاي تەرازووى با شەيان واسەنگىن كرد كە تەرازووى جاشەتى توور درا بۇ دوورترين و دزىوترين گۆشەكانى مېژۇو، بۇ كونىك لە كونە مشكەكەي سەددام تەنگ و تارىكتى.

سلاو و ئافەرين بۇ ھەزارو دووسەدو نەوددو دوو مەلای كورد!

ھەر بۇيە له پېشپکىي هەلاواردن و هاویرکردندا مەلا - له چاو باقى تویژو تاقمه کانى كۆمەلگا - دواناکهون، زهره ناکهون و نایدۇرپىن (به تاييەت ئەگەر له مەودايەكى مېژۇويى سەيرى بکرى). بهلام له مەسلىرى تازىدا خەرېك بۇو لېلاپىيەك دەكەوتە سەر ئەم بۇجۇونە.

مەلای عەرەب و عەجمە و تۈنۈرەۋانى ئىسلامى له هەر چوارقۇرنە ئەلەم گەردەنيان خوش و ئازادبى با هەر فتوائى كوشتارمان بۇ دەركەن. ئەوانە لە ئازادى گەلى كورد نىگەرانىن نەك فەوتانى ئىسلام، بهلام كەمى رەواى ھەقەو بە چە عەقل و عىلەمەك و بە چە شەرع و عورفىك جايىز كە مەلای كورد يانى خەلەكانيڭ لەناو كۆمەلگاى خۇممان و دەك ئىمە چەوساوهى دەستى داگىرکەر مېشىكى لاوانى ئىمە باخىن بە ڏەھراوى تەرىن دېايەتى و نەفرەت و كينە بەرامبەر بە گەلەكەيان و بزووتنەوه رىزگارىخوازىيەكە؟ ئەمە تەننیا لادان و بە ھەلەداجۇون نىيە، ئەمە كارھاساتى عەقل و ھەرسى شعورە. ئەمە رمانى بنەماي ئەندىشە ئىنسانىيە.

كەس باوپ دەكما مەلایەكى پىرى تا دلن دەخوازى دەولەممەندا، ھېندهى چەك و پارە ھەبۇو نەيدەزانى چۆنى وەشارى ئەۋىش له كۆئى؟ لە ھەلەبجەمى مەلبەندى زانست و كوردىيەتى و شىعەر و ئەدب شەمش لاوى دلىپاکى بىگۇناھى غەرېب و مىوان دەست و بىال بېھستى و تەسىلىمى پەتى سىدارەيان بىكا. ئەگەر لېشيان پرسى بۇ وات كرد و دەك سەددام حوسىن بەفرمۇى: لە رۇزنامەكاندا خويىدۇممەتەود!

خۇى كوتەنى چەند كەسىكى له چەكدارەكانى خۇى بانگ كردووه، ئەوانىش سوينىدیان خواردووه و عەرزىيان كردووه بەو قورئانەي بۇ خۆت لەسەر رانى راست داناوه ئىمەش ھەر بە قەت تۆى لېدەزانىن!! جا بەدۋاي ئەو سوينىدە گورگانەدا مامۆستا بە ويچانىكى ئارام و ئاسوودەدە پائى لىيۇداو دەستى كرد بە ڙماردىن خوین بايىكە! ئايا ھەممو ئەوانە ناتوانن تارمايى بخەنە سەر مېژۇوى خەبات و تىكۈشانى مەلای كوردەوارى له م سەردەمى ئىستادا؟

: لەم كاتە ناسكەدا خوا لاي له مەلا كردووه، مەلای كورد ھىممەتىكى گەورەيان كرد، پەرددە رەشيان لەسەر خۇيان لاداو مېزەرى سپيان كرد بە

من ئەو سیناریو گالتە ئامیزەم تمنیا بۇ ئەوە ھینایە گۆری تابىرسىم ئايا
ئەگەر پياو شتىكى باش و جوانىشى بەرجاوكىوت، ھەر دەبىن وەك دووبېش
چزووى قەلەمى تى بىزدەن؟ بەتايمەت كەناوى گوشەكە "بىراز" بى!
تکاتان لىدەكەم رىگەم بىدن جوابى پرسىاردەكە خۆم بۇخۆم بەدەمەود:
ئەم دوو مانگەي شەش و حەوت مانگى حەسانەوە سەير و سەفرە بۇ
خەلگى ئورووبىا و ھەموو جىهانى رۆزئاوا. گەل كوردىش وەك بەشىك
لەدانىشتowanى ئەو ولاتانە دەرفەتىكى باشى دەست كەمەتتەن بۇ سەردانى
نېشىتمانەكەي و بەسەر كەنەھەدە خزمە دۆستانى. ئىستا لەناو شارى
سلىمانى و لەھەممۇ گەرەك و كۈلانىك يا وەك گۈرانىيە كوردىيەكە دەلى
لە "راستەي خەيابان و لەباخچەي مىلەتى" تووشى ھەركەس دەبى پىيەوە
دىارە لەھەندەرانەوە هاتووەتتەوە. سىماي سلىمانى گۆراوە لەسەر ئابۇرۇ و
ئازادى و ديموكراسى و مەددىنیيەت كارىگەرلى و شوپەنوارى ديارو بەرجاود.
ئەمانە رەخنەيان لىپېگەرلەن تانە و توانجيان تىپېگەرلەن و ھەر دىاردىيەكى
چۈلە لەرەفتارو گوفتارياندا كە لەگەل نەرىتە كۆنەكانى بابو باپىران
نەگونجا لىپيان بىھين بەكەفەرەك كەھەرگىز نەشۇرىتەوە؟ ياسوپاسىان
بىھين و بەخىريان بىننەن و لەئامىزىيان بىرلىن و جەركۆشە تازەكانى
كوردىستان نەديومان بەشيرى خوشەويستى نىشتمان گوش بىھين؟
بەلام ئەمە ھەرىيەك لاي مەسىلەكەيە، لايەكەي دىكەي گەشتەن شىرىنتەن
بەرجاوترە: جىڭە لەخەلگى كوردىستانى عىراق. لە وەھەنەدا خەلگىكى
زۇرى كوردىستانەكانى دىكە بەتايمەت خەلگى كوردىستانى ئىران لە
دەرەوەرا هاتوونەتتەوە.

من مالىم لەسلىمانىيە و ھەرشايدى سلىمانىم لەسەرە، بەلام پىم وايە
شويىنەكانى دىكە كوردىستانىش ھەروابن - ھومىيەدەوارم ھەروا بن - زۇر
خوشە و زۇر شىرىينە كەگويم لەرەزامەندى ئەو كورده تازە وارىدانە دەبى
لەسەر ئاكارو قىسە و دۆستىيەتى و پەزىرايى و مالخۇشى و مىۋاندارى خەلگى
شارى سلىمانى - تەنانەت بەتەعلىقە تەپرو پاراوه كانىشيانەوە!
يەكىيەتى نەتەوەبى نەك لەرېگە شىعارى پووجەل و بى كاكل، بەلكو
لەرېگە كىدارى كوردانە و ئىنسانىدا پتەوو جىڭىر دەبى. سوپاس بۇ شارى
سلىمانى بەتايمەت و ھەموو كوردىستان بەگشتى.

سوپاس بۇ ئىيە!

وەك شاعير دەلى: ھەممە پرسىيك و دەبى بىبۇورى! پرسىاردەكە منىش
رووى دەكتاتە خويىنەر و پىي خوشە بىانى ئايا نووسراوېك لەزىر سەردەپىرى
"بىراز" ھەمىشە دەبى رەخنەگرانەو لىدەر و كوتىنەر بى و ھەمىشە دەبى
كەسىك و لاينىك - وەك بەرداش - بىراز بى؟ ئايا نووسەران و رووناکىرمان و
ژورۇنالىستەكان لەسەريان فەرزە چاڭ بىبىنن و خراب بىبىنن پەلامارى
بەرەنەسەر و رەخنە ئىبىگەن دەنە لەرۇوناکىرمان دەكەن؟
بەشىك لەو رەخنەگرە حىرفەيى و ھەمىشە بىيانە خەتىكى فيكىرى و
فەلسەق يافەرەنگى و سىاپى دىاريڪراوېشيان نېيە كە تو پېش
خويىندەوە مەقالەكەيان بىتوانى پېشىبىنى ناودرۇكەكەي بىكەي. ئەم
خوشۇ و براەدرانە دەتوانى لەۋېپەر راستەوە بۇ ئەم بەرى چەپ بازىدەن،
بەگۈرە ئەمە ھەل و مەرجى زەمانە و مىزاجى رۇزانە و رۇزانامە چى
دەخوازى.

نمۇنەكە زۇر ھاسان دېتە ناو چوارچىوە خەيالەو - باھەر بۇ
گالتەش بى؟ - ئەگەر مام جەلال و كاك مەسعود يەكىيان ببایه سەركۆمار
ياسەرۇك وزىزىرى عىراق، دەيانگوت بۇ دەسەلات و پەلەپايدە خۇيان
كوردىستان فرۇشتە ئەو شەرەيان ھەمۇي لەبەر ماقۇلى و مەقامى
خوييان كرد، لەو بەولوو كوردىك فەرمانى ئەنفال و كىمياباران لەبەغدادو
دەرددەكى!

كە ئەم دوو پۇستە گەورەشيان پى نەبىر، ئەم خوشۇ و برا رەخنەگرانە
دەتوانى بنووسن و بلىن سەرۇكەكانى كورد بىدەسەلات بۇون و نەيانتوانى
بەرژوهەندى كورد بپارىزىن و سەردارى و سەرۇقايدەتى بەغدايان لەكىس كورد
دا !!

تائیره رهنگه هەموومان بیزانین و بیلیین، بەلام ئەوهى سەرى منى بەرزکەرەتەوە بۆ ناسمانى حەوتەم و دلى منى پېڭەرەتەوە لەشادى و شانازى ئەوهىيە كەزياترين رەزامەندى ئەو خەلکە لەھىزەكانى پۇلىس و ئاسايىشە.

كوردىيەكى بەدرىئازى تەمەن ژىرچەپۈكە داپلۆساوى ژىر پۇستالى عەسکەر و ئەمن و پۇلىس، ئىستا خەرىكە شاگەشكە دەبى كەھىزى ئاسايىشى كوردستان دەبىنى توندوتۇلۇ و شىارو زىرەك، بەلام لەھەمان كاتدا مېھرەبان و بەئەدەب و ئىنسان. سوپاس بۆ ھىزى ئاسايىشى كوردستان

فيدرالىيەت لەناوخۇدا

نامەۋى لەسەر فيدرالىيەت وەك مافى نەتەوهى كورد لە چوارچىيەت ئىستاى دەولەتى عىراقدا يَا لە چوارچىيەت ھەركام لەو ولاتانەي كە كوردىيان تىيدا دەزى، بدويەم. پسپۇرانى بوارى ياسايى كۆتايى يان نەكەرەتەوە لەم بارىدا.

لەچەند دەيەي رابوردوودا كە خۇدمۇختارى شىعاري زوربەي ھىزە سىاسىيەكانى كوردستان بۇو دەگوترا " خۇدمۇختارى بۇ كوردستان و ديموکراسى بۇ ولاتى بالا دەست ! بەشىكى بەرچاولە رووناكىبران و سىاسەتمەدارانى كوردستان لەمېزبۇو ھاواريان لىيەستابۇو: "ئەك ھەر خود موختارى بەلكو ديموکراسىش بۇ كوردستان !"

ئىستا سەردەمىي فيدرالىيەتەو بەھەموومان پېيىدا ھەلەللىيەن و بەگشتى وەك دەرمانى دەردى كۆمەلگەي كوردەوارى و زەمانەتىك لەبەرامبەر زېدەخوازى و سەرەرۇيى نەتەوهى بالا دەست و رېيەتكەي، سەير دەكرى.

بەلام پرسىيارەكە ئەوهىيە: ئەگەر فيدرالىيەت ھىننە باش و بەكەلکە بۇچى پېش دەولەتى ناوهندى خۆمان لەناوخۆماندا بەكارى نەھىننەن كە پېشىنان فەرمۇويانە "تامان بىيەۋى لەمزگەوتى حەرامە !"

لەراستىدا فيدرالىزم سىستەمىكى بەرپۇھەردنى "ناوهندى پەراوېز" د لەبەرامبەر سىستەمى "ناوهندى پارىز." دا و ئامانجەكەشى بەشدارىكەرنى بەرین و راستەخۆ كۆمەللىنى خەلکە لەپىياردان و بەرپۇھەردنى ژيان و گوزەرانى رۆژانەو درېزخایەنى كۆمەلگەكەي خۆياندا.

ئەو قۇرمۇلباھەندىيە سىاسى و قانۇنىيە كە پەيوهندى نىيوان دوو مىللەت و دوو حکومەت لە چوارچىيەت دەولەتتىكى يەكگەرتۇودا دىارى دەكتات "كونفيدرالىزمە" كە زۆر لەبارو گونجاو بۇو، كورد گۇتنى پە بەپېست بۇو بۇ قەوارەدى سىياسى عىراقى نۇئى، بەلام بەداخەوە جارى ئىمە لىيى دوورىن و

بەھیوای هاتنی ئە و رۆزدش - وەك قۇناغىك لەپېرەوی کاروانى رزگارىخوازى گەلی كورد - توند دەستمان بەفیدرالىيەتەكەوە گرتۇوه تا لىيەن نەبى بەكلاۋى باپردوو! خوا نەخواستە دز نەبىاو گورگ نەيچۈوا! وەلامى پرسىيارەكەش خۆى لەو حەقىقەتەدا دەدۋىزىتەوە كە پىش حکومەتى ناوهندى، خۆمان وەك گەلی كورد پىيوىستىمان بەپىادەكردنى سىستەمە فەرەھەنگى فيدرالى ھەيمە لەناو خۆماندا.

ئەم سىستەمە لە ولاتى وەك ئەمرىكاو ئالمان بۇوه بەئەزمۇونىكى سەركەوتۇو. زانكۆكان سەربەخۇن. دەزگاي ئابۇورى و بانكەكان سەربەخۇن. ئىدارەت ناوخۇى شارەكان سەربەخۇن و سەرەنجام پارىزگاكان سەربەخۇن كە بەپىن مەسلىھەت و بەشىۋەيەكى زانستيانە خۇيان و كۆمەلگاڭەتى خۇيان ئىدارە دەكەن و پايتەختىش - جىڭە لەبوارەكانى سىاسەت و سىادەت و لەشكىر ئاسايىش - تەننیا چاودىرە مىللەتىش لەرىگاى ھەلبژاردىن و دەنگانەوە چاودىرە دادۇرە ھەرە بەرزە.

نىيەمە پىيوىستىمان بەھە فيدرالىيەتە ھەيمە بۇناو خۆمان، ج ئەورۇو ج لەدوارفۇزدا.

سەرەمى ناوهندى بەھىزى بېرىاردەر و بېرۇكرات - ج لەبوارى سىاسى و ج ئابۇورى و ج ئىدارى تىپەرىيە. سەرەمى ئابراھام لىتكۈلن و بىسمارك و كارىبالدى كە وەك نىشتمانپەرەرانى سەدەكانى پېشىو بە زەبرى چەك و پارە دىپلۆماتى لە ژىر ئالاى ناسىيۇنانىزم و يَا وەك لىينىن و ماوتىسىتۇنگو فۇشە مىنە لەزىر ئالاى كۆمۈنۈزىدا نەتەوەيەك دروست كەن و بىخەنە ژىر فەرمانى ناوهندىكى تۇتالىتىر و دەسەلاتدارو دەستوھشىن، بۇتە بەشىك لە مېزۇوى رايوردوو.

ئەورۇ حىكمەتى سىاسى نىلسون ماندىلا و پرۆسەتى رزگارى ئەفرىقايى جنوبى بەناورۇكە ئىنسانىيەكىيەوە، دامەزراو لەسەر بىناغەي بەيەكەوە ژيان و تەبايى و لېبوردىيى لە چوارچىوەي و لاتىكى دېمۇكرات و ھەمەلائەن و فەرە ناوهندىدا، ئەزمۇونىكى بەنرختر كاملىترو پايەدارترمان پېشىكەش دەكا.

ئەم "فرە ناوهند" د راست ئە و شتىيە كە ئىيەمە پىيوىستىمان پىيەتى و من ناوم ناوه" فيدرالىيەت لەناو خۆماندا".

ھەرئىستا ئىيەمە بەدەست بېرۇكراتىيەكى بى كەلگ و بار گران و تەمبەلەوە دەنالىنин. تازەمان دەگۈزۈر و تا دەزگاي ئىدارى جۇزراو جۇزرو تازە دادەمەزى ئەمەن ئەمەن باشتىر دەبىي و ئاوهدانى و ئابۇورىمان گەشە دەكتات، ئەم ئەختاپوسە بېرۇكراتىكە زىاتر و زىاتر دەبىتە كۆسپى سەر رى و تەوقى گەردەمان. ئەگەر ھەرلە ئىستاولەسەرەتاي حوكىمدارى خۆمان نەيچۈننەن، دەمانخىنلىنى!

رىگاى رزگارىشمان بەشدارى كەرنى زۆرلىرىن ژمارەتى حاوولاتىيە لە فراوانلىرىن ناوهندەكانى بېرىاردان و بەرىيەبرەندا.

پادشا گهربانی

به زیارتگار شیوه‌نگای شیعه‌ی عالیه و نهجهف بکهنه به مرکه‌زی
مرجه‌عی نهعزمه و قومی پن له رهونه قبحه، به خوت و خوژایی و
به قسمه‌ی چهند ئاخوندو پاسداریکی ئیرانی خویان کرد
به که‌واسووری به رله‌شکرو کاریکی وايان کرد کونه به عسی و تازه
وهابییه‌کانی فه‌لوجه و حه‌ویجه و سامه‌رراو به عقووبه وک
ماره‌کانی سه‌رهتای به هار سه‌ربه‌رز بکنه‌دهو تماعی نیلانه‌دهی
تمنوره‌که‌ی سه‌دامیان تیدا ببووژیمه‌ده.

هه‌ربویه‌ش هه‌رزه‌کاریکی نه خوینده‌واری کونه‌په‌رسه و که‌لل‌هه‌رقی وک
موقته‌دا سه‌در له‌باتی له‌گهنه ئه‌مریکا ریک که‌هه‌ی و توله‌ی خویی باوکی
له‌بهمسییه‌کان بسیزیت‌ده، له‌گهنه به‌عسییه‌کان و ئه‌و وه‌هابیانه‌ی
که‌ئه‌ویان پن کافره ریک ده‌که‌هه‌ی دزی ئه‌و ئه‌مریکاییانه‌ی که‌خوی و
خانه‌داده و خه‌لکه‌که‌مو خاکه‌که‌شیان رزگارکدووه.
ئه‌حمده چه‌لبه‌ی که‌گوله جه‌رگه و کوره جوانه‌که‌ی ناو کوشکی سپی و
په‌نتاگون بwoo له‌کونگریس فرشی سوریان بسو راده‌خسته و رایان
وهرده‌گرت و کورد گوته‌نى له‌به‌رخاتری خاتران خه‌لک خویان لز نزیک
ده‌کرده‌ده تاپی نزیک ببنه‌ده له‌هه‌مریکا، خوی خسته ناو شه‌پری ده‌زگاکانی
به‌ریوه‌به‌ری تاکه ئیمپراتوری‌یه‌تی جیهان و بwoo به‌میره‌ووله‌ی ژیز پیی
فیلان و سه‌رنجام به‌راست یا درو سه‌ری له‌ده‌زگاک جاسوسی ئیران ده‌ریانو
خوی له‌زیز عه‌بای موقته‌دا دا شارده‌ده.

ئه‌بیاد عه‌لاوی کونه نه‌یاره‌که‌ی چه‌لبه‌ی، ره‌گی شیعه‌گه‌ریبه‌که‌ی
جوو‌لاووه خه‌ریکه پن له‌جی پیی کاک ئه‌حمده داده‌نى و هه‌رجی و دزیری
دیفاعه‌که‌ی له‌دزی ده‌ستیوه‌ردنی ئیران ده‌بیل خیرا به‌رپه‌رچی ده‌دا به
ده‌می‌دا ده‌داته‌ده.

وزیری دیفاع قسی و دزیری ناو خه‌ر ده‌کاته‌دهو به‌رپرسی ئاسایشی
نیشتمانی هه‌موویان و هدرو ده‌حاته‌دهو که‌س خه‌تی که‌س ناخوینیت‌ده.

۶-هه‌وشیار زیباریه‌که‌ی خوشمان به‌هه‌موو زیره‌کی و هه‌وشیاریه‌که‌ی
خویه‌ده خراپی لیق‌هه‌مواوه و له‌پیستی خویدا ناویری بجولیت‌ده چونکه
هر له‌زوره‌که‌ی خوی کوکه‌یه‌کی کرد کوپیه‌کی لز هه‌لگیراوه سبه‌ینی

نه‌وکه‌سانه‌ی روژنامه ده‌خوینت‌ده، گوی ده‌گرن له‌رادیو و ده‌روانه
ته‌له‌ویزیون و ده‌چنے ناو ئینت‌هه‌رنت‌ده، چاک ده‌زان پادشا گهربانی مانای
چیه، له‌کوی رووی داوه و له‌کن قه‌مواوه!

ئه‌م عیراقی دوای رزگاربوونه مانایه‌کی پر به‌پیست پیشکه‌ش ده‌کا
به‌هه‌رکه‌سیک که تائیستا باش له‌م وشه‌یه نه‌گه‌یشتی.

باخه‌که‌ی شه‌ددادو ئاگرکه‌ی نه‌مروودو یاساکه‌ی حه‌موروای و
کوشتاره‌که‌ی که‌ربه‌لا و حه‌رمسه‌رای خه‌لیقه‌ی به‌غدا تا ده‌گاته عه‌لی باو
چل ته‌ریده، پاکیان ئاسایی و بن ره‌نگن له‌به‌رامبه‌ر ئه‌و هه‌ممو شه‌تی سه‌پرو
سه‌مهدیه که له‌م سه‌رده‌می جیهانگیری و له‌سه‌دهی بیست و یه‌که‌مدا به
به‌رچاوی هه‌موومنه‌ده له‌نیوان دوو جه‌مان روده‌ده دا سه‌رده‌لده‌ده.

۱-سه‌ددام حوسین دهیزانی ده‌رقة‌تی ئه‌مریکا نایه و به‌رگه‌ی شه‌پری
ده‌وله‌تاني گه‌وره ناگری، ئه‌مه‌شی له‌شه‌پری کویت به‌چاوی خوی دیبوو،
که‌چ دونیا تیدا شه‌ل وکوت بwoo، جوابی که‌سی نه‌داوه شه‌پریکی دوچاوی
به‌سه‌رخوی و لاته‌که‌بیدا سه‌پاند که به‌سی هه‌فتاه گه‌یاندیه کونه
بوگه‌نه‌که‌ی تکریت.

۲-نه‌و حیزبی به‌عسنه و ئه‌و له‌شکره‌ی عیراق که به‌باشتین چه‌لک و توانی
مودیرنی عه‌سکه‌ریبه‌ده ده‌ستی نه‌کرده‌ده، ئیستا به‌لیقه‌مواوه و رووتی و
بی‌دده‌تاني له‌سه‌رتسه‌ری به‌شه عه‌رتبیبه‌که‌ی عیراق ئاگریکی کردوته‌ده،

روژه‌لأتی ناوه‌راست خه‌ریکه خوی له به‌رگه‌رم ده‌کاته‌دها
۳-شیعه‌ی عیراق که‌زوره‌ن له‌عیراقدا به‌لام ساله‌هاو به‌لکوو قه‌رنه‌هایه
بی‌دده‌لأت و ژیزچه‌پوکه و چه‌وساوه‌ن هه‌لیکی بن وینه‌یان و ده‌دهست که‌هه
که له‌پیگای هه‌لبزاردنی گشتیداوه له‌سایه‌ی شه‌رکه‌ی ئه‌مریکاوه ببنه
ده‌سه‌لأتداری قانوونی ئه‌م و لاته ده‌وله‌م‌ندو پرخیرو و پیره و که‌ربه‌لا بکهنه

لەسەر میزى کاربەدەستانى دەولەتى دراوىنى داندراوه. تو خوا ئەمە جىڭرە پارىڭر؟!

٧- دكۆر بەرھەميش بەھەزار خاترو خواهىش رازى بۇو لەبەغدا بەيىتەوەو بىي بەجىڭرى سەرەك وزىز بۇ كاروبارى ئاسايىشى نىشتمانى. دوابى كوتىيان ئاسايىشى نەتەوەيى ندويسىتەوەو ئابورى و نەوتىيان پىداوه. ئىستا كەس نازانى دوكۆر بەرھەم چكاردىھەو لەبەغدا چەدەك؟ پرسىيارەكە ئەۋەيدىھە: لەنیو ئەھەمەو بەزم و هەرماو بىگەرەو بەرەدەيە، گەلى كورد ھەقى نىيە لەچارەننوسى خۇي نىگەران بىو بىر لەدواپۇز بىاتمۇدە؟

منىش لەگەل موقتهدام!

نازانىم تاكاتىيەك ئەم نۇوسراوه دەكەۋىتە بەردەست و دىدەتى تۈزى خويىنەر، موقتهدا چارەننوسى چى لېدىت ؟ دەگىرى ؟ دەكۇوژرى يَا دۇزمەنەكانى بەگىزى و گەوجى و كال و كرچى خۆيان، ئەوەندە دىكەي بەرزەكەنەوە دەبى بەزەعىمى عىراق ؟ من نازانىم تا سى شەممە چى روودەدا بەلەم كەددەفەرمۇ ئەتكەنەتى تازىدى عىراق دەبى بىرۇخى و ئەياد عەللاوى بىرۇ، من لەگەلى ھەم و دەلىم جۈرج بۇوشىش دەبى بىرۇ!! جا تو خوا حوكومەتىكى تازە نەفەسى دنيا لەگەل، پارەي عالەم لەبەردەست، لايەنگراني خزمەت لەپىزى پۇلىس و عەسکەر ھىننە زۇر كەرۋانە دەيان و سەتانيان لىدەكۈزۈن و دەيان تەقىننەوە كەچى سەرەت خۆبەخشان و خوازىياران كۆتايى نايەو لەكەمى نادا، دەست لەناو دەستى زەھىزىكى تاقانەمۇ جىهانگىر، نەك تەنیا لەپۇرى چەك و سەربازەدە وەك ئىمپراتورىيە كۆنەكانى مىزۇو - بەلگۇ لەدەرەجەي يەكەمدا بەزەبرى زانست و تەكۈلۈزىياو شارستانىيەت - بەھەموويان نەتوانن كۆلکە مەلایەكى عەوامىرىبىد درۆزىن و دەغەل لەشارۆچكەمەكى نىمچە رۇوخا دەرپەپىن، بىگەن يابىكۈزۈن، ئەوانە شايىتە ئەھەن سەرۋىكى حوكومەت و دەولەت بن و دونىا بەپىوهبەرن؟

سال و نىويكە موقتهدا گالتە بەعىراق و بەعالەم دەكا. كە مەجلىسى حۆكم پىئىك هات كوتى ئەھەمە جىلسەم قەبۇل نىيەو ولايەتى مۇسلمانان لەدەست مەدaiەو من حوكومەت پىككىنەم. كەس پىي نەكۆت پاشى چاوت بروئىھە گوايە ئەمە ديموکراسىيە. لەراستىدا ئەمە گالتەكەن بەعەقلى ئىمەيە كەبەم رەفتارە بگۇترى ديموکراسى.

ئايدا لەئەمرىكا و بىریتانيا و فەرەنسا و ئالمان و هەركۈيەكى دىكەي جىهان كەسانىك پەيدابن كە حوكومەتە كە خۆيان قەبۇل نىبى، حوكومەتىكى

هاوسان و هاوشان دابمهزرین و به لهشکری چهکدار لهناوه‌راستی پایتهختدا
دهستوورو دسسه‌لاتی خویان داسه‌پین، ئەدو دولەتانه دەست لهسەر دەست
دادەنین و چاویان لىدەپوشن و شانیان بۇ شل دەکەن بهناوى
ديموکراسىيەود؟

دهلىن پياو كەبەپيرى فيرى پلاخواردن بۇو دەست بۇ چاوى دەبا،
ئەمريكاش بهسەرپيرى خەريكە فيرى جىهاندارى و داگىركارى دەبى، بۆيە
لەم ولاتهدا سەردى دوو بهنانى بۇ لىك نابىتەو. ئەگەريش بهمن
باوهەنەكەن چاۋىك لەكەركۈچ جەنابى پۇل ھارقى بکەن. تازە دواى ئەنەن
شارەتكەن شەزىزىن، عەربى ھاوردى جارىكى دىكە ھېنزاوه، كوردى رەنچاندۇ
زەمينەئى شەپىرى ناوخۆ سازىزد كاتى خوداحافىزى دەفەرمۇئ ئەو
ھەلەنە من لەپياو خراپى و بهدىئەتىيەو نەبووه بەلگۇ لەنەزانىن و بى
ئاگاهىمەو بۇوە، شارەزاي مەسىلەئى كوردو وەزىعى كەركۈچ نەبووم. جا
كابرىي نامىرد تۇ كەئىمەت بەو بەلائى دوچاركىردو ئاڭرت بەردا ھەستو
نىستى ئىمە، بۇ ئىمە چەفرەقى ھەيە لەررووی زانىنەو بۇوبىن يَا
لەنەزانىنەو؟

دهلىن كاتى خەرمان ھەلگىتن كورپىكى مىردىمندالە دەچوو نان و چاى
بەيانى بەرى بۇ باوكى لەسەر خەرمان، كەگەيشتى دىتى باوك دەستەۋەزىنۇ
دانىشتىووە خەرمانى سورى گەسىك دراوه، بەلارە ملى لەپەنا باوكى راوهستاو
پرسى: بابە ئەوە چەتمەي بۇو يَا رەشە دىزى؟ باوك بەھەناسە ساردى
جوابى داوه: رۆلە رەنچى سالىكى من و رزقى سالىكى مال و مندالىان راداو
برد پىت خۆشە بلۇ رەشەدزى بۇو پىت خۆشە بلۇ چەتمەي بۇو!!

ئەنم نمۇونەئى كەركۈكە بەسە بۇ ھەركەس كەبىھە ئەپەنەپەنە ئەپەنە
ئەمريكاو حوكومەتى تازە ئىراقدا بخشىتى. دەردى فەلۇوچە گرانەو
زۇرى باس كراوه چاۋىك لەنەجەف و گەمەئى موقتەدا بکەين. سال و نىويكە
شەوتوندەپىدەكەن جارىك تاوانبارە دادگا داواي دەکاو توْمەتى قەتلى
لەسەرە جارىك داوا دەكەن تەشرىف بىننى بۇ ئەنجومەنلىنى نىشتىمانى و
مەجلىسەكە بەقۇومى خۆى برازىنېتەو. ئەويش كەنگى داواي دەكەن؟
ئەوكاتەئى كەجگە لەتۆمەتى قەتلى مەجيى خۆيى ھەر لەوچەند مانگى

که م داهات و به دبئیو، به لکوو بازرگانه هه رهدار اکان و پیاوی سیاسه دهولهت و سه رهک و دزیره سه رهک کومار زور جار تیوهده کلین و سه ره نگره دهدمن و حاری واش همه هه سه ره دونگوون دهین.

جیاوازی نیوان کۆمەلگایه کی مەدەنی و ديموکراتیك له گەھان و لاتىك دیكتاتورى و دواکە وتۇو راست له و خالەدا يە: له کۆمەلگایه کی ديموکراتیشا گەندەلى و فروفېيل روو دەدا بەلام مىللهت بەھۆي ئازادى يە كانى خۇي مىدىيائى راستگۈي سەربەخۇو لەپىگاي دەزگا هەلبىزىردار اوەكانتى و لاتەمە دەتوانى پى بىزانى و دەتوانى سزا بىدا، له کۆمەلگایه کی ئىستىيدادىدا ئە توانا و دەسەلەتە نىبە.

جا هه رکارلا بردن و سزای یاسایی، ئاسایی پرسینه و هو له سه رکارلا بردن و سزای یاسایی، ئاسایی
ترین چاره سه ره رو كه مس نابی دلی بیشی و ها و ولاتیش به دلسوزی و گه رم
گوریه وو پشتیوانی ده کا به شره تیك دادگاو دهزگاى لیکولینه و هش
له هه قپه رسنی و عه دالهت لانه دا. ئه گه ر دهست پیسی و به رتیلخورى
به لایه کی جیهانی يه، به لام ئه روتینه خوارو خیچه، ئه م بیر و کراسی ي
بی که لک و ته مبه لهی که بوته دولپا و سواری شانی دهم و دهزگاو ئیداره کانی
كوردستان ب ووه نه ئاسایی يه و نه جیهانی يه، به لک وو دیارده یه کو، دستانی يه !!

له دوره‌ی انتدابی بریتانیه‌وه هه‌تا دهوره‌ی نووری سه‌عید، له نیمه کودیتا نیمه شوپرشه‌که‌ی قاسم را هه‌تا سی و پینچ ساله‌ی حوكی به عسی سه‌دادام حوسین، هه‌رجی قانوونی بی سه‌رهوبه‌ره و نامه‌نتیق نازانستی‌یانه‌یه که به‌شی زوریشی چه له‌شیود و چه له‌ناوره‌کدا له‌گه‌له‌یه که‌کتر ناته‌بان و له‌رووی ئاید‌لؤجیاو عه‌قلیه‌تی سیاسی و کومه‌لایه‌تی جیوازه‌وه داریزراون، هه‌ممووی له‌سره‌ریه‌ک که‌له‌که بووه له‌م کوردستانه بوته روتینی به‌ریوه‌به‌رایه‌تی ئیداری و بو نیمه به‌میرات ماوه‌ته‌وه. هیشت نیمه به‌شیکی زور له و فانوونانه په‌یره و ده‌که‌ین که داگیرکه‌ر بو به‌ستن دهست و بی و بربینی زمانی ئیمه دایناوه.

ئەمە لايەكى بەدبەختىيەكەن، لايەكى دىكەي ئەو كەسانەن كەنداشىرەكان دانىشتوون و دەمبى ئەو قانۇونانە بەرىۋەبەرن، بەشىك لەوانە

باکھس دلی نہ پہشی!

ئەو رۆزانە لەناو شار قىسىم باس زۆرە لەسەر بانگەوازىكە ئىپەرىز مام
جەلال سەبارەت بەنەھېشتنى گەندەلى و روئىن. كەسم نەديوهۇ لە كەسيش
نەبىستووه كە گومانى ھەبووبى لەپېيويست بۇون و حەياتى بۇونى ئەم
برېيارو بەرنامەيە، ھەروەك دۈزايەتى كىردىن لەگەن واسىتە و واسىتەكارىش
ھەروا بۇو. ھەممۇ مىلەلت لەسەر ئەو خالى يەكىدەنگە. بەلام لەسەر
ھۇكارەكانى ئەم دىاردا و رىيگا چارەسەر كەردىنى، بىروراي جىاواز زۇرن.
يەكەمین جىاوازى لەوددا خۇ دەنۋىينى كە بېرىك كەس گرېنگى و
تايىەتمەندى يە گشتى و كۆمەلایەتى يەكە ئەم بەرنامەيە تىنڭاڭ او رەنگى
تاڭە كەسى و مۇركى دەستتەبەندى سىاسى بىندە خىشى.

ئەوانە دەيانەوى واي بىنويىن كە يَا مەبەست وەلانانى چەند كەسىكە يَا كەمكىردنەوەي بايەخ و بەھاى كىرىددەوەكانى كابىنەكەي پېشۈوه. كاتىءە كە كاك كۆسرەتىش جىگاى خۇيى دا بەكابىنە دوكتۆر بەرھەم خەلگى شايىھەساز، هەر ئە و دەنگۆيەيان بلاۋدەكىرىدە. ئەم دىاردەيە تەقىرىبەن لەھەمۇ دىنيادا بەتايىبەت لەكاتى گۆرانكىارى كابىنە و دەزگاى بەرپۇبەرایەتىدا يەكسان دەبىندرى و دەبىسترى، بەلام گۇپۇ كېيىكى كورتاخايىنەن ناپايەدارو بىنەرتەم و زور زۇۋو دەنىشىتەوە. جىاوازى دووھەم لەسەر ھۆكاري سەرھەلدىنى گەندەلى و رۆتىنە، ئەھوپىش لەم و ماوەكەمەي تەمەنلى حوكومەتى كوردىستاندا. دەتوانم شايىدەي بىدم كە من بۇ خۇم تا نېيىستا نەكەس بەرتىلى لىيەرگەرتوومو نە داواي لىكىردووم رەنگە تو بىللىي نەيانوپىراوە يَا لەررووبىان ھەلنىھاتووە. بەلام من دەلىم "ھەمۇ كەس بىيگۈناھە تا پېچەوانەكەي مسۇگەر دەبى" سەردارى ئەنۋە من و تو ھەردووكمان دەزانىن كە گەندەلى و پارەپەرسى و بەرتىلخۇرى بەلائەكى كەمەنەلگاى حىبانە، ئەم سەر دەممەبە و نەك تەنبا كار مەندى ھەزادى كەمەنەلگاى حىبانە، ئەم سەر دەممەبە و نەك تەنبا كار مەندى ھەزادى

هەندەران!

کوره گەنجىكى خويىشىرىن و روو حسسووك، چالاک و توندو توڭلۇ لىيۇ بەخەندە، سۆننەتى پېپۇو چىمەنەكەي دەدتتە ئاواي دەكىرەدە زىئر ئەو دارانەي باسى لەرزۇك و زەرد ھەلگەرپا يان ھاوارى تىنۇوبۇونى لېيھەستا بۇو. وا ھەلگەوتو بۇ ماۋىدەك كەھوتىنە دەممەتەقە:

خويىندۇووته؟

بەلۇ شەشى ناوهندىم.

ئەوە كارى ھاوينەيە بۇ تۆ؟

لەراستىدا پۇلى شەشم تەواو نەكىرد، دەستم لەخويىندەن ھەلگرتۇ رۇوم كىردى تۈركىياو تا يۈنانيش رۇيىشتىم، لەئاسىتىنام و ناردىيانىمەو بۇ تۈركىياو لەتۈركىياش را بۇ كوردىستان. ئىيىستا كاردەكەم تا پارە كۆ بىكەمەو بۇ موحادەلەيەكى سەرلەنۈ بەلگۇو بەختم بىيگىرى ئەمكارەيىن دەربازبىم. بەزەيم بەكوردىستاندا ھاتەوە، رۆلەكانى سەرى خويىان ھەلددەگەن، پىي رازى نىن و بەجىي دىلەن، كەچى لەغۇربەت و دوور دەست بۇي دەگرىن و پىي دا ھەلددەلەن!

پىرى ئەستەيەك خويىندەكارى گەنچ مىوانم بۇون. ئەندامانى دەستەي نۇوسەرانى رۆژنامەي كراننۇو بۇون. سى كچ و دوو كۈر، دانىشتىن و گفتۇگۇ لەگەل ئەو گەنجانە زۆر خۇشە. ئەوان ھاتبۇون شت لەمن فىر-bin و خويىان كوتەنى "لەزەمۇونى من كەلەك وەربىگەن بۇ دۆزىنەوەي كۆپىرە رىي ژيان و روونكىردنەوەي تارىكىستانى جىبهان!!".

كەچى من زۆر زىياترم پىيىستى بەفىرپۇون و وەرگرتىن زانىيارى ھەببۇ لەسەر دونىيائى پەشەپ شۇپى لازان و رۆحى پەرجۇش و خرۇشىان. زۆر دىلم خوش بۇو كە هييمەتى كورپان و كچانى نىشتمانەكەي خۇمم بەرچاوكەوت:

نەك ھەموويان - پەرودەدەي كلتورى دەولەتىكى داگىر كەرى ئىستىدادىن. نەھىج سىستەم و شىيەدىكەي حوكىمەنیان دىبەنە نەبەخەيالىشىاندا ھاتووە، لەنەكاو بەسەر وەزىيەكدا كەوتۇن كە بەتەوابى لەدزايەتى و ناكۈكىدایە لەگەل ئەزمۇونى تىكراي تەمەنیان. ئەمانە خەتاي خۇيان نىيە، ھەقە رەخنە لەخۇمان بىگرىن ئىيمە چە دەورەيەكمان كەردىتەوە و چە دەرسىيەكمان كوتۇتەوە بۇ سەر لەنۇي قىرکەرنەوە بارھىنانى ئەم خەلگە كە بەنۇجى لەگەل دونىيائى ديمۆكراٽىك و نوىدا؟ كۆمەلگەي نۇيى ئىيمە چى كەردووە بۇ سەرىنەوە فەرھەنگ و شۇپەوارى شۇومى بەعسى لەسەر زەين و مېشكى ئەو ھاوللاتىيانە؟

ھەر بۇيە من لام وايە حوكىومەتى كوردىستان لەم سەرەتاي دامەزرانى و لە ئەزمۇونى حوكىمەنلەدا پىيىستى بەھىنان و كەلەك وەرگرتەن ھەمە لە پىسپۇرو راۋىيىزكارانى ئىدارى جىھانى پىشىكەتوو يانى ئامېرىكاو ئورۇپا، بۇ ھەمەو وەزارەتەكان و دەزگا ئىدارىيە گىرىنگەكان. پىيىستە لەم پىسپۇرو راۋىيىزكارانە كەلەك وەربىگەن ھەرۋەك لەبوارى سەربازى و سەنعت و زانكۆكاندا پىيىستىمان پىييان ھەمە و ھەر ئىستا كەلگىان لېيورەدەگەرەن. باھەيەلى ئىدارى كوردىستان لەسەر شىيەوە ئولگۇو ئورۇوبى و ئەمرىكى دامەززى ئەك شىيە گەندەلە ئىستىدادىيەكەي رۆزەلەتى ناۋىراست! ولاتانى جىھانى سىيەم ئەوانەي بىناغەي دەولەتىكى مۇدىرنىان داناواه ھەمەو بەر رىبازىدا تىپەرىيون.

سەقا پىنج!

حوكومەتى ھەرپىمى كورستان لە سەردەمی سەرەتكۈزۈرى دوكتۆر بەرهەمدا بىيارىدا كە سەتى پىنجى خۇيىندىكارانى و درگىراو لە زانكۈى سلېمانى، پىويستە ھەموو سالى تەرخان بىرى بۇ دەرەھەدى ھەرپىم. دوكتۆر كە مال خۆشناو سەرۋەكى زانكۈى سلېمانىش بەگەرمى پېشوازى و پشتىوانى لىكىد. بەلام ئەھۇ زىيات رىشەتگەلى زانستە ئىنسانىيەكانى دەگرتەه. لە دەورەدى كابىنە تازەكەى كاك عومەر فەتاح و بەدواي كۆبۈونەودى سەرۋەكى مامۇستايانى زانكۈى سلېمانى و پەيمانگاكان لە گەل بەرپىز مام جەلالدا بىيارىدا ھەموو كولىجەكانى زانكۆ (زانستى و ئىنسانى) لە گەل ھەموو پەيمانگاكان بچەنە ژىر چەترى ئەم قانۇونە. جەنگە لە ھە كاك عومەر بەلۇنى دا مانگانە كەشىيان بۇ زىاد بىا. وەزىرى پەروردەش بىيارىدا كۆمەتىيەك پىك بەينىدى لە خەلگى شارەزاو نوينەرى دەزگا پەيوەندىدارەكان كە بەدرېزايى سال چاودىرى و سەرپەرسى ئەم خۇيىندىكارانە لە ئەستۆبى، جى ورىيان بۇ دابىن بکاو ئىيجازە مانەھەيان بۇ وەربىگى. ھەر ئىستاش بەلگەنامە كانى ئەم خۇيىندىكارانە بەشى زۇرى تەراوەتە بەر دەستى نوينەرانى ئەم كۆمەتىيە. بەلام وەرگرتەكە كاتىك بىيارى لە سەر دەدرى كە لىستە قەبۇولى ئەمسالى زانكۈو پەيمانگاكان بلاو بکرىتەوە تا دوايى لە سەر بىناغە ئەم لىستەيە، سەتا پىنجەكە دەست نىشان بکرىت.

لام وايە خۇينەرى زيرەك و چازان و راي گشتى كورد لە ژۇورەوە دەرەھەدى ھەرپىم، مەحوى كوتەنى "شوكور وشىارن و تىيدەگەن" كە ئەم بىيارە نە تەننیا ئەمۇر گەرینگ و بىيويست و بىرۋەز بەلگەر درېزەدى ھەبى و پەل بەھاۋى و پەرەبستىنى دەتوانى لە دوا رۆزدا مىزۋووسازى. ھەر وەھا ئەم جەماودە مارانگازە وەك گورگ لە خشە خۇى دەسلەمەتىوە، ئەم

دەستەيەك خەلگى بى پۇولو پارە، بى پەناو پشتىوان، بەبى پىيگەيەكى كۆمەلایەتى بەرزو بەرچاو، بەبى خۇيىندەوارى و ناڭادارىيەكى قۇولو و بەرين، بەلام سەرتاپا سۆزو شۇر بە فەرمائىشى حەزەرتى نالى "نە سەر زرەكتال و نەدل شۇوشە بەتال" ، بەھيواو ئامادەن تاجىھانى كۆن بگۈرن و كۆمەلگا يەكى نۇئى دامەززىن وەك چۆن ھەممۇ نە سلىكى نۇئى ھەمېشە كردووېتى و دەيىكا.

رەنگە من و تۆئى ھاونەمەنى من بىكەينە پېتەبۈلەو تانە و تەشەريان لىبگىرەن و بە كال و كىرج و ساولىكەو خاۋىيان دابنېيىن، بەلام لە بىرمان دەچىتەوە كە پىران و رېش سېيەكەنلى سەردەمە ھەر زەكارى ئىمەش ھەر ئاوايان بەئىمە دەگوت!! لەو كچانەم پېرسى ئىستا تەمەنى شووكەرنى كچان زۇرتىر لەج ئاستىكادىيە؟ يەكى ورىياو دەم راستىيان تىيىدا بۇو، زۆر زىيرەكانە جوابى دامەھە: سالانى پېشىو بەھۆى نەدارى خىزانەكان و نادىيارى ئاسۇى دوارۋۆزى كورستان و شەرلى ناوخۇو ھەرەشە سەددام، خەلگ پىسى خۇش بۇو مەندالەكانى خۇى رەوانەي ھەندەران بىا. ھەر بۆيەش كچى زۆر مەندالىيان دەدا بەپىاوى بەتەمەن بەھە شەرتەي لە گەل خۇى بىبا بۇ دەرەھە. ئىستا ئە و دىاردەيە نە ماواھ. خەلگەكە ھەم تىيرو تەسەلتە ھەم چاواو گوئى كراوهەرەو ھەم ئاساپىش و ئارامى بەرقلەرارە. بۆيە دايىك و باوک پەلە لە كچەكانىان ناكەن و پالىان پېۋە نانىن. ئىستا كەچ ئازادەرە. مىردىكەى و مىردو خۆسۇوتاندىن چەند كەم بۇتەوە؟ بىرم لىكىدەوە ئەو كورە ئاوايى دەداتتە ئە و كچە رۆزىنامە دەنۇوسى، دوو نەمۇنەي جىاوازن لە گەنچەكانى ئە و سەردەمە ئىمە، خاۋەنى دوو خە و خولىيائى جىاواز، چارەنۇسى نىشتمانە كەمان بەسەتراوتەوە بەئەنچامى مەلەنلىقى نىيان ئە و دوو نەمۇنەيە. كى دەيباتەوە؟

دوژمنان و داگیرکه‌ران نییه. زیاد لەو دلیایییه، هیچ شتیکی دیکە داواناکریو هەر شتیک بەپیچەوانە بلاو بوبیتەوە یا بوختانە یا بیناگایی! سلاو لەسالی تازەی خویندن و سلاو لەکچان و کورانی ھەممو بەشەکانی کوردهواری، دەست لەناو دەست لەزانکۆ پەیمانگاکانی ھەریمی کوردستاندا!

* د. کەمال خوشناو ... بەداخەو بەھۆی نەخوشی کۆچی دوايى كردو لە ژياندا نەماوه.

جەماوەرە گەمارۆ دراوەی دنیای لیبۇتە دیوو دوژمن، وشیارەو ئەوەش باش تىدەگا کە حوكومەتى کوردستان بۇ بىيەنگەی لېكىرد؟ وئىمە مانانىش لمباتى چەقلەسەماو چەپلەریزان تەنیا پلارىكمان بەخشە تىگرتا لەو کاتەی کە لەدرەونى خۇمانا گۇرانىيە کوردىيەکە كوتەنى وەك سەماوەر ھاتبۇونىنە كۈن! كەچى جەلەممان گەرت و زمانمان گەست و لیومان دادرۇو!!

ئەو کارانەی باشتى بلىم ئەو شاكارانە رچە شكىن و رىگا خوشكەرو بناغە دارىزىن بۇ يەكىھتى گەل و دورىستبوونى نەتەمە دامەزرانى دەلمەت، ھەميشە ئەوانە نىن كە ھات و ھاواريان لەسەرە، بەلكو زۇر جار ئەوانەن كە بىريار و بەرنامەيان لەپشتە.

نامەوى زياتر لەسەر ئەو بابەته بىرۇم و پەرەد لەسەر ھەتىيە ھەلەممە، بەلام پىويستە پەنجە راکىش بۇ ئەو حەقىقەتە تالىھى كە لەھىچ كۆمەلگايەكدا، تەنانەت لەو كۆمەلگا كۆلەوارە ئىيمەش دا كە ھەممو تىنۇوی ئازادى و رىزگارىن، ھەممو تامەززۇرى ئاوددانى و ئارامى و تەسىلى و تەبایين، خەلگى نارسەن و بىويژدان يا فريوخواردۇو و سەر لىشىۋاپ پەيدا دەبى كە يا بەخەيانەت يا بەنەزانى دەيھەۋى و دەتوانى مالى ئىيمەش و خوشى خرالپ بكا.

بەشىڭ لەوانە لەناو ھەریمداو و ئاسايىش دەستى خوش بى دەستى لىئنەپاراستون و جەماوەرى مىللەتىش مالى ئاوددان بى درېغى نەبۇود لەشىارى و بەرسىيارى. بەلام ئەي لەدرەوە ھەریم؟ چۈن زانىاريت ھەبى و چۈن پاك و پىس لىيک بکەيتەوە؟ پىشىنيان فەرمۇۋيانە چەم بى چەقل نابى و پرسىارەكەش ئەھەۋى چۈن چەقەلان بناسىيەوە چۈن راوابان كەھى و دەداویان خە؟

وەلامى ئەو پرسىارد ئاوا دراومتەو كە ھەر خويىندكارىك لەدرەوە ھەریم پىويستە ناسياۋىڭ و ناسىنامەيەكى ھەبى.

ئەو ناسياوه دەتوانى گروپىكى سىياسى بى، دەزگايەكى فەرھەنگى بى بازركانىك، رووناکبىرەك يا ھەر شەخسىكى باوەرپىكراو بى كە ئەم شەخسە بناسى و دلنيامان بكا كە خۇتەقىن و پياو كۈزو گورگەمېش و داردەستى

کۆمەلکوژى

من دەمەوئى و دەبى لەباتى ئە و نۇرسىنە خوبىن بىبارىنەم و قور بېيۈم
كاتىك دەبىستم لەسنسە سەقزو بۆكان و مەھابادو شارەكانى دىكەش خەڭك
لەخىابان و پاركەكان دەكەوئى و لەناو زىللەت و نەگبەتا پەلەقازە سەرە
مەرگى يەتى و كەس نى يە دەستىك باتە زېرىپالى و سەرى بخاتە سەرەنە و
فرمیسکىك بۇ گەنجهتى و داماوىيەكەي بىرېزى، هاوارىكىش بەرزبکاتە و بۇ
عەرشى خوا، قانۇونى بەشەر، ويجدانى جىهان و سەرەنjam بۇ دەرەونى
خۆمان، دەرەونى نۇستوتومان سەبارەت بە و زولىمە لەكورد دەكىرى،
سەبارەت بە و كورد قرانەي كە پارىزگارى پېشۈسى سەنە ئاواى پېتاسەكىدو
فەرمۇسى: "كى دەلى من خزمەتم نەكىردووه بەدەولەتى ناوندى؟
كلاشىنکۆفم لەدەست جوانى كورد دەريئناوه و اۋۇورى ترياكىم لەمشتى
ناواه".

نەتهنىا تiliاك و هىرۇپىن و باقى مادەكانى كەمن نايانتاسم و يەك لەيەك
خەتەرناكىتن بلاڭراوەتە و، بەلكۇ سەرو گوپلاكى ئايىزىش خەرىكە
خۇى دەرەخاوا لowanى بىيەدرەتان و كاڭلى كوردىوارى و خەرىكە
جەھەننەمېكى نوييان بۇ تاو ئەدرى و بەكۆمەل راپېنج دەكرىن بەرەو
گەرەوۇي ھەزىيەھا پەتايەكى پىس ترو كوشندەت.

نازانم داستانى ئەشكەوتى موكىرى قراتان بىستوو؟ ئەشكەوتىكى
قوول و بن بىن لەتهنىشت گوندى خوراسانە لەناوچە بۆكان. ئىمەي كورد
بەدرىزايى مىژۇو گۇرى بەكۆمەل يان بۇ سازاندۇوين. ئەم ئەشكەوتەش
يەكىكە لەگۇرى بەكۆمەل. جارىك لەھەزاران جار كە پادشائى ئىپرەن
كوردىستانى داگىر دەكىدو لووزەھە لەشكىرى دوژمن پەلامارى ھىنایە سەر
موكورىيان، ڙن و مندال و پېرو پەك كەوتە تىكىپا پەنایان بىرە ناو
ئەشكەوتەكە و بەتەمابۇون خۇيان لەشەر و كوشتار بىزىنەوە. پادشائى عادل و
مېھرەبان و بەرەحمى ئىپرەن ئەشكەوتىنەيەردى و فەرمانىدا زاركى
زەشكەوتىان بە بەردو گل وەك دىوارى چىن ھەلچىن و تائىستاش نالىمۇ
زەشكەتى ئەن و مندالى كورد لە گوچەكە مىژۇودا دەزرنىيەتەوە.

ئىستا ئەشكەوتى موكىرى قراتان بەرین بۇتەوە بەدرىزايى و پانايى ھەمۇ
كوردىستان. ئىستا مادەش شۇوم بەپەيارو بەرناھە و بەنرخى ھەرزان رەوانەي

من باسى ئەنفال ناكەم، هەلەبجە و كيميا بارانىشىم مەبەست نىيە،
خويىنېك نارېزى، تۆپ و تانك و تەيارە لەمەيداندا نىن و لەشكىرى داگىركەر
ھېرىش ناھىن، بەلام گەل كورد لەناو دەبرى. تۆفانى نەگبەت
ھەلىكىردووه خونچە تازە پەشكۈتۈۋەكانى ناو كۆمەلگەي كوردىوارى
بەزەھرى ھەناسەش شۇومى دەزاكىن، سىس دەبن و ھەلەدەورىن.

ئەم تۆفانى مەرگ و نەگبەتە دەست ناپارىزى و كەس نابىرى. بەكونى
چاوماندا، بەدرىزى دەرگاوا پەنجهەكەنماندا، لەخويىندىنگاوا كارگە و
بازپەكەنماندا، لەپەناو پەسىيۇي لاکۇلان و لەگوئى تەندۇورو لەتەنىشت
ئاڭىدانى جاران پە لەمېھەبانى و خۇشەۋىسىتى و يەكەنگى و يەكەنگى
بنەمالەدا دېتە ژۇورەوە، چۆكمان بە چۆكەوە دەنى و چاومان لەچاوا دەپرى و
تەلىسىمى شەيتانمان بەسەردا دەخويىنى. ھەر كەسمان لەجىي خۇى دەرېزى و
دەپووكىتەوە. خۆلەمېشىكى رەنگ زەردى بۇ گەنئىو لەگەل گەزەو گەھى
تۆفان تىكەل دەبى و پەلکىشى دەكا ديسان بۇ كونى چاوهەكان و درىزى دەرگاوا
پەنجهەكەنلى تەرمان..

هاوارە خەلگىنە هاوار! كوردىستانى رۆزھەلات خەرىكە بەئەسپاپى و
بىيەنگ قېر دەكىرى و ئىستا نۆرە كوردىستانى باشۇورە، نۆرە ئە و
ھەرىمەيە كە ھەمۇ كوردىستانى گەورە ھىواكانى خۇى لەسەر ھەلچىنیوو
ھەمۇ داگىركەرانىش بە دۆزمنكارىيەوە چاوابان تېرىپىوە.

لەباتى ترورىست و كورد كۈزۈ خۆتەقىن يَا باشتى بلىم شان بەشانى
ئەوانە "ماد مخدر" خەرىكە رەوانە دەكىرى بۈلامان. زۆر ناوى بەكوردى
بۇ دۆزراوەتەوە و دەك مادە بېھۇشكەر مادە سېرگەر و شتى دىكە، بەلام
لەراستىدا ئەنەم مادە مالۇيرانكەرە.

ههريمى كورستان دهكى. خەمى گەورەتە ئەوهىه كە كۆمەلگاى كوردى لەناو هەريمى كورستاندا ئاگاى لەم بەلايەنىيە، چاوى نۇوقاندۇوهو گويى خەواندووه.

پلاو يا قبۇولى؟

لەكورستانى ئىران زىاتر بىرىنجى سەدرى دەخورى، بەدەيان شكل و شىوه دەنگو تامو بۇنى جىاواز سازدەكى؛ پياو سەرى سور دەمىنى و بەھەمۇشى دەكتىرى "پلاو". لەم هەريمى كورستانە زىاتر بىرىنجى خە باودو دەيکەن بە "قبۇولى" و بەتايىبەت لە سىليمانى وەستان لەلىنانى و كورد كوتەنى پياو دەستى خۆي پىۋە دەخوا. بەلام هەر كامىكت زۆر خوارد لىي وەرەز دەبى و پىت خوشە لايەكە دېكەش تاقى بکەيەوە. بەداخەوە ئەم سەنورانە رېڭرن و خەلگى خاونەن زەھق و خۇشخۇر ناتوانى و رېڭەيان پىنادرى بەيانى وەرى كەون و لەلایەكە تر پلاو يا قبۇولى بخۇن و ئىوارەش بەگەرينىوە ناو مال و مەندالى خۇيان بېبى ئەوهى كەس لەگۈن كالتىيان پى بلۇ!

ئەى تەگىر؟ قىلە شەرعىك، قاچاغەرى يەك، خۇ دزىنەوەو چارەسەرىك؟ شوکور گرفتەكە بەھاسانى چارەسەركراو "فستیوال" لىمان بۇو بەفرىشتەو هەر وەك خەرى زىنەد لەتارىكستانى تامەززۇرى دەرى هېنایىن: من دەمۇدتى تو دەكەم بەناوى فستیوال وەرە ئېرە قبۇولى و شە بخۇ، توش هەر بەو ناوه بانگىشتم بکە و چلاو كەبايم پى بەد. بەمجۇرە "فەرەنگى فستیوال" لەناو ئىمەدا چەكەرەيدا و پەرەگربۇو تا وايلەيات بەگەورەو چۈلەو پياو و ژنهوە كارو كاسېيمان و خەو و خۇراكمان لېبۇو بەفستیوال!

وە نەبىنەر، دوولايەنەكە خۇيان لەفستیوال تىرگەن، خاونەن چىشتىخانەو مەيخانەش خۆي پى تەيار دەكەن. هەر ئەوهەنەد نىيە بەلكو ئەو پياو چاكانەش كە لەگەن وەفەدەكە دەنیئەردىن تا وەككۈ مەلايىكە ئىپەر شەر لەسەرشارنى راستو چەپى هەر نۇوسەرەو ھونەرمەندىك نىشته جى بکرىن و وردۇ درشتى هەلس و كەوت و چىپەو سەرتەكىش

ھەر بۇيە من بەو دەنگە لوازەو بەو قەلەمە بى پىزەم، بەنيوە نۇوزەيەكى خۇيناوىيەوە ھاواردەكەم خەلگىنە! حوكومەتى كورستان! ئاسايىش! پەرەردە! پۇلۇس! بازار! زانکو! مزگەوت! ھاوللاتى! ئەم پەتا پىسە رەوانەى ھەريمەكە ئىمەكراوە ھەولۇن ھىممەتى! نەيفەوتىن دەمانفەوتىن!

ئاگاهىيەوه گۆراون، رادهى وشىارى و زانست و رووناکبىرى نەسلى نوبى كورد
زۆر لەوە بەرزترە تەنبا بەو "بەشى كوردى" يە تىرىبخۇن و داكەون!
تاكايدى بىۋانىنە ئەو جەزۇن و فستيوالانە سېبەرى كار بەدەستانىان لەسەر
نىيەوە ھونەرمەندان بەخواستى خۇيان و بەخەرجى خۇيان بەشدارى
دەكەن تاڭوشەيەك لەدەرياي ھونەر و زانست و زەوق و باوەرى
مەيلەتكەمانى تىدا بەدى بىمەن، ئەو كەسەئى ئەم حەقىقەتە نەبىنى
كۆمەلگەي كوردهوارى نەناسىيە.

بەجىگەي خۆى رابىگەيەن و سەرەنچامىش وەكىوو مارەكەئى ئەژەھەك
مېشى خاودەنەكەئى خۇيان بخون، ئەوانىش لەسايەئى سەرەي فستيوالەوە
نانىكى چەورو ناوىكى بەدیان پېدەبېرى و بىبەش نابن لەخىر و بېرى
فستيواول.

بەلام كاربەدەستان كە ئەم فىلەيان دۆزىوەتەوە ئەم سەنەتەيەن
بەولاتدا ھىناوە، رۆز بەرۋەز ژمارەيان لەزىاد بۇوندایەو بەرەكەت كەن ئىستا
ھەر وەقىيەت تەشرىف دىنن و دەبەن لەسەستان كەس كەمتر نىن.

لەپېشىدا ھەر ھونەرمەندان بۇون، دوايى بۇو بەسەرپەرشتى
ھونەرمەندان، وەكىلى ھونەرمەندان و دزىرى ھونەرمەندان، كار بەدەست و
كارگىپەر كەلەگائى! ھونەرمەندان! ئىستا بەوانەشەوە نەوەستاوا ئۆستاندارو
فەرماندارو بەخەدارىش بۇونە بەشدارو داشدارى ھونەرمەندان و
خزىنەداونەتە ناو وەندەكەوە.

دەتوانم سوينىتەن بۇ بخۇم كە بەخىل و چاو نزىرنىيم و دەزانتم كە شوکور
وەزى ئابورىيەن باشىز بۇوەو پېشىنەيانيش فەرمۇويانە كورد كە تىر بۇو
يا ڙن ھەلددەگىر ئاپپاوا دەكۈزۈ و فستيواول ھەر چۈنچىك بى لە دووكارە
خراپتەن يە. شوکور پۇولۇ و پارە ھەيەو دۇشاو كە زۆر بۇو دەبىرى رېگەي
مەسرەف كەردنى بۇ بەدۆزىيەوە!

بەلام پەرسىيارەكە ئەوەيە كە ئەو ھەمۇوە خەلگەي لەسايەئى ھونەر و
ھونەرمەندانەوە ھەم پلەو پايدەيەيان پېدەگاوا ھەم چەلمۇ پلەيان دەست
دەكەۋى و ھېج فەيشيان بەسەر ھونەرەوە نىيە، ئەى ھونەرمەندان خۇيان
لەكۆيىن؟ نووسەران، شاعيران، فەيلەسسووفان، نەققاشان و پەيكەرتاشان و
موسيقا زانان و كۆمەلتەناسان و بەكورتى رووناکبىران لەكۆيىن؟

مامۇستا برايم ئەممەد يادى بەخىر و گۇپى پې لەنوربى لەسالانى
قەدىم كە رادىيۇي بەغداو رادىيۇي كرماشان بەرnamە كوردىيەكەيەن
بەدەھۇلۇ و زورۇدا دەست پېدەكەردو ھەر دووكىيان دەيانگوت "بەشى كوردى"،
ئەو دەيگۈت لەو دەولەتانەدا بەشى كوردى ھەر ئەو دەھۇلۇ و زورۇنایيە!
چەل سال دواي ئەوە و ئىندەچى لەبەرچاوى كاربەدەستان، كوردىستان نەگۆراوە.
بەلام بەدلنىيايى يەوە كوردىستان و گەلى كورد لەقۇولۇزىن قۇوللايى ھەستى و

ئییه خۆمان خەریک ناکەین بەشتیکەوە کە جاری ئەنجامەکەی و
چۆنیەتی يەکەی بۆمان روون نى يە، بەلام ئە و شتهى كە من لىرد
لەسایمانى، بەچاوى خۆم دەبىيەن ئەۋەيدە كە گەشەگىدى ئابورى
پەرسەندى پەروزەكانى ئاوهداڭرىنىەوە، گەلیك كارگە يَا باشتى بلۇيم
ناوهندى كارى دروستكىرىدۇوە كە هەركام سەستان و بەلكۈو ھەزاران كەريکارى
لەخۆى كۆكىرىتەوە كە لەسەرتاسەرى ھەریمۇ كوردىستان و ناوجە
كوردىشىنەكانى ڙىير دەسەلاتى حوكومەتى ناوهندى و تەنانەت
لەپارچەكانى ترى كوردىستانەوە روويان كردىتە ئە و ھەریمە. ئە و كەريکارانە
لەگەل يەكتۇر لەگەل خەلگى مەلبەندو شاركە تىكەل دەبن، لەجەرەيانى
كارو ئەركى رۆزانەدا نەتەنیا بالەخانە و شەقام و پەردو مەكتەب و
خەستەخانە بىنیات دەنیيەن، بەلكۈو زانىيارى و زمان و ئاوات و بېرىباوەر ئال و
گۆر دەكەن و سەرەنjam فەرەنگى ھاوبەش پېكىدىن كە دەبىتە فەرەنگى
يەكگەرتووى نەتەوەي كورد.

نهودی زیاتر دلخوشی کردم بهشی دووهه‌می راپورته‌که بوو: که په‌یوندیکی پته‌موی دوستانه و کوردانه لهناو همه‌موو کریکاره‌کان و هرودهه لهنیوان کریکارانی میوان و خه‌لگی شاری سلیمانیدا بهرقه‌راراه. نیستا دتوانم شه و به‌دلنیایی و ناسووده‌یی‌یه‌وه بخه‌وم و کوردستان به‌هدست په‌کیه‌تی و ته‌بایی نه‌ته‌وه‌بی بسیّرم.

ناتوانم خوّم لهدست ئەو غروروه مىلىيە بىزمەوه كەدەبىنى
لەسەرتاسەرى عىراق و رۆزھەلاتى ناوهراستدا لەسەر چكۈلەتلىرىن جىاوازى
مەزھەبى حەشامەتىكى زۆر بەقورىتىن و كوشىندەتلىرىن چەك تىك
بەردەبن. تەنانەت لايەنگاران و مۇريدانى يەك مەزھەب، شىعە لەگەل
شىعە و سوننە لەگەل سوننە دەكەونە وىزەتى يەكتىزى و كەمتىرىن مودار
لەئارادا نى يە، بەلام لەكوردىستان شىعە و سوننە، موسولىمان و مەسىحى
ئىزىزدى و حەقە و كاكەبى، ئىسلامى و عىلمانى شان بەشان و دەست لەناو

کریکارانی ئىزەدى بەخېرپىن!

که میش ههیه مانگ ژمیری و روز ژمیری نه کا بُ کاتی کرانه و دست
به کار بونیان؟ به لام بهداخه و همه مو به نامه کان به دست ئیمه نین و
گلهیک کندوکلو همن که به هاسانی و خیرایی له سهر ری وهلاندرین و
بر پیکیش دلله راوکی و پرسیار له گوریدان که به روونی و وردی وهلام
نادره ۹۹

ئایا ئەم فرۆکەخانانە ناو خۆبىي عىراق دەبن؟ ئەقلىمى رۆزھەلاتى
ناو دراست دەبن؟ ياخو نەتەوەدىي؟ كام لايەن بەرپرس و دەسەلاتتدار دەبىي
لەم دەسەلەي ويزار پاسپۇرتا، بەغدا ياكوردىستان؟ كى رېبواران بەخىردىنى و
بەرى دەكماو ئەمن و ئاسايىشى فرۆکەخانە دابىن دەكماو ئاسمانى كوردىستان
دەنارىت ئى؟

گومانم نی یه که ولامی بریاک لهو پرسیارانه نهک ههک نئیمه هاوولاتی به لکوو کاربده دستانی کوردستان خوشیان نایزانن چونکه بهشی زوری نه و بابه تانه له سره بنه مای ریکه وتن و قه راراتیکی دوو لاینه دانه مه زراون، به لکو له دهر جهی یه که م په یوندیان به ته راز ووی هیزه ووه ههیه، هه روک چون خاله کانی ناو مرؤکی فیدرالیش په یوندی به ته راز ووی هیزه ووه ههیه. ئه وان ده سه لاتدار بن فرؤکه خانه یه کی ناو خوبی ده بن و ره نگه شتیکیش که مت، نئیمه ده ستمان برووا ناو نه ته وه بی ده بن و شتیکیش زیات!!

بۆ روژی تەنگانه!

لەسەرتاسەری عیراقدا - کوردستانی لىدەرچى - گیژاویکى گران و پېزیان، خوپناوی و پەختەر وەك هەزدىيە دەمى داپچەرپیوە و لاشەی مروڤە هەلەلەلووشى. بىگانە و خومالى، سەربازو مەدەنى. үەرەب و کوردو موسۇلمان و مەسيحى، شيعە و سوننە كەس ناتوانى لەبەرامبەر لوورەي گورگە بىرسىيەكەي جەھالەت و وەخشىگەريدا خۆي بپارىزى و بىلايەن بەيىنەتەوە.

میراتە بەنرخەكەي شارستانى يەت و پىشپەفتى هەزاران سالەي ئىنسان: ئازادى و ئارامى، تەسەلى و بەختەورى، ديموکراسى و مافى مروڤە بەرچاوى هەموومانەوە هەممۇ رۆزى سەر دەبىردرى و ئىمەش بىدەنگو دەستە وەستان دانىشتۇوين و سەيرى ئەم بەزمە دەكەين و چاوهنۇرى نۆرەي خۆمانىن. تەنیا كاتىك تىرۇر بەرددەركى پىگەتنىن و تەنگى پىيەلچىنин، هەورامانى گرت و هەرەشەي لەشارەزورر كرد كەوتىنە خۇو چۈۋىنە ناو بەردىكى ھاوبەيمانەتى جىهانى - پياو ھەق بلى و ھەممۇشمان باش دەزانىن - بۇو بە دەستكەوتىكى مىلىي كەسەرى ھاولۇلتى و سامانى نىشتمان و ئازادى ئىنسان و كوردى بۇ پاراستىن. ئەم پەتا پىسە ئىستا كەتوتە ناو لەشى لەمېزدۇھە درەددارى عیراقى و خەرىكە دايىدەوەشىتىن. لە فەللوجە و بۇ نەجەف ھەيئەتى عولەماي موسىلەمەنی سوننە و شىعە بەزەرقاوى و قەرزازىيەوە، بە موقتەداو مەرجەھە كانىيەوە ھەرچەند قىسە و تارى سىاسيان بەرۋالەت جىاوازە بەلام لە ئامانچ و عەقل و بنەماي فىكريدا لەگەل جوندول ئىسلام و ئەنسارول ئىسلامەكەي خۆمان مەگەر درۆزىن فەرقىان بىكت!

ھەلەيەكى سىايسى گەورەيە ئەگەر پىمان وابى ترورىستانى بونىادگەرا بەيارمەتى شۇونىستەكانى بەعسى ئەگەر ھات و سەرگەتون تەنیا

دەست، بەدلۆزى و دەربەستەوە تىيەتكۈشىن بۇ دروستىردن و سەقامگىردىنى كۆمەلگایەكى نوئى لەچوارچىيەتى دەولەتىكى مودىرن و ديموکراتىكدا كە ئەورۇ فىدرالىيەت شىعاريەتى بەلام لەدوارۇزدا نەھەرەشە دوژمنان و نەئامۇزگارى دۆستان ناتوانى خەونە مىزۇوپىيەكەي بۇ يەكىرىتەوە سەرەبەخۆپى لى بشىپۇنى و ئارەزووھ مىلىيەكەي زىنە بەچان كا.

بەخىرپىن كەنەپەن ئىزەدى، بەخىرپىن رووناڭبىران و سىايسەتمەدارانى ئىزەدى، بەخىرپىن پارىزەرانى كۇنتىن و رەسمەنلىكىن ئايىنى كوردى.

عهربستانه‌کهی عیراق دخنه‌هه ژیر حومه نگریسنه‌کهی خویان و کوردستانیش ودک سندوقی سهربه مور دور لبه‌لا ددمینیته‌وه. نهکه‌س پتھیه‌کی لیدداو نه پریشکیک دکه‌ویته ناو ماله‌که‌ی! نیمه دانیشتوبین و دلمان خوش‌ه و دلیین "تاگره سوره، له خوم دوره" به‌لام له‌بیری ده‌بینه‌وه که ئه و ئاگره پیش هه‌مو و لایه‌ک به‌ربوه ماله‌که‌ی نیمه و نهدلی به‌هه‌نارو هه‌نگوین و رزو گویزی هه‌oramان سوتا و نهدستی له گوپی بابو باپرانمان پاراست. ترور جه‌بھیه‌کی کردتله‌وه له نیورکه‌وه هه‌تا جاکارتا، له هه‌oramانه‌وه تا ئه‌سته‌نبول و له کابوله‌وه هه‌تا قاهیره‌ی گرتوتله‌وه. ترور ئیعلانی جه‌نگی داوه به جیهانی موته‌مدادین، هیچکه‌س له دانیشتوانی ئه‌م جیهانه ناتوانی له‌رامبهر ئه و ئیعلانی شه‌ردا بیلایه‌ن و که‌متهرخه بیت.

ئه‌گر هاوللاتیانی ئه‌م کوره‌ی جیهانه دهست نه‌دهنه دهستی يه‌کتو به ئیرادیه‌کی سیاسی لیبروانه به‌ریه‌کی يه‌کگرتووی ئازادی و دیموکراسی له‌دزی ترور پیک نه‌هین، نه‌هنا هر گوپی مهدنی‌یه‌کهی خویان به‌لکو گوپی جوانی و شادی و مرؤفایه‌تی و میهربانی و ته‌باییش هه‌لده‌که‌ن.

بوجی ئه‌گه‌ر گه‌ل کورد له‌کاتی خویدا به خوین و نازایه‌تی باشترین پیشمه‌رگه‌کانی خویه‌وه، به‌رونکبیران و شاعیران و ئازادیخوازانی‌به‌وه، به جه‌ماودری فراوانی ناو شار و زن و منداله‌وه، هر له‌سنه‌نگه‌رده تا سه‌رجاده و تا رووبه‌ری رۆزنانه‌کان و تا تله‌له‌ویزیونی ناو ماله‌کانه‌وه، نه‌هاتبایه‌ته ناو مهیدانی به‌هنگاری و پاشانیش دهستی دوستی و هاکاری بو هاوبه‌یمانان دریز نه‌کردایه، سیبهری سیاسی ئه‌م غه‌زبه‌ی هه‌روا به‌هاسانی پی لاددر او ته‌می نه‌گبه‌تی وا به‌دهست و برد پی ده‌رویه‌وه؟

ئه‌گه‌ر ئه و شتانه هه‌مو و راستن ئه‌ی ئیمه که ئه‌وره که‌وتويه ناو پرۆسەی ئاوه‌دانی و ئارامی ولاته‌وه و خه‌ریکین به‌ری رونجی رولله‌کانی خومن ده‌چنینه‌وه، کوا به‌شداری و یارمه‌تیمان له‌جه‌بھی جیهانی دزی تیرور؟ له‌جه‌بھی عیراقی دزی تیرور؟ ئیمه له‌شکرو پیشمه‌رگه‌مان بو ناگاته به‌غداو به‌سره، به‌لام ناوجه تازه رزگارکاره‌کانی کورستان له ژیر

تیفی تیروردا خه‌ریکه خوینی لیده‌چوپی و ئیمه‌ش هه‌رچاومان له ئه‌مه‌ریکاو پولیس و جه‌یشه بی ئه‌زمونه‌که‌ی عیراقه که به هاوارو هانای میله‌تله‌که‌مانه‌وه بیین.

له ته‌لعمه‌فهرو موسله‌وه هه‌تا که‌رکوک و خانه‌قین و گه‌لیک خوارتیش، میله‌تی کوردو عه‌رده و تورکمان و ئاشوری که‌وتوتله ژیر پلازو په‌لاماری ئوسووپیه ئیسلامی‌یه‌کان و به‌عسی‌یه شوونیسته‌کان و عه‌رده تیروریسته‌کانی بیکانه.

تمنیا هیزیکی کاراو لیهاتوو، به‌ئه‌زمونون و دیسپلین، پر چه‌ک و ته‌یار که بتوانی به شیوه‌یه‌کی حیددی و کاریگه‌ر میله‌ت رزگارکا و تیرور تیک بشکینی هیزی پیشمه‌رگه‌ی کورستانه. هیزی هاوبه‌یمان کاتی خوی به هاواری ئیمه‌وه هاتن و دهستی یارمه‌تیان له به‌حری سووره‌وه بو دریزکردن، ئه‌ی کوا دهسته‌واوی ئیمه؟ هه‌قه هه‌م میله‌تله‌که‌ی خومن رزگار بکه‌ین و هه‌م قه‌رزی هاوبه‌یمانانی پی بدینه‌وه.

گوایه خومن بو روزی ته‌نگانه راگرتووه، ته‌نگانه له‌وه ته‌نگانه‌تر؟!

له هیچ دادگاییه ک دەعوايیه کی له سەر قەيدنە كراوه، له گەن دراوسیکەی قەت دەمە قالەی نەبوبو، ئوتومبىلەكەی قەت خۆی بە ميلە كانى قەراغ جاددا نەكىشەو، ئاوارەي كەركوك و هەولىرو بادىنان نىيەو ... بۇ ھەرييەك لەو بابە تانەش پرسىيارو پەرەندىيەك سازدەبى و ھەر دەزگا و دايىرىيەك دەبى وەلامى خۆی بدانەو. سەرەنجام بارستايىيەك پېكىدىت فايىلەكەي سەددام له چاوى دەبىتە "كوتە كاخەزىيەك"!

سەير ئە وهىيە رەئىسى كە زۆرى پېخۇشە كارمەندەكەي خوارخۆي ئەم كارە بۆ خۆي جىبەجى بکاو نە يخاتە سەرشانى ئەم، بەلام كە كەوتە سەرشانى ئە ويش، ناويرى دەستى بۆ بهرى و حەوالىي رەئىسى كەي خۆي دەكاكو بە مجۇرە لە فەراشى بە رەرگا كەوە تا جەنابى مودىر عام و بەرپىز وزىر پاكي دەبى چاوىكى پىدا بخشىن و فەرمانىكى لە سەربەدن و ئيمزا يەكى لە ژېردا بکەن.

بۇ وايلىھاتووه؟ لە كۆمەلگا دىكتاتورىدا كەس ناويرى قەبۇلى مەسئۇلىيەت بىكا. شەخسىيەتى ئىنسان و سەربەستى بېيارو ئازادى تاكە فەرد، مەعنai نامىنى. باشتىن سىفەت ئە وهىيە ھەركەس لە بەرخۆيە وە "بىدەنگو سەلامەت" بى. ھەركەس دەيھىۋى بەرپرسىيارەتى لە ئەستوئى خۆي دازنى و لە ملى كەسىكى دىكەي پەستىۋى.

نەتەنبا ترس لەھەلە دەبىتە كۈزى رۆح، بەلكۇو شانازى بەكارى باش و ئارەزووی سەركەوتلىش سەركوت و دەمكوت دەكى.

كەس رىك ناكا، كەس بەرزەفر نىيە كەس دەست لەو ژيانە خاكىنە نزمە هەنگارى. دەزگا و دايىرىكەن ئىمە ئەم رۆحىيە و ئەم ئە خلاقەيان لە سەرەدمى دىكتاتورىدا له گەن خۆيان ھىنا وە ئىستا ئىمە بە دەستىيانە وە دەنالىتىن.

ھەنگاوى يەكەم لە سەر رىبازى چار سەكىردىندا بەھىزىرىنى جەسارەتى ئە خلاقىيە لە تاكى كوردىدا. ئىمە دەبى ھاواولاتى كوردىستان فيرگەين و رۆلەكانى خۆمان رابىنن كە شانازى بە شەخسى يەتى خۆيانە وە بکەن.

ئىمە پىويىستىمان بە شۇرۇشىكى ئە خلاقىيە كە لەپىچ و مۇرەيەكى ناكارا و بىكەكەوە بمان گۈرئ بەھاواولاتىيەكى سەربەرزو بە خىر و دىلسۆز.

دەراوکى!

تائىستا لە سەر رۇتىن زۆر نووسراوه، منىش جار جار دەنۈكىكىم لىداوه، بەلام ھېشتا ھەلەگىر زۆر زياترى لە سەر بېرىۋى لە سەر بەدوېي.

رۇتىن ھەر ئە وەندە نىيە كارى ھاواولاتىان وەدوا دەخاو رەھرە وە كۆمەلگا دەھەستىيەن يَا بە زەمانىيەتىر لە سەر دەرە وە خۆي كارىگەرەي نالە بارو زيانبارى دەبى، بەڭو لەناو دەرەونى كارمەندو لەھەن او دەخوا. دەزگا كەيدا دەبىتە خۆرە سەرى خاودەنە كەي دەخوا.

ئەو كارمەندو كاربە دەستىه دەبىتە پېخۇرى دېيۈزەمەي رۇتىن، پېش ھەمو شەتىك ئىرادو ئازادى و ئازايەتى يەكەي پېشىل دەكى.

لە دېۋەتە كەي و چاولىكەي و كراواتە كەي، خودىكى ترسنۇكى راراي بىن بېرپارو بەلین، خۆي شاردۇتە وە. نەھىج شەتىكى پى چاكمە نەھىج شەتىكى پى خراپە، نەھىج شەتىكى پى خوشە و نەھىج شەتىكى پى ناخوشە. تەنبا چاوى بېرىۋەتە سەررووی خۆي بىزانى چى پى دىن كە دەكى. لە كۆي چراي سەرزو زەنگ دەرە كەن! جابۇيە بېرپارى بۇ نادى.

ھەربۇيەش بەرەدام دەترىسى و دەپرسى: تو بىلەي رەئىس رازى بى؟ تۆبلىي بۇ من خاپ نەبىن؟ تۆبلىي سېبەين نان بېرۇ نەبىن؟ ئەم حالەتە بەرھەم و بەرمماۋى دورانى دىكتاتورىيە كەئىمە ھېشتا نەمانتوانىيە بەرۋەكى خۆمانى لە چىنگ دەرىنن. تۆدەچى بۇ دايىرىيەك. داوايەكى رەواق قانۇنىت ھەيە. مەئورىيەك زۆر سۈوك و ھاسان دەتوانى ژىر وەرقە كەت ئىمزا بکات و كۆتايى بە گرفتە كە بەھىنە. بەلام واناكا. تو بەرئى دەكاد دەچىتە خزمەت رەئىس، رەئىس، ناويرى بېيارى لە سەر بىدا، لە ژېرى دەنۈسى "چاوهپوانى فەرمانىن" و دەينىرىي بۇ رەئىسى سەرە وەتىر. دەپرسن بىزان ئەو كابرايەي مەسەلەن داواي را كەشانى كاربەبای كردووھە قەرزا ھىچ دەزگا كەي دەولەتى لە سەرنىيە، خانوھە كەي دروست كردووھە عەرزمە كەي لە كۆي تاپۇ كراوه،

نیزامی عەشایری

ھەموو کۆمەلگایەک پیویستی بەگۆرانکاری ھەیە تابەرەو پېشچوونى بەردەوامى بۇ مسوگەر بى. وەستان بۇ ماوەيەکى دریئەخایەن تەنانەت ئاواى روونىش لىپل دەكە. گەشەکەرنى ئابورى و کۆمەلایەتى لە دروونى کۆمەلگادا لەگەن ھەل و مەرجى لەبارى دەرەكى ئەم گۆرانکارىيە دەكتە حەتمىيەتىكى مىزۈووپى كە نەبەزبرۇ زەنگ و نەبەقىل و تەلەك بېشى پى ناگىرىت.

دوو رىباز ھەبودو ھەيە بۇ بەدىيەتى گۆرانکارىيەكە: يارىگاى رىفۇرم و چاكسازى ھېمنانە بەپشتىوانى جەماودرو بەھۆى بەرزكەرنەوەي ناستى ئاگايى و وشىيارى مىللەت، يارىگاى گۆرانکارىيەكى رادىكال بەزەپرى شۇرۇشىكى توندوتىژو رەنگە خوپىناۋىيەوە كە لايەنېك سەرەنگون كاو لايەك سەرخا.

ئەزمۇونى مىزۈووپى لەم سەت سالى رابۇردوو بېرە لەھەرتك نمۇونە، بەلام بەشەرىيەتى سەرەدم بۇي دەركەوت كە ئەگەر رىگاى رىفۇرم لەبەردەست بىنابى پەنا بۇ شۇرۇش بەرى. لەراستىدا شۇرۇش تەنیا زالمان و زۆرداران بەسەر كۆمەلانى خەلگى هەقخوازىدا دەسەپىنن و دەيکەن بە تەنیا ئالت ناتىيى مومكىن.

رژىمى كۆيلەتى ھەروا سووڭو و ھاسان لەنانو نەچووەو دەرەبەگایەتىش بە خۇشى خۇي جىڭاى بۇ سەرمایەدارى چۈل نەكەردووە. رژىمى سەرمایەدارى تەنیا نیزامى سیاسىيە لە مىزۈوودا كە بەيارمەتى تىۈزۈيەكەنلى فەيلەسۇوفانى سۆسىيالىستى، ئەم حەقىقەتە تىڭەيىشتەو بەرددەوام خەرىكە لەرىگەدى رىفورمەوە گۆرانکارىيە حەتمىيەكان بەكەلەك و درگەتن لەچەمكى دىمۆكراسى لە دروونى خۇيدا بەدى بەيىنى. نیزامى سۆسىيالىستى ئەم حەقىقەتە نەزانى و باوهەرى پى نەھىتىناو تېك رووخا.

بەلام ئەو شۇرۇشە ئەخلاقىيە بەتەنى كافى نابى ئەگەر دەستوورى عەمەل لەگەل نەبى بۇ گۆپىنى سىستەمى كارى ئىدارى. دەبى دەستوور بدرى كە ھىچ كارمەندىيەك بۇي نىيە كارىكى لەتواناو دەسەلاتى قانۇونى خۇيدايدى، حەوالە بىكا بە مەقامىيەكى بەرزىتر.

راڭىتنى كارى موراجع، مەحتەل كەردن يَا حەوالەكەرنى بۇ مەقامى سەررووت ياكىرى و چەت خىستەنە ناوكارىيەك كە بەھاسانى دەكىرى روبەراھ بکرى دەبى سزاي ئىدارى و قانۇونى لەسەربى. تاكى كورد دەبى شەخسىيەت و كرامەتى خۇى پى بدرىتەوە.

زورجاری واههیه نیزامیکی سیاسی یا ئابووری یا کۆمەلایه‌تى دەسەلات دەدست دەداو نیزامى نوى بەفرەنگى نويوھ جىيى دەگریتەو، بەلام پەله قازە باو، بۇمانەوە خۆگرنەو سالەھاو سالەھا درىزە دەكىشى. گومانى تىدانييە كە لە كوردىستاندا لمىزساڭى بەنەماكانى جىيگىر بۇونى نیزامى سەرمایەدارى لە سازبۇونو سەرەنەلەندىدە. شارەكان گەورە بۇونەتەو بەلەزو بى وىنە و لەگەن ئە و گەورە بۇونەوە دەوري سیاسى و ئابوورى فەرەنگىان بەرەو بالادەست بۇونىكى لەتوانى بەدەرو لەدەرقەت دەرچو بەرزبۇتەوە.

بازرگانى و پېشەسازى بچووڭ جىيگاي كشتوكال و ئازەلدارى وەك سەرچاوهى سەرەكى ڙيان و گۈزەرانى كۆمەلائى خەلک گرتۇتەوەو كريکاران و سەنەتەتكاران وەك چىنېكى بەگۇرۇ تازە پېگەيشتۇوئى كۆمەل خەرپەن سەرەنەز دەكەنەوە. چىنى مام ناۋەندى لەرپۇرى ڙمارە بەپەلە لەزىادبۇوندایە دەورو دەسەلات و دەخالەتى لەزىيانى كۆمەلگادا خەرپەن دەبىتە واقىعىيەتىكى حاشا هەلئەگر خويىنەدەواران رۇوناکبىران، كارمەندان بورۇكراتەكان و تكنوكراتەكان، وادەبن بە بەپۈوبەرلى ڙيانى ئىدارى و بەرەم ھىنى فەرەنگى سەرددەم. سەرەپى ھەموو ئەو گۈزان و گۇورانە لەناو كۆمەلگائى كوردىواريدا، نیزامى كۆن نیزامى عەشايەرى لەپېڭاگتن و پەله قازە نەكەتتەوە.

ھەرچەند بەنەما ئابوورىيەكەي خۆى كە مولىدارى زەۋى وزارى زراعىيە دەدست داودو لەنەتىجەدا دەسەلاتى سیاسى و كۆمەلایەتى بەسەرچىنى قەدىمى "مسكىن" يا "رەعيەت" دا نەماوه، بەلام نەھيواي بۇۋازانەوەيان وەلاناوهو نەفەرەنگى نیزامەكەيان بەيەكجاري فەوتاوه.

ئەمە پرۆسەيەكى تۈولانى تارىخييەو لەزۆر جىيگاي ئەم جىهانە رووپىداوە بەلام جارى واههیه رووداۋ و قەومانى و دىتە گۈرى كە ئەم جەركەتە ياخ دەكتەوە ياخىرا! سەددام و دەزگاي داگىركەر نیزامى عەشايەرى دەپاراست بۆبەگۈچۈنەوە شۇرشى رىزگارىخوازانەي گەللى كورد. رووپادەكانى دواي راپەرینى نەدووپەك لەلایەك و كىشەي رووخاندى سەددام لەلایەكى تىرىشەو، كارىگەر يېكى زۆرى ھەبۇو لەسەر خاوكىنەوەي پرۆسەي لواز بۇونى نیزامى عەشايەرى.

ئەوهى كەمى لېكۈلرەوەتەوە جىياوازى نىوان "عەشايەر" و "نيزامى عەشايىيە". دانە دانە ئەفرادى عەشايەر ھاۋولاتى شەرافەتمەندو دلسۇزۇ كارامەئى كۆمەلگائى ئىيمەن. خاوهنى تواناو ئەزمۇونى بەنرخن لەبەرەم ھىيانى سامانى نەتەوەيىمان و خاوهنى فەرەنگى جوماپىرى و ئازايەتى و دلاۋىي و نىشەمانپەرودرىن.

بەلام نیزامى "ئىدارەكىرىنى ولات لەسەرسىيەتى عەشايەرى" نیزامى كە دەۋاكەوتووھ كە دەورى نەماوه و كۆسپە لەبەرددەم دېمۇكراسى و كۆمەلگائى مەدەنيدا.

ملمانىيى ھەر دوو حىزبە گەورەكە كارىگەر و دەرنجامىكى نالەبارو زيانبارى ھەبۇو لەرگىتن و تەنانەت بەھىزكىرىنى نیزامى عەشايەرىدا. خۆئەگەر شىيخايەتى دەستى كرد بە مولىدارى و بۇ بەبەشىك لە نیزامى عەشايەرى و باوەرى دىنى لەگەن پشتىوانى (يا لانى كەم چاپوشى) حوكومەت تىكەلگىش كرد، ئەمچارە چەۋسانەۋەيەكى كۆنەپەرسىتى، دين و دنیاي باڭگەشت كردووھ بۇسەر خوانى خۆى.

حوكومەتى كوردىستان ناخوازى و نابى كەلەرىيگاي شۇرشىكى توندوتىژو خويىنابىيەو گۇرپانكارى داسەپىتى، بەلام رەواش نىيە كەرچەر يەپۈرمە چاكسازى ھېمنانەي كۆمەلایەتى بەربدا و راستەو خۆ ياخاستەو خۆ بېتە رىيگا خۆشكەرى پاشەكشەي كۆمەلایەتى.

نزيكبوونەوەي وادى ھەللىزاردن ئەم مەترسىيەز زۆر جىددى كردووھ.

76

شەو و روژىك لەخانەقىن

خۆشى كاول كردوودا! بەشى زۆرى ئەوهى ئەورۇ لەخانەقىن دەبىنرى

نەباغەو نەجوانى، بەلگۇو جىڭا باغەو جاپە جوانە!

ئەمە يەكم تىبىنىم بۇو لە يەكمىن دىدارمدا. تىبىنى دووهەم
زېرخانى شارىيەت و بنەماكانى شارستانىيەته لەخانەقىن كە سەرەتاي
ھەمو دەستە چەپەلەكە داگىركەر، خۆى پاراستووه و بەدرىۋىزى سالەھا
بەرەنگارى كردوودو بەرگەي گرتووه.

خانەقىن بەراسى شارە بەخانووه كۆنە جوانەكائىيەوه بەكۈلان و
گەرەكە رېك و پىكەكائىيەوه، بەبولوار درىزە دلىرىنىكەيەوه كە تازە
خەريکن دەستى پېدا بېننەوو رېكى بخەنەوو پەيكەرەي ھونەرمەند
خوداد عملى تىيىدا دەدرەوشىتەوه، بەشۇين ھەرسەھىنلەنەن چوار سىنەوە،
كە پەنجا سال لەھەپىش ئاوددان بۇون، بەچەندىن يانەو كلووبى جۇراو
جوڭەدە كە تەننیا كەلاوەكائىان ماوەنەتەوه بەبىابانە بىرىندارەكە كە
سەرەتەمىك پالاوجە ئاوددان و خانۇوى كرىكەرەن و مەكتەبى مندالان و
جەنگەي كارو زيان و سامان بۇو. بەويستگە قەتارەدە كە هيشتاش سووتى
لوڭومۇتىوھكائى و ھەراو قەرەبالىي ستاسىيۇنەكە لەگۈچەكە مېزۋودا
ئەزرنگىتەوه. خانەقىن پېش بەعس و پېش تەعرىب بەراسى شاربۇوه.
ئىستا خانەقىن وەك قەقنسەس خەرىكە لەخۆلەمېشى لەشى خۆيەوه
سەرەتەداتەوه لەھەموو جىڭايەك خانۇوبەرەو مەكتەبى ئاوددانى و زيان و
كارو مەدىنېيەت، تەنگى ھەلچىيە بەۋىرانى و كاولكارى داگىركارى.

ئەگەر حال و ھەواي سىياسى عىراق و كوردىستان بۇ ماۋەيەكى دىرىخىايەن
لەسەرئەم بارە بىرۇ كە ئىستا لەگۇرپىدايە، ئەگەر ئاژاوه و ئالۇزى و كوشتاۋو
دواكەوتۇوبي ئابۇورى و كلتۇورى و كۆمەلائىتى لە عىراق بەگشتى و
لەپارىزگاى دىالە بەتاپەت درىزە هەبى، ئەگەر ئارامى و ئاسوودەبى و
ئازادى و ئاوددانى خانەقىن نەشىۋىت و لەسر ھەواي ھەنۋوكە بچىتە پېش،
خانەقىن دەتوانى بىي بە سلىمانى دووهەم.

بەلام ھىچكام لەوانە نەيدەتوانى رووبىدا ئەگەر لەسى شەورۋىزى يەكمى
رەزگارىنىدا، ھەمان ئاژاوه و پەشىۋى و پادشاگەردايىيەكە كەركۈوك لە
خانەقىتىش رووی بدایە.

چەلە ماتەمىنى دوازدە شەھىدە جوانەمەرگەكە خانەقىن دەرفەتىكى
بەنرخ و گىنگ بۇو تا بۇ يەكم شارەبىنەن كە بەدرىۋىزى تەممەنم
ناويم بىستبوو، پىمدا ھەلگۇتبوو، خەونم پېۋە دىببۇو. ھاوسەفەرى لەگەن
شاعىرى گەورەو خۆشەۋىستمان، مامۇستا شېرگۇ بېكەس و ھاۋىيەتى و
كۈلان بەكۈلانى خانەقىن گەپان لەگەن شارەزايەكى وەكۈو مەلا بەختىار
كەتاجى رىزگارىنى خانەقىنى لەدەست رېيىمى داگىركەرى بەعس و
سېرىنەوهى يەكجارەكى ئاسەوارى تەعرىبى، بەشانازى و شەرەفەوە
لەسەرناؤ، ھەلىكى وا ساكارو ئاسايى نەبۇو كەرىيگە بەخۇم بىدم لەكىسىم
بچى.

لەيەكمىن دىداردا وام بۇ دەركەوت خانەقىن شارىك نىيە باغ و باختى
لەدەرەبەر و لەناویدا پەرەورەدە كرابى، بەلگۇو باغ و باغاتىكى كەشارىتى
لەناودا دروست كراوه. دارى خورماو پۇرەقالو نارنج و مۇز و ليمۇ ئەم
شارە دلىگەر و رەسەنەيەن شاردۇتەوە. لەھەمان كاتدا بەلگەي جنایات و
وەحشىگەر و بىشەرمى نىزامىيکىان نومايش كردووه كەقسەي سەرەزارى
مەدەنلىيەت و حەزارتى عەرەبى و ئىسلامى بۇو. ئەم مەدەنلىيەت و
حەزارتى عەرەبى و ئىسلامى يە خانەقىنى وېرەن كردووه، لەشارىكى سەزو و
دلىرىنىدە كردووېتە كاولەشارىك كەپياو گىريانى دېت كەبۇ يەكم جار
دىيىنى. گەورەتلىن خاودنى خورما لەجىهاندا. رەحمى بەدار خورماكانى
خانەقىنە كەردووه. تەننیا لەخانەقىندا كە حکومەت ھەممو ھەللىكى
تەعرىبىرىنى داوه و سەرنىجام بەو قەناعەتە گەيشتۇوه كەبەيەكجارى
كردووې بەشارىكى عەرەبى، دەكىز بەھاسانى و روونى تەبىعەتى تىكىدەر و
ۋېرانكارانە ئەم و رېيىمە دەركەوى كاتىك رېيىم، شارە تەعرىب كراوهەكە

قا ئەو بايە لهو كونه وە بى!!

يەكىك لەدەسکەوتە مەزنەكانى راپەرين پەرسەندى خويىندن
لەكورستان بۇو: زانكۈي سەلاحەددىن گەشە كىردو گەورە بۆو، زانكۈي
دھۆك دامەزراو پەردە سەندو زانكۈي سلىيمانى كە دەولەتى داگىركەر
دايىختبوو بەھەولو ھيمەتى پىاواچا كان و خىرخوازانى شارو پشتگىرى
حوكومەتى كورستان بۇو بەكانگاي زانست و كوانوو رووناكسىرى. لەزاخۇ
را تا خانەقىن دەيان كۈلىج و پەيمانگاي تازە بەرپا كراو شەپۇلى نەسى
نويى فېرخوازانى گەنج ئەم ناوەندانە ئاوهدان كرده، ھەرودك بارانى
رەحمەت لەودرزى پايزدا پەيامى پەلەي پىيە بۇ كىڭە جۇوتىيارەكانمان.
ئايا گەلى كورد لەكورستانى عىراق و حوكومەتى خۆمالى كە ئەرکى
ئازادى و ئاوهدانى لە ئەستۆدایە دەيتوانى و رەوابوو كە ئەم دەرفەت و
بەختەورىيە تەننیا لەچوارچىۋەي ھەرىمەكەدا قەتىس كاۋ مىليونەها
كوردى دىسۋۇز و پەرۋىشى كوردىيەتى دەست كورت و دوورە بەش بىن؟ ئايا
بەقانۇنى عەدالەت و ئىنسانىيەت دەكرا ئەو مىليونەها خەلگە
ھەناسەسارد و دەنچەرۇن لەو خىر و بىرەي كەخۇيان بەشدارو ھاوكاربۇون
لەكۆرەورى و مەينەتكانى بەدەستەيىننادى؟ ئەم دارى ئازادىيە بەخوبىن و
عەرەقى ھەموومان ئاودراوه، وا شوڭور ئەمپۇز پىيگە يۇھو بالاى كردووه،
ھەربۆيەش شاعير كوتەنى "سېيھەر و بەرگ و بەرى" بۇ ھەموومانە.
زانكۈي سەلاحەددىن -كاريان راست بى- ھەر زوو دەركانيان والا كرد،
بەلام لەسلىيمانى چاودەرانى فەرمانىيەتى قانۇنى بۇون.

لەسەرەدمى سەرەتكەيەتى دوكتور بەرھەم لەئەنجومەنەن وەزيراندا
برىارىيەك دەرچۇو كە بەقانۇنى سەتا پىيىنچ ناوبانگى دەركرد. بەپىي ئەم
قانۇنە لەسەتا پىيىنچى خويىندىكارانى ھەموو زانكۈو كۈلىج و پەيمانگاكانى
كورستان پىيىستە لەپارچەكانى كورستانى دەرەوهى ھەرىم وەرگىرەن.

لە خانەقىن سەرگەردايەتى كورد يەكەدەست و يەكەننگ بۇو. رانەوەستا تا
دەولەتى ناوەندى دابىمەززىتەوە ئەوجا كورد دەستى تکاو پارانەوهى بۇ
درېزبەكاو داواي گەرپانەوهى كوردە رەسەنەكان و دەركەنلى عەرمە
نارەسەنەكان بىكا.

ئەوهى دەبۇو لەبىگانەي داوا بىكا، بەدەستى خۇي ئەنجامىدا.

لە مىزۇوى ھەر شارىيەتى كەننەن كەننەن كەننەن كەننەن كەننەن كەننەن كەننەن
ھەستىارو چارەنۋوس ساز ھەن كە يە مىللەت كەلگى لىيەرەگەر ئە
دامەزرايدى دەسەلەتلى خۆمالى ئازادىرىن و پاراستى سەرومەلى
ھاولۇلىان يە مىللەت كەلگى دەچى و داگىركەر دەيقۇزىتەوە بۇ
سەپاندىنى حوكىمى رەشى دېكتاتۆر. قارەمانانى رىزگارى خانەقىن و خەلگە
تىكۆشەرەكمى ناوا شار لايەنى يەكەميان ھەلبىزادە ھەزار ئافەرين بۇ
زىندىووهەكانيان و ھەزاران سلاو بۇ گيانى شەھىدەكانيان. ھەزاران سلاو بۇ
گيانى دوازدە پۇلىسى شەھىدى كورد كە دويىنى بەرەستى مەراسىمەنى كەننەن
سۇزۇ پېشىنەرەن بۇ سازدايىن بە مەلبەندى دەرىمەتە و كادرو پېشەرگە و
جەماوهەر ھونەرمەندانەوە.

سلاو لە خانەقىن

بەھىوايە بىبىنەمەوە بە ناوەندى پارىزغا

زانکۆی سلیمانی لەباری تەکنیکییە وە ئەرکەی بەقورس دەزانى بۆیە
بە قیلە شەرعیک وايان تەفسیر کرد کە ئەم فەرمانە تەنیا کولیچەکانی سەر
وە زانستە مەرقاپایەتییەکان دەگرتەوە، بەلام سەرەنجام بەریز مام جەلال
ئەو گرفتەی چارەسەرکردو دەستورىدا کە سەتا پینچ ھەمموو کولیچ و
پەيمانگاكان بگرتەوە بەبى جيوازى و بەمەش مەوداو مۇلەتىكى فراوان و
بەرين کەوتە بەردم خويىندىكارانى ھەممو بەشەکانى كورستان.

ھەر ئىستا زياتر لەسەت كچ و كۈرى گەنجى دىگەرمى ئەۋيندارى ئازادى و
زانست لەم بەشەی ھەریم دلخوش و شادمانن كەوا خەونەكانىان خەرىكە
وەدى دېت و دنياى دوا رۆز باوهشى بۇ گردوونەوە، بەتايىبەت كە
ھوكومەتى ھەریم بەسەرەتكاپىتىكى كاك عومەر فەتاح پىداويسىتىيەكانى
ژيان و گۈزەران و نىشته جى بۇونى بە دلاۋايىيە و بۇ دابىن گردوون.

تا ئىرە نەھىچ شتىكى سەير و نەھىچ شتىكى نائاسايى و ناياسايى رووى
داوه، خەلگى گەنجى فيرخواز لەچوارگوشە جىهانەوە روودەكەنە ناوەندە
فەرەنگى و زانستىيەكان لەھەر كۆيىيەكى ئەم دونيا بەريلار و بەرینەدا كە
دەستيان بىگاتى و لەكەس نەبىستراوە و نەبىتراوە كە رەخنە لەپرۆسەي
"كۆچى خويىندىن" بىرى، بەلکو ئەمە بەدياردەيەكى شارستانى و ئىنسانى
داندراوە، ھەریمى كورستانىش ھەقە شانازى بەم ھەل و مەرجەي خويەوە
بکات.

بەلام بەينىكە رۆژنامەكانى ئىران و سايتەكانى ئىنتەرنېت سەر وە
دەزگاكانى راگەياندىن، ھېرىشىكى ناجوامىرانەي تاوانبارانەي بوختاناوى
دەكەنە سەر رۆلەكانمان.

بەپىي فەرمىيشى ئەوان كچان و كۈرانى كوردهوارى كە روودەكەنە
ھەریمى كورستان، لېرەيا بەرەو فەحشا دەرۇن يادەبنە جيوازى خواز!!
بەو عەينەكە ئەوان سەيرى جىهانى دەرەوە دەكەن ئەم قسە
سەيرنى يە چونكە كورستان لەلايەن ئەمرىكاوا داگىركراوە، ئەمرىكاوا
ھەمە شارستانىيەتى رۆزئاواش لەسەر بناگەي فەحشاو خۆفرۆشى
دامەزراوە، ئەمە لەلايەك، لەلايەكىشەوە ئەمرىكا بەھۆى پەرۆزەى
رۆزەلاتى ناودراتى گەورە لەۋاقىعا دەيەوى "كورستانى گەورە" بنىات
بنى!

من خۆم ناچار نابىنەم سويندۇ تەلاق بخۇم و پاكانە بىكمەو ترسى خەلگى
دىكە بىرەوينمەو سەبارەت بە بەشى دووھەم و لەدلى كاربەدەستانى كۆشكى
سېپىش دانىم، بەلام سويندە خۆم كە جىڭەر گۇشەكانى ئېمە لەھەر
كۆيىيەكى كورستاندا كەروويان كردىتە ئەو ھەریمە لەپەپولە پاڭ ترو
لەئاو روونتن، نەك تەنیا وەك خويىندىكارىكى زانکۇ بەلکوو وەك و رۆلەى
دوارۇزۇ نۇورى چاوى خۆمان لىيان دەپوانىن.

خاوهنى ئەو پرۇپاگاندە گاتىھەجارتە با لەخويان بېرسن ئەو گەنجانە بۇ
لەزانکۆكانى خويان رېكەيان پېنادرى و جىڭەيان بۇ دابىن ناڭرى؟ بۇ
ناتوانى بەزمانى خويان بخويىن، بۇ ناۋىئىن بەدلى خويان قىسىمەكەن؟ بۇ
پىداويسىيەكانى بەرچۈچۈن و ژيانىكى شەرەفەندانەيان لەكتى خويىندىدا
بۇ دابىن نابى؟ تا ئەو بايە لەو كونەوە بى خوازىيارانى خويىندەن لەھەریمى
كورستان زياترو زياتريش دەبن.

باشترين بەرگرىي.. پەلاماره!

خۆى و هەر لەبەر ئەوهشە لەكۈنەوە كوتۇويەتى: هەرزن و بىز، چىايە
مەزن! هەرزن ھاسان دەپۋى، بىز ھەرزان دەلەوەرپۇچىيە مەزنىش
دەستى دۇزمىنى ناگاتى!

راگىتنى لەشكىرىيەتىرۇتەيار تەنانەت بۇ دەولەتە گەورەكان و
ئىمپراتۆرىيە جىيانغۇرەكانىش سووک و ھاسان نەبووه، ھەربىيە ھەمىشە
دوای ماودىيەك گەمارۇدان، ناچاربۇون ناوجەكە بەجى بېلىن و لافاوى كوردى
كۆچكىدوو گەپاوهتەوە پىيەشتەكانى كوردىستان و "خارو خەسى" حاكمى
دەستەمۇى دۇزمىن و جاشى خۇمالى رامالىيە. درىزەكىشانى ھەزار سالەي
ئەم پەرۋىسەيە دووبات و چەندىپات بۇونەوە ئەم سینارىيە وائىكىردوه
ھەرگىز بىيگانە بۇ ماودىيەكى درىزخایەن نەيتوانىيە لە كوردىستان ياباشت
بلىم لە ناو ئاپۆرە مىللەت و جەماوەرى كوردىدا جىڭىرىپى نەيتوانىيە
خوشەويىتى زمانى كوردى لەدلى خەلکدا بىرىتەوە زمانەكە خۇشى
بەزۆرمىلى بەسەرياندا بىسەپىتى.

كارامەو بەكەلەك بۇونى سىاسەتى دەربازبۇون و خۇبەدەستەوە نەدان،
سالەھاوسەددەھايە كوردى خىستەتە سەر رېبازى ستراتيجى بەرگرىي.

بەلام ئەمەرپۇچى كوردى سەددەتى بىستو يەكەم، لەسەردەمى
بەجىيانبۇونى سىاسەت و ئابوورى تەكەنلۈچىيا فەرھەنگ، لەزىر سايەتى
تەننیا يەك زلەيىز لەم عالەمەدا، پىويسىتە چاونىك بەو ستراتيجەدا
بىگىرنەوە.

بەلەبەرچاواگرتى تواناۋ وزەمان لە دوازدەسال ئەزمۇونى حوكىمى
خۇمالى، بەلەبەرچاواگرتى ھاۋپەيمانىمان لەگەل ھاۋپەيمانان و
بەشداريمان لە جەبەھى لايەنى براوه لە رۆزھەلاتى ناوهەپاست كە
پىچەوانە سىاسەت و مىزۇوى ھەمىشەمانە. بەلەبەرچاواگرتى
سەرقالبۇون و تىۋەمگلانى مىللەتى بالادەست لەشكىرىيە مالۇرانكەر و
زىيانبارو بىئەنچامدا، كاتى ئەوهھاتوھ تىپۋانىنى كورد بۇ مەسەلەي
دىفاع گۆرانكارى رىشەيى بەسەردابىت.

ئىستاش نامانجى گەل كورد دىفاعە لە نىشتمان و خاڭ و خەلکەكە
خۇى، بەلام پرسىارەكە ئەوهىيە: تاكە خەتى دىفاعى ئىمە شاھۆبەم،

بزوتنەوە رزگارىخوازى كوردو شەپى ئازادىبەخشى مىلى كوردىستان
ھەرگىز ئامانجى داگىرەكەنەن خاڭى نەتەوەكەن دىكە و داسەپاندى شەپ
نەبوھ. ھەر كەتوانىيەتى لەشكىرى داگىرەكەن لە بەشىكى نىشتمانەكە خۇى
وەدەرپەنەن بۇ ماودىيەكى كورتەخايەن - دلى خۇش و سەرپى دەرەزبۇد
كەر دەستەن: خۇى بەشايەك زانىيە دەسەرتەخت و قاچى لەسەر قاچى
دانواھ! بەداخەوە دەستىشى لەسەردەستى دانواھ دووربىنى لەدەست داوا!
ھەر بۆيەش بەھاسانى و خىرايى دەسەلەلاتى لەدەست دەرھىندرەۋەتەوە.
دەرنجامى مەنتىقى ئەم بېرىكەنەوە دەست بۇونى پەنسىپى نەگۆرپۇچى
نەزۆكى ستراتيجى شەپى بەرگرىي بەوە. تەبىعى يە مىللەتىكى وەكۈد كورد
كە تەننیا خوازىيارى سەرپەخۇىي و ئازادى خۇيەتى، ھەمىشە چاوى بېرىپەتە
دىفاع لەخۇىي و لەتەكەي، بەلام پرسىارەكە ئەوهىيە: ئايا ھەمىشە "دىفاع"
باشتىن و دەلىياترىن شېۋىيە؟

لەراستىدا رازى گرىنگى مانەوە نەتەنەوە كورد بەدرىزايى مىزۇو
سەرەپى ئەو ھەمە داگىرەكەنەن بەرەدەۋام و بىپسانەوەيە، پاراستىنى
زمانەكە بۇوە. پاراستىنى زمان، پاراستىنى بۇون و بەقاى نەتەوەيى
لېكەوتتەوە.

زمانى كوردى ئەو خۇرۇڭىرە بەرگرىيە لە كويۇوھ ھىنناوه؟ رەنگە
زۆركەس زۆر ھۇى جىاوازى بۇ دەست نىشان بىكەن و گەلىك بەندوباوى
ئەفسانە ناساى بۇ بەۋۇنەوە بەلام گومانى تىدا نىيە كە گرىنگەن و
سەرەكىتىن ھۆكەر "جوگرافيا" بۇوە. كاتىك لەشكىرى بىيگانە داگىرەكەر
پەلامارى ھىنناوه، كورد كەمەر بەخاڭەوە نۇوساوه لەدەشتەكانا.

لەشكىرى فراوان و يەكگەرتوو نەبۇوە بەچەڭ و پارەش تەيار نەبۇوە.
تەننیا چارە راکردن بۇوە!

بەخاوخىزانەوە بارگەوبنە سووک و كەمەكە خۇى لەپەرىسەكەوە
پىچاوه سەتان و ھەزاران جار كۆرەوە كەرەش سەرەكەشەكانى

سورین و سورکیو بیت؟ تاکهی پهنا بو بناری قهندیل و سی گوشی دلان
په؟ تاکهی چیای شیرین و مهقلاوبو مهتین؟ نایا ئیمه لهسەردەمی نویدا
خەتى ديفاعى نويمان پيويست نىيە؟ خەتى ديفاعى تازە بو پاراستنى
ئەمن و ئاسايش و پارىزگارى لەكىانى كورستان لهەبەدوا له موسىل و
كەركۈك و خانەقىن دەبى دامەززى. لەرۇزەلەتى رووبارى دېجلەو شىمالى
چىاى حەمرين. نەك هەر بۆخۆمان بەتهنى، بەلگۇ شان بەشان لەگەل
ھەمو زلەپەز چۈوكەھىنرى ئەم جىيانەدا كە دەرگىرن لەشەپەتكى
سەرۋالى لەدزى تىرۇر، لەدزى دىكتاتۆرىيەتى سىياسى و دينى. ڙمارەز زۆرى
پىشەرگە، فراوان بۇون و سەنگىن بۇونى چەكەنمان، تەدريب و تەمرىنى
بەرەدام لەزىرەستى بەئەزمۇنلىرىن لەشكىرى ئەورۇى دنياو لەسەرروى
ھەموشىانەوه بەرژەندو مەسلەحەتى مىلىيمان قۇستەنەوهى ئەو ھەلەى
كردوه بەئەركىيکى نەتەوھىي.

ستراتيجى نويى سەرەدمى نوى ھەلاتن و پەنابىزىن نىيە بو چىاكان،
پەلاماربرىز بۆ سەر مۇڭگەى تىرۇرستان، تىك رووخانلىنى ڙېرخانى
دەولەت و دەسەلاتى ئەو ھېزە دۆزخىيە كەلەزىر ئالاى (الله اکبر) دا ئەنفالى
خولقاند.

ھەلىكە ھەل كەتوودو نابى لەدەستى بەدين: باشتىن بەرگرى پەلامار!

مەرۆكە و بىزۇكە

بەهارو ھاوىننېكى سازگارو خوش، دەشتىكى بەرين و زەنۋىر، لەورگەو
دەراوىكى لەبار بەراسى بەھەشتىك بۇو بۇ مەرۆكە و بىزۇكە. دەلەمەن و
دەنوستن و خۇيان لەبەرتىشكى خۆرەتاو ھەلەختى. بىزۇكە بەمەرۆكەى
كوت:

ئەو حالە تاسەر ھەروا نابى، پايزو زستان دەگاتى و سەرمماو سۇلە پەيدا
دەبى پېتىسيمان بەمال و حاىلەك دەبى. وەرە باپىكەوە جى و رېيەك پەيدا
بىكەين و خانووجەكەيەك دروست بکەين. مەرۆكە وەلامى دايەوه:
خورىلە خۇم خۇش بى خانووجەكەى تۆم ناوى.

باقى داستانەكە ھەممۇمان بەمندىلى بىستۇرۇمانە: زستان ھات و سەرمماو
سەھۆنەندان ولاتى داگرت و مەرۆكە لەسەرمان لەرزە كەوتە لەشى و
بەكۈلىك شەرمەزارى و پەشىمانىيەوه چووه بەر دەرگاي بىزۇكەو داۋى
يارمەتى ليكىد.

جىنى سەرم كەو جىنى قۇونم مەكە! بىزۇكەش بەقسەى كردا!
سەرى بەسلامەت دەرچوو بەلام شەو گورگە گەيشتە سەرى و دووگەى
پچۇرى!! خويىندكارانى ئىيمە لەزانكۇ مەعلۇوم نىيە لەم زستانەدا نە سەريان
بەسلامەت دەرچى و نە دووگەيان پىيۇن بىيىن!

كاربەدەستانى ئىدارى ئىيمە و بەرىۋەبەرانى زانكۇ حىكمەتى بىزۇكەيان
نەبۇو، رېبازى مەرۆكەيان رەچاوكىد. باران بارى و بەفرى بەدودوا ھات و
پاشان كىرى بەشلىيەو لافاو ھەستاو خويىندكارى گەنجى غەربىي بى پارەو
پاشىوان شەرە كەوتە سەر ئاو ئەو جار زانىيانى زانكۇ زانيان كورستان
پايزو زستانى ھېيە، بەفرو بارانى ھېيە، شەختەو سەرمائى ھېيە و
خويىندكار تەنانەت خورىلە خوشى نى يە!!

ئەگەر حوكومەتى ھەرىمى كورستان خەزىنەكەى خالى يە، ھەر زۆر
زۇو خويىندكاران تىددەگەيەنم كەنابى لەلايەن حوكومەت يَا زانكۇوه

چاوەروانی جی و ری و شوینی حهوانەوەبن، هەر کەس پوول و پارەی ھەیە
بامشۇورى خۆی بخوا، كۈرۈ كچى ھەزارو دەستەنگىش با ئارەزووی زانکۇ
وەلانى، شوانى و گاوانى يەكەی باب و باپىران باشتىن شىۋىدە بەرىۋە چۈونە،
دەنا قۇرەكارى و پېممەردارى زۆرۇ زەوەندە دەستىيان ماج دەكا!

ئەگەريش حوكومەتى ھەریم وەکوو دەيپىستىن شوکور گيرفانى
پەدو چاوتىرۇ دلاؤايە، كەوايە ئەو پىياوەتىيە بۈكەنگى راگرتۇوه؟!
ئەو كارەي لەورەزى پايىزدا بە پەلەپرۇوزە دەيكە جىڭا بۇ خويىندىكار
دەدۋىزىتەوه بۇ لەھاۋىندا بەشىنەبى نەيدەكرد؟ جىباوازى لەنىوان
كۆمەلگای بىن بەرنامىھەدار، لە وجۇرە جىڭىيانە بەباشى
درەدەكمۇئى. ئايا زانکۇ نازانى ئەمسال چەند خويىندىكار وەردەگرئ؟
ئايا نازانى چەند بىناو چەند جىڭا خەوتىنەيە؟ ئايا نازانى
چەند چراو چەند تەختو چەند بەتاني و چەند قاپ و كەچكى
ھەيە؟ بۇ ھەموو ئەو شتائىنە لەھاۋىندا دابىن نەكىدووه؟ ئەگەر
پارەي لەبرەدەست دا نەبۈوه بۇ داۋى لەزانکۇ زانکۇش لەخويىندىنى
بالاو خويىندىنى بالاش لە حوكومەت نەكىدووه؟
كى بەرپىرسەو كى ئامادەيە وەلام بەتەوهەو كى ئامادەيە -تەنانەت بۇ
جارىيەكىش. خەتاکە و معۆدەي خۆى بگرى؟

ئايا لەكتىكىدا كە كار بەدەستان و دەسەلاتداران و بازركانان و قاچاخچيان
كۆشك و كونگرەي وا بېرز دەكەنەوە كە لەبايتەختە گەورەكانيشدا وىنەى
كەمەو مەرمەر ئاودەستخانە كانيان وەك ئاۋىنە دەلاك سەرورىشى لەبەر
دەتاشرى. لەو زەمەنلى تەسىلى و دەست بلاۋى و تەخشان و پەخشانەدا كەس
چووه چاۋىك لەو "بەشە ناوخۇيىيانە" بىكە خويىندىكارى تىيدەكرى و
بازانى ئايا كەمتىن پىوانەيەكى جىھانى موتەمەدين و شارتانى تىيدا ھەيە
(ھەر پىش قۇرۇ چاپاوهەش). لەدواكهەتتىن و ھەزارترىن ولاتانى
جىھانى سىيەمدەدا كەس دلى نايە رۇلەكانى خۆى بنېرىتە فەقىرخانەيەكى
ئاودە!

^{٣٤} كىيەكىك لەدياردە زۆر ناسراوهەكان لەۋلاتانى "رۇو لەگەشە"
كىشەيەكە بەناوى "پەرەي ناھاوسەنگ". لەچەند بوارىكى

دياريڪراودا پەرەسەندىنەكى خىراو بەرچاو دىتەدى، بەلام
لەبەشە كانى دىكەدا دواكەوتتۇويى، زەق و رەق خۆى بەسەر
كۆمەلگادا سەپاندۇوو دەزگاۋ دامەزراوه دارزىيۇ كۆنەكان ھەر وەك
خۆيان ماۋەنەتەوەو رەنگە خراپتىش بوبىن.

ئەمە نەخۆشى يەكى كوشىندە كۆمەلگا يە كەزۆر جار ئاژاوه و ئائۇزى
كۆمەلایەتى لىدەكەوتتەوە. خانووبەرەيەكى زۆر دورۇست دەكىرى بەلام بەو
پىيە ئاواو ئاواهەر زىادنەكراوه شارتۇوشى بىن ئاواي دەبى. كارخانەو فابريكە
دورۇست دەبى بەلام كارەبا و وزەي پىيوىست دابىن نەكراوه شارتۇوشى
تارىكى دەبى. مەتاع و كالايەكى زۆر لە دەرەوه را دېت، بەلام جادە بۇ ئەو
ھەمموه مەكىنەو ئوتومبىلە رانەكىشراوه، ترافىك و تەنگانەي هاتوجۇ
شاردەخنکىن.

يەكىك لەھەرە ھۆكارە سەرەكىيەكانى رووخانى رېيىمى شا لەئىران ئەم
بەلائى "پەرەي ناھاوسەنگ" بوبو. يەكىك لەو ناھاوسەنگى يانە لەبورى
خويىندىدا بوبو. مەدرەسەو مەكتەبىكى زۆر دورۇست كرا لاۋىكى زۆر
مەكتەبىيان تەواو كرد. ئەو ژمارە زۆرە نە لەزانکۇ جىڭاى ھەبۇ نە
لە بازارى كاردا. ئەوانە بۇونە لەشكى شۇرۇش. زۆر گىرينگە لەكوردىستان
ھەم دەزگا يەكى مەركەزى بەرنامائەداشتەن و نەخشەكىشانى ئابورى و
كۆمەلایەتى ھەبى، ھەم ھەموو دايىرەو مەكتەب و بونگا كۆمەلایەتىيەكان
بەشىكى تايىەتى بەرنامائە رېيىيان ھەبى.

بۇ نەمۇونە وەزارەتى پەرەوەرە دەبى بىزانى چەند خويىندىكار ئەمسال
مەكتەب تەواو دەكە، خويىندى بىلا دەبى بىزانى سەرتاسەرى زانکۆكان و
پەيمانگاكان چەند خويىندىكار وەردەگرن. ھەر زانکۇ پەيمانگا يەكىش دەبى
بازانى چەند جىڭا خەوتىن و حەوانەوە خويىندىكارانى ھەيە و ھەموو
ئەوانەش لەھاۋىندا دەبى كارەكانى خۆيان تەواو كردى. دەنا لەجەنگەي
سەرماو سۈلەي پايىزدا بەتاني و چىرى عەلادىن بۇ خويىندىكار پەيدا كردن
دەبىتە: پاش بارانى كەپەنك!!

بەردیک لەئا سمانەوە ..

٢-ئىستا ھەر رۆزە بىانوویەك دەدۇززىتەوە لەلایەن حوكومەتى ناوهندىيەو بۇ كەمكىرىنى دەرسەنگو دەمەرە دەسەلاتى كوردى لەچوارچىيەتى عىراقدا ھەر لەدابەشىرىنى پۇستە گرنگەكانى ناوهندى تادەگاتە پارەو بۈوەجەت تايىپەت بەكوردستان.

لىستى ھابەش و بەشدارى تىكراو بەكۆمەلى كوردى ھەرە بەھېزترىن پالپشتى داواكانە بۇ تەقسىمى دەسەلات و سامان بەتايىپەتىش كە رەنگە عەربىيەتى زۆر لەسوندنە شىعە بەشدارى نەكەن لەھەلبازاردىداو ئەۋەش ھەلەتكە بۇ كورد ھەلەتكە تووە.

٣-لەنۇسىنى دەستورى عىراقدا فراكسيونىكى بەزمارە زۆر بەئەزمۇون دەولەمەندو خاودنە كەسايەتى بەھېز دەتوانى بەنەماو پېنسىيەكانى مافى مىلى كورد بەھاسانى بچەسپىئىن.

٤- فراكسيونىكى يەكىرىتى دەكتەنگى كوردى لەبرامبەر تەفرەقە عەربى و مەلەمانى شىعە سوننەدا دەتوانى پارسەنگىكى يەكلاڭەرەو بى لەناو پارلەمان و ئەۋەش جىڭەو پېڭەتى كورد لەناو عىراقداو لەبر چاودى دۇنيا زۆر بەرزەكتەوە.

٥- وفىها مأرب ئۇخرى.. دەببۇ شەپۈلىكى شادى و پشتىوانى لەناو ئەو كەسانەدا پەيدابى، بەلام بەپېچەوانە خەم و تەمیيکى قورس سەروردلى گرتۇون! بۇ؟ چونكە نازانن ئەوجار جىنۇ بەكى بەدن!

لەۋەش خرابىت: ئەگەر جاران خەلکىكى زۆر بەشداربۇون لەبەشىكى زۆرى تانەو تەشەركانيان و ھەر بۇيەش لەپرەتەو بۆلەتى تاقمىيەك روناكىرى دەرددەچوو دەببۇ بەرەوتىكى كۆمەلایەتى كەھىزى جەماوەرى لەپشت بۇو، ئىستا ئەو جەماوەرە لەبەرین ترىن مەھۇداو بەگەرمىتىن شىيۆ پشتىوانى لەرىك كەوتىنەكە دەك، واي لېھاتووە نەيارانى لىستى كوردى كەوتۇونە گوشەگىرى و تاق كەوتىنەوە.

ئىستا ھاواكارى و ھەماھەنگى پارتى و يەكىيەتى كەجاران ھىيندە پېۋىستو پىرۇز بۇو بۇتە پاوانخوازى، لىستى كوردى بۇتە ئامرازى سەركەدەكانى كورد بۇ ئەستاندىنى پۇست و پارەت زياتر لە حوكومەتى ناوهندى لەكاتىكدا جاران

چەند سالىكە روناكىرىانى ئىمە فەرەنگىكى سىاسيان لەناو كۆمەلگە كوردىوارىدا بلاو كەردىتەوە كەگوايە ھەممو دژوارى و نالەبارى، ھەممۇ چەوتى و كەمايەتى يەك خەتاي رىكەنە كەوتى يەكىيەتى و پارتى يە. يەكىيەتى و پارتى رىك ناكەون، بۇيە سەرەتە خۆبىيمان نادەنلى، بۇيە كەرکووكمان بۇ وەرناغىرەتەوە، بۇيە سەرەتە كۆمەرە سەرەتە وەزىرى بەغدىيان پى رەوانەدىتىن. بۇيە دەولەتلىنى گەورە ئىعتراف بەكوردستان ناكەن و ئىستاش دەلىن شىمال عىراق، بۇيە دەولەتلىنى داگىرگەر بەھاسانى دەست لەكاروبارمان وەرددەن، بۇيە زوربەتى سوننەتى عەرەب بەدۇزمەنمان دادەنلى و شىعەتى عەربىيەن درەمان لەگەل دەكـا..

ئەم لىستە زۆر لەوە درېزىتەوە بەداخەوە بەشىكىشى راستە. وېرىا ھەممو ھۆكارەكانى دىكە ئەو گشت گلەبى و گازنەدو رەخنەو لۆمەيەش سەرەنچام كارىگەرى ھەببۇ. دوو حىزبەكە لەناكاو رىك كەوتى و بېرىاريان دا لىستىكى ھابەش بۇ پارلەمانى عىراق و كوردستان راپگەيەنن. ئەم بەلۇن و بېرىارە دەببۇ شەپۈلىكى شادمانى لەناو ئەو كەسانە بەرپاڭا كە زۆر لەمېزبۇو خوازىيارو داواكارى بۇون.

ا-ئەو لىستە بەناوى لىستى كوردى رادەگەيەندىرى و ھەممۇ كوردىكە ج لەناو عىراق و ج لەھەر كۆيىەكى دونيا دەتوانى دەنگ لەناو كوردستان، ج لەناو كەرەتەن بەنۈنەرانى كورد لەپەرلەمانى بەغدا لەبرامبەر لىستى عەربىدا. ئايا ئەگەر كوردىكە لەكوردستان و عىراق و ھەندەران دەنگ بەلىستى كوردى نەداو بىدا بەلىستى عەربى، لەفەرەنگى سىاسى كوردىدا چى بېيدەلۇن و بەچى دەناسرى؟

ئەمە بۇ چەشىنەك رىفاندۇم نىيە؟

ئەودیو پرده‌کەی برايم خەلیل

ماوهى سى مانگ بوو له و سەھۆلخانەيە سويد دەبۇو له ژۇورى جاودپروانى خەستەخانەدا بېرم بۇ لاي راديوگرافىق و بۇ تاقيقە و سەرەنجام بۇ دەرمانخانە دىسان سەرلەنۈى ئەو كەسەي ساغىش بى بهم چاودپروانىيە دوورو درېزدە بەو سەرماو سەغلىتە بىتامە و بەو شەھەدە تارىك و تۇونە نەخۆش دەكەۋى.

ھەر بۇيە منىش نەمەيىشت لەو خىراپتىم لېبىقەومى، زۆر زۇو مال و مىال و عىلاجم بەنىيەجلى بەجىھىشتە و لەسەر مىزگىنى و وادى كەنەھەدە فرۆكەخانەكانى كوردستان رانە وەستامو رازى بۇوم بۇ چەندەمین جار ئەو سوينىدە خۆم بىشكىنەم كە ئىز تا ماوم ئەو دىوي پرده‌کەي برايم خەلیل نەبىنەمەو!

بۇ چەندەمین جارىش كە لەپرده‌كە رەدبۇوم و ھاتمەنیي كوردستان و بەھەمۇ مەعنای كەلىمە لەجەھەنەمەدە ھاتمە ناو بەھەشت، پە بەدل رازى و خۆشىوود بۇوم لەرابوردووى پەنجا سال خەباتى خۆم و سەتان سال خەباتى مiliونەها ھاونىش تمانان و ھاوسەنگەرانى خۆم. تەنیا كاتىك لەسىنور دەپەرىيەدە، كاتىك زۆرەملى و زمان شىرى و بى ئەدەبى سەربىازو پۈلىسى بىگانە دەبىينى و لەنەكاو دەكەۋىتە سەرشابائى مىھەبىانى و رووخۇسى و بەزىرايى گەرم و گۇرۇ ئىنسانانە كاربەدەستانى خۆمالى، تىدەگەي بەتەواوى و ئىمان دىئىن بەگىرىنگى و گەورەيى، بەپىويسىتى و پىرۇزى بۇونى دەولەتى مىلالى. باوەر بەسەر بەخۇرى و ئازازى لەدل و دەرونقتدا پتەوتە دەرساوهەتر دەبى و ئەوكات دەزانى ئەو گەلى كوردە، ئەو مiliونەها پېرولادە كەوا چەند چەرخە تامى خۆشىيان نەدىيە، لەمال و حالتى خۆيان نەحەساونەتە دەپەرەيە شاخ و كىيۇو ھەندەران بۇون، نەشىت بۇون و نەسەريان لېشىۋاوه. لەپەناگايەك دەگەرپىن كە نەك ھەرتىيىدا بېرىن بەلكۇو لەسايەيدا شەرافەت و كەرامەتىان وەكۇو ئىنسان پارىزراو بېت. بى

لەوە رەخنەدەگىرا كەبۇ ملکەج و دەستە وەستان لەبەغدا مانەوە كورد بىبەش كرا لەپۆستى "سيادى"! تەنانەت ئەوانەش كە دەيانكوت ديموکراسى مۇدىلييە ئەمرىكايىيە بۇ دەست بەسەر اگرتنى رۆزھەلاتى ناوهەرات، ئىستا كەتوونەتە مەدھى ديموکراسى و لىستى ھاوبەشى كوردى بە ناديموکراتى لەقەلەم دەدەن.

ئەمە بونبەستى عەقلى دەستەيەك قەلەم بەدەستە كە لىكدانە وەكانيان نەك لەواقيعى كۆمەللايەتى، بەلكۇو لەئەندىشە چەقبەستوو ئىدەپالىستى تاڭرۇانە وە سەرچاوه دەگرى. نە ئامادەن لەدەسەلاتى حاكمدا بەشدارىن و نەدەتوانن ئالىزتاتىيى دەسەلاتى حاكمىش پېشکەش بىكەن. جارى وا ھەمە بەختى خۆيان پەرتەو بۆلەكانيان لەگەل خواتى و ئارەزۇو كۆمەل دىتەوە، جارى واش ھەمە "ئەو دەچتە كەلىك و گەل لەشىۋىك"!

دلىپە دەريايىه، گەر لەگەل دەريايىه دەنە ئەو دلىپە دەرييا، دەريايىه!!

ترس، بى سووکایهتى بى سەركوتکران، كە دەگەيتە يەكەمین پۇلىس و پېشەرگەى كورد لەناخى دروونتهوه بى ئختىار ھاوارىيەك و سەدایەك سەربەرز دەكتەمۇه: بىزى نىشتمان!

بەلام ئىستا كە گەيشتۈممەتەوه سولەيمانى خۆشى و ناخوشى رىگاوا چەرمەسەرەسى سەرسنورم لەپەرىچەتەوە لىيۇھ لەرەزەت توسيينى رۆزانە دۆزىنەوهى بابەت و زۆر شتى دىكە دايگرتۇوم و بەرۇكم بەرنادا.

مودىرى رۆزانامەش وەك حەزرەتى عىزرايىل يان وەك دەولەمەندى پارە پىس وايد نەمۇلەتت دەداو نە لەقەرزا خۆش دەبى.

تەمبەن بەتەۋەزەلى كوت: برا با ئەھۋۇرۇ كارنەكەين تەۋەزەل حوايى داوه: باسەينىش نەيكەين! خۆزگە مودىرۇ سەرنووسرەر وەك تەۋەزەل بوايەن! راستى قامكەن قەلەم بىيۆستىيان بەخۇ راهىنائەوهى سەرلەنۈچەيە بەتاپىبەت بۇ نوسەرى ناشى خۆم ئاسايى! دواى سى مانگ دوورى و خۆزىنەوه. بەلام ئەگەر ھەموو ئەش شىرىو رىۋىيەش دادى نەدام و ناچاربۇوم خۆم لەقەرەتى بابەتىكى جىدى بىدەم ناچارم بچەم ناو پارلەمانى عيراقەوەو لەزىز سېبەرى ئەللاھئەكەرەكەن ئاۋاتالاڭەوە چاۋىك بخشىن بەھەموو پىكەوە لاتىكى نوى بىنیات بنىن لەسەر بىنەماي گوایە بەتەمان ھەموو پىكەوە لاتىكى نوى بىنیات بنىن لەسەر بىنەماي ديموکراسى و پلۇرالىزم و فیدرالىزم!

ئىمەش دەبى دلى خۆمان خۆش كەين كە حوكومەتىكى ئىسلامى (گوايە) گونجاوه لەگەن ديموکراسى!

لەوەش خراپىز دەبى ئەمەندە ساويلكەبىن كە باوھېبىنن (گوايە) حىزبىكى مەزھەبى، حوكومەتى مەزھەبى دانامەززىتى! هەر ئەھۋۇرۇ لەيەكەمین جەلەسەرى پارلەماندا ئايەتوللا سىستانى لەقەبى ئىمامى پىن بەخشتى، جا خوا رەحم مان پىن بىكى بۇ سېبەى و دوو سېبەى. ئەو كەسانەو ئەو دەولەتانە تەجرەبەى دراوسىيەكى دىۋار بەدىوارى خۆيان لەبەرچاۋ نەگىن مەحکومىت بەھەمە كە ھەموو كارەساتەكانى ئەمېزۈوه دووبات بکەنەوه.

وا پىددەچى كە سەرەپاي پەرۋەزدى رۆزھەلاتى ناوهەپاستى گەورەو سەرەپاي شەپىكى خويىناوى و مىلياردەدا دۆلار سەرمایەو سەتان ھەزار سەربازى ھاۋپەيمان، ھىشتا ناسىيونالىزمى عەرەبى لەلایەك و فانتامانتالىزمى مەزھەبى دىز بە رۆزئاواو بەشارستانىيەتى سەرددەم لەلایەكى تەرەوھ ھىنەدە بەھىزىن كە ئارەززوو جىاوازى دىن لەدەولەت، باوھە بە پلۇرالىزمى سىياسى و فەرەھەنگى و پىادەكىرىنى ديموکراسى رىگايمەكى دوورودرېز و سەخت و دژوارى لەپېشە.

تاكەى گەلى كورد دەتوانى لەناو ئەو چوارچىيە تەنگەبەرەو لەناو ئەو فەزا ڈەھراوىيە بىزى كە ھەلەبجە تەننەيەكىيەتى؟!

سەلاحوددىنى مۇھەتەدى بەخىرەتتەوهى مامۆستا سەلاحوددىن دەكەين كەبەھۆى سەفەرى دەرەوەي و لات ماوهەيەك لىيمان دابىرا، لەمەدۋاش ئەم گۇشەيە وەك جاران رۆزانى سىشەممە بلاؤدەبىتەوه.

دەبى فەرھەنگى داپلۆسین و دەست بەسەراگرتىن، فەرھەنگى خشۇونەت و خويىنېشتن، فەرھەنگى پىشىل كىرىنى مافى مىرۇفۇ حاشاڭىردىن لەمافى مىللەتلىنى دىكە لەناو عەرەبى عىراقدا بىگۇردىت. دەبى ئەم قۇرە دەماغى و خوبەزلىزىن و خەلک بەكەم گىرنە كە بۇوه بەشىۋازىكى بىركردىنەوەو مىراتى عەرەبى لەمېشىكى ئەم مىللەتە بشۇردرىتەوە. شان بەشانى ئەم ناسىيونالىزمە بەرچاۋ تەنگە عەرەبىيە، دەبى ئەم بۇچۇونە پاوانخوازە خۇ بەھق زان و ھەموو ديانەت و باودىرى دىكە بەباتلىق ناھەقزانە كە نەتىجەكەى فەرمانى جىهادو خەزاو داگىرکارى ولاٽانى دىكە و نەتەوەكانى دىكەيە و بەناوى ئىسلام ئالاي دىزايەتى باوەر و شارستانى يەتى ھەموو جىهانى غەيرە ئىسلامى بەرز دەكتەھە، دەبى بىگۇردى و لەباتيان ديانەتىكى گونجاو لەگەن ديانەتەكانى دىكە و كۆمەلگايەكى تەبا لەگەن كۆمەلگاكانى دىكە جىيگەي بىرى كە بەراستى بەر لە ھەموو كەس ئىسلام قازانچى لىيدەكاو ھەموو بە شەرىيەتىش سوودى لىيۇرەتكەرى. بەلام پىش ئەم ئالوگۇرە رىشەيى و بىنەرەتىيە كە دەبى رۇوبكەتە تىكىرى رۇزھەلاتى ناوهراست، جارى ئىمە لەگەن وەزىيەك ئالۆزى ناو عىراق رووبەررووين.

ئىمە ھەر رۇزە قىسىمەك دەبىستىن. سوننەي لادراو لە دەسەلاتدارى عىاقى ھىشتا خەون بەھاروونە دەشيدو سەددام حوسىنە دەبىنى و ناتوانى واقىعى گۇراوى عىراق دەرك بىكا، خۇى لە گۇرۇھىز كەوتۈو كەچى ئەم بە ئىمە دەلى - ئىمە كەبراؤە سەرەتكى ناو عىراقىن - ئەھوتان دەدەمى و ئەھوتان نادەمى! شىعەش كە ئەھلى تەقىيەتە و درۇ لەپىنائى مەسلەحەتدا بەرھوا دادنى، قەت قىسى راست و يەكجاري لەدەم نايەتەدر. لەراستىدا ئەم تاكتىكە ئىسستاي شىعە رىشە دەگەپتەو بۇ مېژۇوى هەزار سال ڙىردىستەيى و بى مافى شىعە لەم ولاٽە و ھەموو جىھانى ئىسلام بەگشتى، درۇ بۇتە چەكى دەست بۇ خۇپاراستن لەدەست زولمى زۇربەي سوننە مەزھەب. ئەم ئەخلاقە ئىسستا بۇتە بەلا بۇگىيانى ئىمە كوردو نازانىن قىسى دلى ئە براذرانە كامەيە؟ ئايەتوللا سىستانى دەخالت دەكە لەسىاسەت يا نايىكا؟ حوكومەتى دىنى دوروست دەكەن يان نايىكەن؟ لەگەن لايەنەكانى دىكە ھاواكارى دەكەن لەچوارچىبەي حوكومەتدا يان سەريان

بۇچى خىرمان پىددە كەن؟

سەددام حوسىن بەھەزار حاڭ لەكونە تەنگ و تارىك و بۇگەنە كەيدا جىي دەبۈوه، كەچى ھاوارى دەكىرد: من رئىس جەمهورى عىراقىم، دەمەوى لەگەن ئەمرىكا موقاودەز بىكمى!

وا دىيارە ئەم بىركردىنەوەيە لەزابىردووېكى دوورودرىزى بالا دەستى و سەرەرىيەوە سەرچاوه دەگرى، بۇيە ئىستاش عەرەبى عىراق بەسوننە و شىعەوە كەدىنە سەر رىخختەنەوە دامەززىنەوە سەرلەمنىي عىراق. "ھەركام كە فەرمانىيەك دەفەرمۇن دەلىي لەگەن "سەرۆكى سەرکەدە" لەزارى يەكتەر تەفيون! كەركۈك نادەين بەكورد، ھېزى پىشەرگە نابى بەمېنىتەوە، بۇوجەي داواكاراو بۇ كوردىستان دەبى كەم بىرىتەوە، دەسەلاتى حوكومەت و پارلەمانى كوردىستان دەبى لەقەدەر باقى پارىزەكاكان بىت و گەلىك شەكىرى دىكە كە رۇزانە لەسەر رادىيۇ و رۇزانامە تەلە ويزيۇندا دەشكىنەتىرىت.

ھەموو ئەم كەسانەي لەدەورە دىكتاتورىيەتدا مەقىان لىيۇ نەدەھات يَا تەنانەت ھاواكارو بەزەستى ئەم دەم و دەزگايەش بۇون، رىگە بەخويان دەدەن كە بىن بەكويىخاۋ دەمپاستى دەولەتى نۇئ و رىۋوشۇنى بۇ دىيارى بىكەن. بەلام نوستوانى ناو گۇرە بەكۆمەلەكان نەك ھەر بىدەنگەن بەلگۇو كەس و كارو نەتەوە كەشيان دەبى كزو مات و كۈوكپ، دەستەو نەزەر بەرامبەر بەئاغا نۇئ يەكانيان راوهستن و چاوهگۈ ئاراستەي فەرمانى ئەوان بن.

نەگۇرپىنى سىاسەت و دىپلۆماسى، نەگۇرپىنى عەسکەر و دام و دەزگاي لەشكرو نەھىچ گۇرانكارىيەك ناتوانى چارسەرە ئەم پەتاڭوشندىيە بىكا كە بەناوى "نەخۇشى عىراق" لەدونيای دەرەوە ناوابانگى دەركردووە. تەنیا دەرمان برىتىيە لەگۇرپىنى فەرھەنگ و بىركردىنەوە.

جلمہ والا تھے نیا نموونہ یہ ک

لەناو ھەموو دەولەتانى دونيادا ئەمریکا كەمترىن شارەزايى و چەوت ترىن چارەسەرى ھەيە بۇ مەسەلهى مىلى "ئوروپا بەپىچەوانە خاوند ئەمۇنىڭى دەولەمەندە.

هۆیەکەی چىيە ئەمریکا لهناوخۆيدا چەند نەتەوەدی نى يە ئە و خەلگە لهەر كۈي يەكى جىيانەوە كە هاتىن كەوتۇونەتە ژىر كارىگەر زمانى ئىنگلىزى و بەھەمەمۇيان يەك نەتەوەدیان پىكھىنادە كە ناوى مىلالەتى ئەمریکايە. ئە و كەسانە كە لەچوارگوشە دونىدا هاتۇون و لە و لاتە نىشته جى بۇون، يەك ناوجە يە مەلبەندى تايىبەتىان هەلئەبىزادووەد خۆيان جىانە كەردۆتەوە بەلگۇ تىكەل بۇون و تواونەتەوە.

رەش پىست، سې پىست، زەرد پىست سپانىيولى ھەمەرنگە و لاتىن و
عەرب، يەھوودى و موسوّلەمان و بوزى بلاً و بۇونەتەو بەۋلاتەكەداو ھەر كام
دوای ماھىيەك زمانى بنەمالە و مەندالاھە كانىيان ورددە ورددە دەگۈزۈرى
بەئىنگلىزى. سوور پىستى مالٌ كاولىش ھەر زۆر زوو ئەنفال كراوهە ئىست
ھەر يەشى ھايپويان لى ماھىتەوە.

به لام له ئور ووپادا دهيان نه ته و هي جيوازو خاوهن زمان و كولتوروسي
جيواز "له سهر زه مين و نيشتمانى" جيوازا ده زين و سره راهي ئازادي
ديموکراسى يه كى بېرلا وو بېرىن كەس نه تواوه ته وو نه تويندراوه ته وو
ھەركام تايىھەتمەندى خۆيان راگرتۇوه. كە ما فى نه ته و هييان زەوت كرابى
شەپيان له سهر كردووه، سۇوريان تىكداوه و سەربەخۆي يان خواستووه
بەشىكى ئەو كىشانە ئىستاش چارەسەر نه كراوه و ئىستاش بزوتنەوە
رزگارىخوازى ميللى لە زور حىگاي ئور ووپادا بەھىزە. هەر بؤيى
ئور ووپىيەكان زور ياش ئاكادارى ئەو مەسىلەمەين، ئور ووپىيەكان لە ولاتانى

دنهستنهوه؟ له راستيدا خويه زلزاني و کله رهقى و قوره ده ماغى عه رهپ سوننه لايک و پيچ و پهناو خوبه دهسته و نه دانى عه رهپ شيعه له لايک ترهوه له نيمه ده خوازي که زور شيارو و وردو له سه رخوبين، به لام سه دراي هممو وئه و قسانه راستي يهك هه يه که کمس ناتوانى حاشاى لى بکاو ئه ويش تهرازو ووي هيژه. تهرازو ووي هيژى ناو عيراق له خوراوه له هيچه و به دهست نه هاتووه به لکوو به رهه مى رهنچ و تيکوشاني سه تان ساله مى گهلى كورده بؤ ئازادى و سه ربه خويى، به رهه مى ليهاتو ووي سياسى و ديبلو ماسى زيره کانه و ئه ادهى بته وى، دهه دى که، دستانه.

ئەم تەرازووی ھىزىدە كە مافەكانى گەل كورد دابىن دەكەت نەك سوننە و
شىعە ئەراقن كە گوايە خىرمان پىددەكەن، ئىيمە دەولەتىكى نوى
دادەمەزىتىن. ئەگەر عەرەب موافق بى ئەم دەولەتە ديموکرات و
داخىلا مەۋە، دا الله زامى، دەلاققىچىلىق

نهگهرب عهرب ئامادەي بەشدارى نەبى، ئەو دەولەتە ناوى كوردستان
دەبى.

دیکهش ئاگادارى بۇونى مەسىھلەئى نەتەوايەتىن و سەريان لىّى دەردەچى
بەلام زۇرجار خۆى لى گىل دەكەن و بەرژەمەندى خۆيانى پى دەپارىزنى.
بەپىي مىتىۋىدى ئەمرىكى هىچ ناوجە و مەلبەندو سەرژەمەنەك نابىيەت
لەسەر بنچىنەئى نەتەوهىي و نەزادى سۇورەكانى بۇ دىيارى بىرى، بەلكوو
تەننیا پىودۇر تەقىماتى ئىدارىيەكان دەولەتتىك يا حاكمىك سالەھا بەر
لەئىستا دەست نىشانى كەردووە دەمە وەك ئايەتى قورئان وايە و نابىيەت
دەستتلىپىدرى.

نهم تیوری و تیپوانینه کارهساتی مه رگباری له دونیادا خولقاندووه ته نیا
یه ک نموونه برتی یه له فاجیعه خویناوی یه که هی یوکسلاوی پیشوو که
نه مریکا هه ردودک پیی له که وشیک کر دبوو که نابی و باهش به ش بکریت،
نابی سنوره کان بگوئدرین. جمیز بیکه روزیزیری دهره وهی ئه و کاته هی
نه مریکا له کوبوونه و یه ک بنه اوابانگ له مه رکه زی نورووپا رایگه ياند،
یوکسلاوی نابی دابه ش بکریت، خو ئه گه ر دابه شیش بوو نه مریکا هه رگیز
به رسمی نایناسی، به لام سه ردای هه مهو ئه و هه ره شه و گوره شه یه
یوکسلاوی دابه ش بوو: سلووینیا، کرواتیا، بوسنیا، مه دوئنیا، سربیا چیای
رهش و کؤس-وقفه هه رکام سه ره خویی خویان و درگرت و ئه مریکاش
همو ویانی به رسمی ناسی به لام پاش چی؟ پاش سه تان هه زار کوشته و
بریندارو به میلیون ئاواره و به دهیان هه زار خه لگی ناو گوئر به کؤمه له کان.
ئه گه ر ته رتیبیکی عاقلانه و ته بیعی له سه ر بنچینه دابه شیونی میللى
بکیگ ابایه به ر هه مهو جیهان به گشتی و نورووپا به تایبہت تووشی ئه م
کارهساته نه دههات. نورووپیه کان زوو به م چاره سه رهیان زانیبوو به لام
ده سه لاتی جیابه حی کردنیان نه بwoo.

ئىيستا مەسىلەى ناوچە كوردىشىنەكانى ژىر دەسەلاتى دەولەتى عيراق و دكۆو كۆنە يوغوسلافىيە لى ھاتووه: نابى دەست لەو تەشكىلاتە بىرى كە سەددام حوسىين دايىم زاندۇوە دىيارى كردووه لەحالىكدا سەددام خۇي دەستى لەو تەقسىماتە پېش خۇي داودو زۇر شوينى لەمەلبەندىك دابپۇوە خىستويەته سەر مەلبەندىكى دىكەو كەسىش ھىچى پى نەگۇتووه ئىيستا دواي سەددام ئەو فەرمان و فەرمایشە ئەو بۇتە تۈقى

عه‌زازیل و چوته ملی میله‌تی کوردو بومان داناپندری. سه‌دادم حه‌قی بو دووزو چه‌مجه‌مال و که‌لارو کفری.. لکه‌رکوک دابری به‌لام نئیمه له‌دهوره نازادیدا بومان نی‌یه بیخه‌ینه‌وه‌سهری. نه‌مو مه‌لبه‌ندی که‌پی ده‌لیئ "هه‌ریمی کورستان" نه‌خوی و نه‌سنوره‌که‌ی هیج قودسی‌یه‌ت و هی شه‌رعی‌یه‌تیکی تایبه‌تی نی‌یه. نه‌مه سنوری ده‌سه‌لاتی هیزی پیشمه‌رگه عه‌سکه‌ری عیراقی‌یه. ئه‌گه‌ر ئیمیه توامان بوایه موسل و که‌رکوک خانه‌فینیشمان ده‌خسته سه‌ری، ئه‌گه‌ر ئه‌ویش بیتوانیبایه له‌هه‌ولیئ سوله‌یمانی و ده‌هوكیشی دردنه‌په‌راندین و رهنگه "هه‌ریمی کورستان" هه بناری قه‌ندیل و چه‌ند چیاو دلیکی دیکه بوایه!

سنوری کورستان ده‌بی له‌سهر بنه‌مای نه‌ته‌وه‌یی و جوگرافی و میژوویی دیاری بکری نه‌ک له‌سهر خه‌ریته‌ی ته‌قسیماتی ئیداری حوكوومه‌تے کون نوی‌یه‌کانی عیراق. ئوستانی دیاله بچی بوته عه‌رزی مقه‌ده‌س و که‌س نابی ده‌ستی لیبداو سه‌رحدو سنوری بشیوینی! خانه‌قین و مه‌ندەل جله‌ولاو قرزریادو باقی ناوچه کوردنشینه‌کان بؤ ده‌بی به‌بی ره‌زامن‌ندا خویان تا قیامه‌ت به په‌تکی له‌عنتم له‌ملی به‌عقوبه گریبدیرین؟ ئه پرۆسەی ته‌عربی تازه که له‌جله‌ولا ده‌ستیان داوه‌تی و سبه‌ینی له‌ناواچ کوردنشینه‌کانی دره‌ودی "هه‌ریمیش" توشیان ده‌بی، نه‌تیجه‌ی ئه تیوری‌یه هه‌لە‌یه له‌سهر مه‌سله‌لە میلی. بو ئه‌وه‌ی دوچاری شه‌پری ناوچو خویناواي نه‌بین باهه‌ر له‌ئیستاوه له‌تە جروبه‌ی یوگ‌سلاوی کەلک و درگرین.

زورناو و ورگی دههولمهوه دیتە درى، ئەمە تەننیا شادى و پىكەنین نىيە، ئەمە پەزارەو گلەيى و گىريە بارستە بۇوي سەدەھايە ئىستا دەرۋوچى دەربېنى دۆزۈوتە وە لەناخى پەنگ خواردووى تىكىرى ئەتە وەدا سەرەتلىددا، قۇلىپى گريان و قاقاى پىكەنین تىكەلە! ھەموو ئەوانە ھۆيەكىن بۇ بىرگەنە وە وردىبۇونە وە پرسىيارى گىرىنگ ئەودىيە: ئايا بەسەرۆكايەتى مام جەلال ھەموو ماق كورد دراوه؟ كىشەى كورد چارسەرکراوه؟ دەرانى مەينەتە و كويىرەھەرلى و كۆلموارى كۆتايى پىھاتوو و سەرەتە سەرەتە و سەرەتە گەل گەيشتۇتى؟ دەرگاى خوشى و بەختە وەرى وا بەرۋەماندا كراوهتە وە كەدىليابىن تازە ئىممان دانا خرى؟ دەتسىيەم لەناو زرمە خرمە ئەقەمى ئەقەمى ئەقەمى پىكوتان و گەپلاۋە دەنگخۇشان و سەرمەستى مىللەتدا و لە خۇمان بايى بىن كە سەختى و دژوارى رىڭاى رىزگاريمان لە بەرچاوا بىزبىن. كەسىك و كەسانىك ھەبن كە پىيان وابى ئەمە شەرى ئاخرو سەركەوتنى ئاخىرە. دەتسىيەم بېرىك لەئىمە بىن ترسى و خۇف بچىتە وە مالى خۆى پشتىنى لېبکاتە وە قاجى راكىشى و بلۇ ئۆخە ئەۋات گەيشتە! دەتسىيەم دەمەھۆى ھەموو كەس بىرسى. كورد بەترسە وە ماوە، بەگومان و دوودلىيە وە ماوە، بەوريايى و ئامادەيى و گۈئ قولاغىيە وە ماوە. ئەمە دەرسى پاشتاۋىشتى باپرەمانە، ئەمە دەرسى مىزۇوه خەمبارە خۇيىنايە كەمانە رۆلەكانى سەرەدم نابى ئەم دەرسە لە بىرگەن. راستە بارگەمان لېناؤ وە يەكمە هەنگاومان هەلەنەوە، بەلام ھەوارى خۆشبەختى ھېشتا دوورە و رىڭە دژوارە. سى (٢٠) مىليون ئىنسانى كورد ھېشتا هەر لە ژىربارى كۆيلەتىدا دەزى، زىندانى ھەموو دەولەتن ئاخىندرارە بەتىكۈشەرانى كورد، ھېشتا نىشتمان لە ژىر پۇستالى داگىر كەردا دەنالىنى و ھېشتا وشە ئەسەنى كوردى لەزۆرە كوردىستاندا حەرامە و گوناھە.

ئارەزووى ئازادى و سەرەتە خۆيى و يەكگەرنە وە، ھېشتا هەر ئاگرىكە و دەرۋونى پېرو لاوى كوردى دەسۋوتىنى.

فيڪرى و دىشى ٥٥ دەن..

چەند رۆزىكە دواى ھەلبىزىرانى بەرېز مام جەلال بەسەرۆكايەتى كۆمار لە عىراقدا، كوردىستان بەرۋە ناسىرەوى و بەشەو ناخەوى. منىش كە دەرۋانە ئەو ھەزاران و دەيان ھەزار گەنچەى سەر جادەو شەقامە كانىان داگىر كردوو، تىكەل دەبىم لە گەل جەماوەرى يەك مiliونى كورد لەپەرى، دەچمە ناو ھەراو ھەنگامە ئەلپەرگى و بۇرى سەپارەو تەقەى دەھۆل و زورپا شانبەشانى شادى و شانازى كۆنە بىرىنىكىش لەناو دلەمدا خوپىن دەدەلەنى؟! ئەو ھەموو پىخۇشبوون و پىدا ھەلگوتە بۇچى؟ ئەو خەلگە بۇوا دەكا؟ چى تىدا يە رۆلەيە كى ئەو مىللەتە لە ولاتەي كە تىدا دەزى پۇستىكى سەرۆكايەتى وەر بگرى؟! لە راستىدا ئىمە بۇونە كوردى دۇنەدىيو! بەدرىزايى مىزۇومان نەك سەرۆكايەتىمان بە خۇمانە وە نەدىيە، بەلکوو ھەر وەك دېو و درنج رەفتاريان لە گەن كردووين. لەھەموو پىدەشتى ئەو كوردىوارىيە دەريان پەرەنەن وەنەن لە چەلەنەن، مال لە خانە خوى حەرام كراوهەو لە خىر و بېرى ئەم نىشتمانە پەرخىر و بېرى بېبەش بۇونىن. زمانى زگماكمان لېقەدەغە كراوهە جل و بەرگى نەتە و دىيىمان نىشانە سووک و چەرۇوكى بۇوە. ئىدارە خۆمالى و دەسەلەتى نەتە وەيى بۇتە بېھە و كەس نەيوبىراوه ناواشى بىننى. بىن هىچ سووج و تاوانىش تەننیا لە بەر كوردىبوون لە بەر دەم دادگای ھەموو دەۋەتەنداو لە بارەگاى ھەموو داگىر كەراندا نەك گومانبار بەلکوو گوناھبارىش بۇونىن. نەزانتىن و بىن قىمەتلىرىن و خويپەتلىنى خەلە ئاغايەتى بەسەرا كردووين و بەكەيەي خۆى پەر جىنپىشى كردووين.. ئەمە كەلەكە بۇونى رەنچ و ئازارى قەرنەھايە كە لە دىياربەكرو مەھابادو سليمانى و كەركۈوك و ھەولىر و دەھۆك و قامىشلۇ دەتە قىتە وە لە گەرروو.

قىلانى ئازاد؟!

شەپۇلى ئازادىخوازى و ديموکراتيزم سەرنىجام تەنگى ھەلچىنى بە ئىستىبادو دىكتاتورىزمو دواى بەرەنگاربۇونەۋەيەكى سەخت و ڈوار، خويىناوى و خەتمەرناك سەربەرزاڭ سەركەوت. ئەمە نەبەردىكى ھەممەلايەن و فەرەچەشىن بۇو، دەيان و دەيان دەولەت و نەتهو، كلتورو دين، ئايىدۇلۇزىا و جىهانبىنى، شارتانىيەت و مىزۇو تىيدا بەشداربۇون و ھىچ بوارىك لە سىاسەت و فەرەھەنگ و ئابورى و كۆمەلايەتى نەما كە نەكەۋىتە بازنه ئەو شەپەرى كە لە مىزۇو بەشەرىدا بىن وىنە بۇو.

شەپەرى سارد، بەربەرەكانى سەركۆى زەوى گواستەوە بۇ قولاي ئاسمان و مانگو ئەستىرەكانىش بۇونە مەيدانى مەلمانى.

نەتىجەئەو شەپە دەرىخىست كە ئازادى ئىنسان و ئازادى كۆمەلگا لەگەل خۆى بەرەو پېشەوەچۈونى تەكەنلۇزىا و سەنھەت و داهىيەن دىننەبەرەم. ئازادى ئىنسان لەھەلبۈزۈرنى شىيەتى ئىيان و شوينى ئىيان، ئازادى لە هەلبۈزۈرنى خويىندى دلخواز و كارى دلخواز، ئازادى لە دابىن كردن و دىيارى كردىنى چەشنى گوزەران و بەرپۇچۇون، تا دەگاتە ئازادى لە دىانەت و سىاسەت و خەو و خواردن و پوشىن و نۆشىن، ھەرھەمۇو و بەيەكەوە خۆشبەختى كۆمەلگا و رەزامەندى تاڭى ئىنسانى مسۇگەر دەكا. ئىنسان دورۇست كراوه كە ئازادىنى نەك دىل.

يەكىك لەھەرە دەستكەوەكانى شۇپشى ديموکراسى لە دوايىن دەيەى سەددى بىست دا، ئازادى كاروکاسىي و بازىرگانى بۇو. سىستەمى "تابورى دەولەت" بى تواناىي و بى كەلك بۇونى خۆى دەرخست و ئابورى ئازاد لەزېرنىو "بازارى ئازاد" دا لىپاتووبىي و كارامەبۇونى خۆى بە ئىنسانى سەرددەم سەلاند.

راستە، راستە منىش دەزانم شەوە زەنگى كوردەوارى دەلاقەيەكى تىبۇوە. منىش دەزانم لەو عىرافەى كە كوشتارگاى كوردان بۇو، سەرۋەكى كورد بۇتە سەرۋەك، ئەوانە ھەممو وايە مىللەت ھەقى خۇيەتى شادمانى بىا. مىللەت ھەقى خۇيەتى شىنى سالەھا بگۇرى بەشايى بەلام لەبىرتان بىن چەند مانگىكى دىكە دەستوورى عىراق دەنۇوسرىتەوە چارەنۇوسى كورد دووبارە دىتەوە سەر دانووسان و دەكەۋىتەوە سەرسات و سەودا.

ئامان! ئامادەبن بۇ شەپەرى دەستوور! ھەلبۈزۈرنى دووهەمى بەدۋادا دى، ھەر لەنىيەتاوە رىزەكانى گەل بېپۆستى بەپتەوەتر كەردى دووبارە ھەيە. گەرە دەولەتلىنى دراوسى و داگىرەكەر لەگۆرپىيە و مىللەتەكەي ئىيمەش لەدەرەوە ئەم پارچەيە كوردىستان ھەر دى و زىاتر تىشكى ئاوات و ئارەزۆوەكانى چى دەكتەوە لەسەر ئەم بىستە خاکە و مىللەتەكەي و سەرۋەكەكەي.

وشىاربىن و خۆمان بۇ شەپەكانى داھاتو ئامادەبىكەين بەلىنىش ئىستا رووى لە ھەورا زە بەلام فيكىرى وردىشى دەوى!!

ئەزمۇونى بەشەرى سەرەتاي سەددى بىسەت لەكۆتايى سەددەدا
بەپىچەوانە دەرچوو. لاپەرەيەكى نوى لە مىزۇو ھەلدرایەوە كۆرپەيەك
كەوتە داۋىنى جېھانەوە. بىگومان ڙانى لەدایكبوونى ئەم كۆرپەيە-وەك
ھەميشە ڙانىكى پېزارو خويتىلى بۇو. زۇرجارىش لەزۇر جىڭىدا منال
لەبارچوون و بەمردووپىي منال بۇونى لېكەوتهو.

بوارى ئابۇورى چونكە لەگەن ڙيان و گۈزەرانى خەلک مەربووته، چونكە¹
پارەو مال و سامانى لەگىراندىيە و چونكە كورد كۆتەنى "تەماع زالەم"
بەهاسانى ناكەویتە سەربارى لەبارى خۇى. زولۇم و بىيەدالەتى، دزى و فرى،
درۇو دەلسە، پىلان و پاشقۇلى لەگەلە و خۇپاراستن و پاك راگرتەن تاباڭى
چەتونە.

ئىمە ئىستا لەو ھەريمى كوردىستاندا لەگەن ئەو كىشەيە بەرەو روو
بۇوينەتەوە. پېشۈترىش من لەو بارەوە نۇوسىومە، بەلام دووبات و ھەزار
پاتىرىنەوە پىويىستە چونكە ئىمە چەمكى "بازار ئازاد" مان خrapاپ و
سەقەت و درگىرتووە ئىمە لەنەبەردى ئازادىدا لەباتى ئەوهى ئالقىتايى
"ديمۆراتىزم" بەدەستەوە بىگرىن "ليبرالىزممان" كردۇتە سەرمەشق.

تىكەيشىتمان لە "ليبرالىزممىش" ھىچ شتىكى تر نى يە جگە لە بەرەلائى.
ئەم بەرەلائى يە لە سىاسەت، لەكۈلتۈرۈ، لەشىعەر ئەدەب، لەزانكۇ و لەزۇر
شۇپىنى دىكەدا بەزەقى خۇى دەنۋىننى، بەلام كە دەگاتە دونياي ئابۇورى
دەبىتە كارەسات. كارەسات لە سەرتاپاى كۆمەلگەدا.

لەھىج كويى ئەم جىيانەدا بەتايىبەت لەو و لاتانەى كە سۆسىال
ديمۆراتىكان لەسەركارى نەمونەيەكى وانى يە كە حوكىومەت دەستى خۇى
بەستى و دەستى سەرمایەداران و دەسەلاتدارانى ئازاد كردى لە يارى كردن
بە ڙيان و گۈزەرانى ميلەتكەمى.

لەھىج كويى شتى وانى يە كە دەربازكىردىن و ھاوردىن ھەرچەشىنە كالايەك
لە و لاتىكدا بى قانۇون و قاعىيدە بەرىۋەبچىن. كېرىن و فرۇشتىن، گران كردىن و
ھەرزان كردىن، دەرخىستن يَا شاردەنەوە كە كالايەك تەننیا و تەننیا يەك
لايەنە لەبەرەستى داراو دەولەمەندەكانى و لاتەكەدابى و جەماوەرى خەلک،
مiliونەها ئىنسانى ھاولاتى بى ئەوهى دەست و دەسەلات و دەخالەتىكىان

ھەبى، چاۋ لەدەستى كەمینەيەكى بەتەماھى بىيەدربەست بن و كەس
نەزانى ئاپا سەبەينى كە لەخەو ھەلدىستى بەو پارەو مەعاش و داھاتەى كە
ھەيەتى دەتوانى نان و بىزىو مال و منالى دابىن بىكا يا نەخىر؟
لە و لاتانى پېشىكەوتتۇو جىيان كۇنترۇلى بازار لەلايەن حوكىومەتەوە
شەرتى يەكەمە بۇ دامەزرانى "بازار ئازاد" يېكى تەندوروست. بى
كۇنترۇل و دەخالەتى راستەخۆئى ئۆرگانە بەرپرسەكانى حوكىومەت بازارى
ئازاد دەبىتە ئازادى رووتاندىنەوە!
نەتەنیا حوكىومەت وەك نوېنەرى مىلەت. بەلكو ئۆرگان و رېكخراوە
ناحوكومىيەكان كە بەھەول و ھيمەتى ھاولاتى دامەزراون لە دەيىان
لايەنەو جاوهدىرى بازار و نرخى كالا دەكەن.

ئەگەر سەرمایەدارو كارخانەدارو بازىغانىيەك لە رېبازى عەدالەت و
دۇرۇستكارى لايىدا، يارمەتى حوكىومەتلىيەتلىيەت سزاشى بەسەردا
دەسەپىندرىت. جىڭە لەو سىاسەتى ئابۇورى و ئاودانى حوكىومەتىش
بەرەو ئەو راستەيە لىيەخوردىت كە كالاىي پېويسەت و حەياتى فراوان و
فەراھەم بىت و ج سىاسەتى ھاوردىن كالا و ج سىاسەتى بەرھەمھىيەن
بەجۇوتە دەبى خزمەت بەم ئامانجە بەكەن.

ئىمە سىاسەتى "بازار ئازاد" مان خrapاپ و درگىرتووە، ئەمە "تالانى
ئازادە".

ئامريكا بو بىيدهنگە؟

مالانىشدا قىسە نەمابۇو، باس ھەرباسى "چىرنوبىل" بۇو كەچى دەولەت و دەزگاۋ مىدىيائى سۈقىيەتى قروقپ وەستابۇون و ھاولاتى لەگۈنى گادا نووستبو، چونكە دەسەلاتى حاكم ھېشتا بېرىارى نەدابۇو چۈن و كەى بلاۋى بىكتەوە. نە راگەياندى راستى و نەخۆپاراستنى خەلک بەقەت پەستىز و بەرژەوندى حىزب و حوكومەت گرىنگ نەبۇو! ھەزاران كەس بۇونە قوربانى ئەم سیاسەتە. ئىستاش لەھەمۇو جىڭايەك لە ناو كوردىستان و لە ناو عىراق و لە زۆر ناوهندى سیاسى جىهاندا باسى تەفرەقەم دووبەرەكايەتى كوردىكان و تەنانەت باسى ھەلۇھشانەودى ھاپېيمانى يەمىزۈمىيەكەى كوردىستان بەگەرمە لە گۇرپىدايە، زۆرىك و پۆپى زىادىشى لىيدەبىتەوە. ئەمە ئەزمۇونىكى ناسراوو باوپەتكاراوه كاتىك "خەبەر" وەك چۈن ھەيە ئاوا بەراستى و روونى بلاۋ و نەبۇو، جەماوەر دەمبەدم دەپەنلىقى و دەپەنلىقى زىادە پېيە دەلکىنى و بەندوباوى سەپەر سەھەرە بۇھەلەستى. ئەمچارەيان چاك نەبۇو ھەرىك پەرۋەزى يەكىمەتى و پارتى بلاۋوو خەلک دەرفەتىكىان دەست كەوت كە ھەردووكىان بەتەرازوو خىرۇشەر ھەلسەنگىن؟ دەنا لە ئىستاش خرەپتەدبوو، ھەركەسە لەسەر گومان رايەكى دەردەبىرى و بۇختانىكى رىكىدەخست.

باشتىن رېڭا بۇ ئەھەر بەرەزاو رەغبەتمەد بىتە ناو مەيدانى سیاسەتو لەسەر چارەنۇسو خۆى بىتە دەنگ ئەھەمە كە راستىيەكانى لەبەر دەبىندرى بىن شاخ و بەرگ و بىن ھەپەشە و گۇرەشە. زمانى راست و رەسەن نە وشەي رەقى دلەنچىنە، نە ترساندن و تۆقانىنە و شەكاندى شەخسىيەتى خەلک و سووكايەتىكىردنە بە بەرامبەر، بەلام لەھەمان كاتدا نەشاردىنە و حاشكىردنە لە جىياوازىيەكان و سەرپۇشىدانە لەسەر واقىعى سیاسى. ئىمە لەكوردستان قىربۇوين يا بەچەكى قورس و سووك لېكىددەين و بۇ سەھەر مالى يەكتىرەتىكىشىن يا زمانى خۇمان گرى دەدەين و بەرە بەسەر ھەمۇو ناكۇكىيەكان دادەين و ناوى دەنلىين:

"راگرتىنى شەرى ئىعلامى!"

لەپەستىدا ئىمە ھېشتا دوورىن لە دامەزاندى سیاسەت و سىستەمەكى ئىعلامى كە نەشەر ھەلگىرىسىن بىو و نەپەستى شىيۆين!

بېرىاردراوه پەرلەمانى كوردىستان لەجوارى مانگى شەشىدا يەكەمین كوبۇونەوهى خۆى بەرپەببا. جارى پېشىو كە ئەم كوبۇونەوهى دەدواخرا گوتىيان چونكە لەسەر ھەمۇو مەسىلەكان تەباین و شوکور گەفتىك لە گۇرپىنىيە، جارى كوبۇونەوه ناكەپىن!

خەلک لە دلەپاوكىدایە و بەرپەسان بىيەنگەن. لەم كوردىستان بۇتە باو كە گوايە زانبارى بەخشىن بەخەلک و راگەياندى راستىيەكان، رەوتى ئاشتى و تەبایي تىكىدەدا. ئەم بۆچۈونە يادگارىك يا باشتىر بلىم لاسايى كەردنەوهى كە دەولەتاني دىكتاتورى لە جىهان و بەتاپەتىش سوننەتىكى سىستەمى سیاسى سۈقىيەتى پېشىو كە وەك میراتىك بۇ ئىمە مالۋىرەن ماۋەتەوە.

لە دونيائى ديموكراسىدا كە كاتىك رووداۋىكى چكۈلە يا گەورە روودەدا رۇزىنامەنۇسان و ھەوالگران خۆيان و دووئى خەبەر دەكەون و لەسەر ئەھە راناوەستن كە دەسەلاتى سیاسى بەممەلى خۆى بىھۇنیتەوە و سەرچاوهەكانى سەر وەحوكومەت ھەركاتىك پىيان مەسىلەحت بۇو بلاۋى بەكەنەوە. بەلام لەيەكىيەتى سۈقىيەت سەرۋەكى تاقانە و خواي و لات ژۆزىف ستالىن مەردىبۇو، تازە مەكتەبى سیاسى و سەرگەردايەتى حىزبى شىوعى كوبۇونەوه لەسەر كوبۇونەوهى دەبەست بۇ ئەھەر بېرىاربىدا كە كەى و چۈن بلاۋى بەكەنەوە! كاتى تەقىنەوهى ويسىگەن ناوهكى "چىرنوبىل" من لە سويىبۇوم. لەھەمۇو ولاتاني سەكاندىنەوايى و لەوانە سويدىش حوكومەتەكان بەپەلە كەوتۈونە خۆيان و لەسەر زۆر سەرچاوهى ئاواو خوارەمەنلى و سەۋەزە قەدەغە دانرابۇو.

رادىيۆ و رۇزىنامەو تەلەۋىزىيەكان كەردىبۈيانە حەشىرو حەلەلا و قىسە لەداخستنى خىرای مەكتەب و كرانمەوهى بەرەداۋامى خەستەخانە كان دەكرا، لەدايرە حوكومەت و زانكۇو ناوهندە زانستىيەكان و تەنانەت لە بازار و ناو

بەبیانووی پێرۆزبۇونى تەبایی و ئاشتى ریگاى رەخنەمان گرتووهو
چاومان پۆشیوھ لەھەمموو كەم و كورى و هەلە و پەلە بەرامبەر كەمان لە
كاتىكدا لە ناو ھەرىمى خۆمان بەفراوانى دەركاى رەخنە و لۆمەمان بۆسەر
بەرەترين لووتکە دەرسەلاتى ناوخۇ و الايھە و تەنانەت كار گىيەتە
بەرەللايى، ھېشتا ھەر پىم وايە ئەم روته بەقازانجى ديموکراسى و
چاكسازىيە، بەلام بۇ رەخنە لەناوخۇ حەللاھ و بۇ دەرهەدە بازنهكە
حەرامە؟!

لەناو ئەو پادشاگەردانى يەو لەناو ئەو جاوه كە بەپىزان دوكتۇر
مەحمودو فەخرى كەريم لەبەينى ھەولۇر سولەيمانى ناوابانەتەوە،
پرسىيارىك دىتەپىش: ھەياران ئامريكا بۇ بىددەنگە؟!

تۈبلىي چارەنۋوسى عىراق بەبىچارەكىدىن گىروگرفتەكانى
كوردىستان يەكلالىي بىكىيەتەوە؟ چما تائىيىستا چەند سەت جار ئىيمەش و
ئەمرىكى يەكانىش دووباتمان نەكىدۇتەوە كە ئىيمە پالپشت و ھاوكارى
نزيكى يەكترين ج لەناو عىراق و ج لە رۆزىھەلاتى ناواراستدا. نايا ئامريكا
كەمەرخەم و ساردو بىدەربەستە ھەم سەبارەت بەچارەنۋوسى كوردو
ھەم بەرژەنلىيەكانى خۇي يَا ئىيمە لەزېر تەئسىر و كارىگەرى
فەرەنگى عەرەبى و ئىسلامى و رۆزىھەلاتى پىمان وايە دەستيۇردىنى
بىگانە لە كاروبارى ناوخۇ خۆمان ناپەوايە و نىشانە سووك و
چروگىمانە؟!

ئەم بۇچونە ھەلەيە كە جارجار دەبىستىر و دەگۇترى كە "باکورد ھەر
بۇ خۇي كىشەكانى خۇي چارەسەر بىكەت" نىشانەيەكى ئاشكرای ساكارى و
ساوپىكەيى سىاسى و نىشانەيەكى ئاشكرای ناشارەزايى و بىئاگايىيە لە
مەزۇى دونيا.

ھىچ كىشەيەكى گەورە و ھىچ شەرىكى ناوخۇ نى يە كە دەست و
دەخالەتى دەولەتاني گەورە كۆتاپى پىنەھىنابى و چارەسەرلى بۇ
نەدۆزىبىتەوە. بەشدارى دەولەتان ھەم گرىنگى دەدا بەممەسەلەكە و ھەم
گارانتى دەدا بۇ دوارقۇز. ئاسيا ئافريكا و لاتين ئامريكا سەرنىجام ئورۇپا ش
شاھىدى ئەم راستىيەن.

لەھەمەموويان بەرچاوتر بۇ ئىيمە رېك كەوتەنكەھى پاريس و رېك
كەوتەنكەھى واشىنگتونە لە نىيوان يەكىيەتى و پارتىدا. ئەگەر ئەم رېك
كەوتەنانە بەدلى ئىيمە بەرپەنە نەچوو نەك خەتاي دەخالەتكىرىن، بەلكو
خەتاي دەخالەتنەكىرىنى چىدى و سەرپەرشتى نەكىرىنى راستەمەخۇي
فەرەنساو ئەمريكابۇو.
گەل كورد ئارەزوومەندو ئاواتەخوازە كە ئەمريكاكاو برىتانياو
ھاۋپەيمانان بەگشتى بىدەنگى خۆيان بشكىنن و لە رېكخستەنەوە مالى
كوردىدا يارىدەدرمان بن.

جهالیشهو پهیامیکی پشتیوانی ئاشکرای نارد بۆ گەل کوردو چارەنوسە سیاسییەکەی.

لەنیوان ئەم دوو رووداوهش سەفەردەکەی دکتۆر بەرھەم ھاتە گۇرى كە نەك ھەر ودىزىرى دەرەوە بەلگۇ تىڭىرای سەركىدىيەتى سیاسى و عەسكەرى ئەمریكا پېشوازیان لېكىردو لەگەلن كۆبۈنەوەو گوپىان بۆ گرت، بەلام بەتاپىھەت ئەو فەيرە كچە قەدبارىكە رەشتالە بالا بەرزە وەها دۆستايەتى و خۆشەۋىستى و خاتىرخوازى دەنواند كە دەترسام "سەرباغ خانىش" بەقەت دەولەتائى رۆزھەلاتت پىي قەلس بى!! بىگومان زىرەكى و سیاست و عەقل دکتۆر بەرھەم لە پېكەننان و پەرەپىدانى پەيوەندى لەگەلن دەولەتە زەھىزەكان و سیاستەدارانى جىهاندا رۆلى گرىنگ و چارەنوس ساز ئەبىنى، بەلام نابى ھىچمان لەبىرمان بچىتەمۇ كە ج سەفەر بۆ كوردىستان و ج گفتۇگۇ لەگەلن سەركۆمار و ج پەزىرايىھە گەرم و گۇرەكە لەوزىرى بەرنامەرېزى، ھەرھەمۇوبىان نىشانە مەوقۇيىتكە كە كورد لەرۆزھەلاتى ناوهەستدا بەدەستى ھىناوه، ئىستا پرسىارە گرىنگەكە ئەوهىيە كە كورد چۈن دەتوانى لەم مەوقۇيەتى خۆى لەناوجەكەدا كەلگ وەرگرى؟ ئىمە چۈن دەتوانىن ھەمۆ ئەو پەيوەندگەلە پەتهو شەخسىيانە بەكاربىيىن بۆ چەسپاپاندۇن ساغكەرنەوەي داخوازى و مافە رەواكانى گەل كورد؟ ھونەرى سەركەدە سیاستەدارو دىبلىۋماتى كورد ئەوهىيە بەھاۋىپەيمانە مەزنەكان و بەھەمەمۇ ھىزەكاريگەرەكانى ئەمرىكا و ئورۇپا و ئاسيا بىسەلىيىن كە ئازادى و رىزگارى كوردو كوردىستان نەك ھەر بەقازانجى خۆيەتى بەلگۇ لەھەمان حالىدا بەقازانجى ئاشتى و ئازادى و ئاودانى و ئارامىيە لەرۆزھەلاتدا. بەقازانجى مەدەنلىيەت و پېشەتون و ديموکراسىيە و لەدزى دىكتاتۆرييەت و تىرۇرۇ توپەندرەوى مەزھەب و تەنگ نزەدرى ناسىۋنالىستىيە. ئىمەمۇ نۇينەرانى ئىمە لەجىھان دەبى بىن شەرم و شەكواو بىن پىچ و پەنا بىتوانىن رۇونى كەينەوە كە لەو رىزبەندىيە جىھانىيەدا ئىمە ھاۋىپەيمانى ستراتېزىك و دۆستى ھەتسەرى دونىيائى ديموکراتىن و ئىستېدارى شەرقى و بۇنىادگەرايى مەزھەبى و ئەفكارو ئەندىشەي دزى غەربى لەناو گەل ئىمەدا ناخۆشەۋىست و دزىيۇو بىزراو و

كۆنداлиزاو كوردىستان

لەمانگى رابردوو كە وزىرى دەرەوە ئەمریكا ھاتە ناو عىرافەوە، ھەولىرى ھەلبىزادە كە بىكەتە يەكەم وېستگەي سەفەر گرىنگەكە خۆى و كاك مەسعودى ھەلبىزادە كە بىكەتە يەكەم خانەخوى و يەكەم گۈيگەر. ھەر ئەمەندە كورد لەھەمۇ شۇيىنېكى ئەم سەفەر ھەنەدەش ھەمە دەولەتائى دراوسى و خۆيان لەرۆزھەلاتى ناوهەستدا، ھەر ھەنەدەش ھەمە دەولەتائى دراوسى و داگىرەكەر دەلتەنگ و درەنگ بۇون و ھەركەس خەمى دوارقۇزى خۆى دەخواردو ترسىيان لى نىشتبوو نەما پەتاي ئازادى و ديموکراسى و مافى سیاسى پارچەكانى ترى كوردىستانىش بەتەنیتەوە! گەل كورد و راي گشتى خەلگى كوردىستان و لەپىش ھەمۇوشىان سەركىدىيەتى سیاسى كورد بەپەرى واقىع بىنى و حىكمەتەوە سەپەرى ئەم سەفەرەيان كردو ئامۇزىگارىيەكانىيان لەگۈئى گرت و نەيانھېشىت توندرەوى ناسىۋنالىستى و لەم جىكىلەنەيى منداڭانە كەلەبەرىك بخاتە نىوان گەل كوردو ھاپېيمانەكەمەيدە. ھاپېيمانىكى كەرېبەرى رۆزھەلاتت و رۆزئاوابى جىھانى پېيە و زۆر ولاتان و مىللەتائى دىكەي دونيا ئارەزوو ئەمە دەكەن كە ئاپېرىكىان لى بىرىتەوەو مەئمۇرىتىكى چۈلە سەلامىكىان لى بىكا. دواى ئەمەنابى مام جەلال كۆشكى كۆمارى و ئەركى سیاسى بەغداى بەجىھىشەت و بەرھەتارىكى سیاسىيانو كوردىانە بىيۇنىھە گرىكۈپەرى ناکۆكى و دووبەرەكى ناوخۆى رەھاكردو رىگا خوش كرد بۆ بەرەپىشەوەچۈونى پېكەننانى گىانىكى ديموکراتىك و مىللە كوردىستاندا، دىسان كونداлиزا پەيوەندى پېوهەرت و بەھۆى مام

رووی دروزن..!

کوردستانی نوی نووسیویه‌تی "عەممار ئەلەھکیم نیگەرانی بۆ خراپ لیکدانه‌وهی لیدوانه‌کانی سەبارەت بەکورد دەربى".
 بەرلەوهی بچمه سەر فەرمایشی ئەم بەچکە ئاخوندە جارى دوو رەخنەم هەیە، يەکیان لە کوردستانی نوی بۆ بەکاربردنی ووشەی "نیگەرانی" لەباتی دلگرانیی یا پەزارە یا خەفتەباریی یا داوای لیببوردن یا زۆر شتی دیکە لەو بابەتە، چونکە نیگەرانی بەزمانی کوردى یانى ترس و دلمراوکی و قەلەق، بەھیچ جۆر مانای پیتناخوش بۇون نادا.
 دەخنەی دوودمەم لە برادرەکەی خۆمە، چونکە ئیمە جەنابى مام جەلال-مان بەر لەوەش کە ببیتە سەرەك كۆمارى عیراق، زۆر لەو لەلا بەرزتر بۇو کە کاتى خۆی و مىللەتكەی خەساركا بە بىستى پاکانە پرپووج و راستکردنەوهی هەلەی ھەر ھەلەباشىئ!
 زۆر كەس ھەن لە دیوانى رئیس جەھورى عیراق دا كە دەتوانى لەگەل نەو جۆرە كەسانە دانىشنى و لۆمەيان بکەن و گوپیان راکىشىن.
 بەلام نوكتەی گرنگ كە دوارۆزى عیراقى پیوە بەستراوەتەوە لەو پرسىارە دا خۆى دەنوپىنى: ئیمە كەى لە رۆزھەلاتى ناولەست دا نەجاتمان دەبىت لە دەست ئە و ریزىمانە كە لەناورەزك دا پادشاپىن، بەلام لە روالەت دا خۆيان شاردۇتەوە لەزىر پەردەي جەھوريخوازى و عەشىرتگەرى و حزبايەتى و سەرەنجام مەزھەبىي دا؟
 پیویست ناكا زۆر خوت ماندوو بکەى و كونوكەلىنى ئەم رۆزھەلاتە بېشكى تا نموونەيەكى لەو بابەتە دەدۇزىيەوە بۆ ھەركۈيەك دەروانى نموونە ھىنندە زۆرە نازانى كامەيان ھەلبىزىرى!

بى فەرە. ئیمە نابى كەمترین دوودلى و راپاييمان ھەبى لەودا كەخۆمان لەنزيكتىن گەلانى دەوروبەر جىاکەينەوە كاتىڭ ئەو گەلانە يائەو حىزب و دارودەستەي گەلەكان نويئەرايەتى دەكەن، دەچنە شەپى ئىستەعمارو ئىمپريالىزم و سەھيۈنۈزەمە دەزىر ئەو بەرددەدا پاكانە دەكەن بۆ ملھورى و دواكه تووپى و گەندەلى حۆكمەتەكانى خۆيان. ئەو روناکبىرانەي جىهانى عەرەب و ئىسلام كە بەبىانوو ئازادىرىنى قودسى شەرىفەوە چاپووشى دەكەن لەپىاوكۇزى و لەپىشىلەركەننى مافى مەرۇفۇ مافى ژنان و مافى گەلانى ژىر دەستو مافى زۆرىنەيەكى بى بەش لەزىيان و كارو خۆيندن و تەندىروستى و تاسەل شايستەي ئىنسان.

ئیمە نابى ھەرگىز ئەم قەبۇول بکەين و بەبىانوو ھاونىشتمانى بۇون و ھاوسى بۇون ئەم شىعارانە دووپات بکەينەوە كە سالەھاى سالە لەگەل خۆيان شەپە كوشتارو بىرىتى و كۆنەپەرسى بىلەدەكەنەوە.

راستە كورد لە عىراقدا زۆرىنە نىيە كەمىنەيە. راستە ئیمە كورد رەنگە نەتوانىن ھەمموو ئاوات و ئارەززووەكانى خۆمان و ھەمموو بىرۋاباەپ و جىهان بىننەيەكانى خۆمان لەدەستورى عىراقىدا جىڭىر بکەين، بەلام نابى ملکەج و بىدەنگو دەستەوەستان بىن لەبەرامبەر ھەر حۆكم و فەتوایەكى نادىمۇكراتى كە باقى پىتەھاتەكانى عىراق بىانەوى بىسەپىن. ئەگەر ناتوانىن پېشىگىرى بکەين بەلام دەبى بەراشقاوى نارازى بۇون و ناتەبابوونى خۆمانى لەگەل دەربىخەين تا دونيا جىاوازىيەكان بەرۋونى بېبىن.

ئەمە تەنیا ھەر وزىفەيەكى ئەخلاقى و ئىنسانى و ئىقتىسادى نىيە و بەس، بەلکو ئەمە گارانتى و زەمانەتىكە كە لەكاتى خۆى كەئىمە پېۋىستىمان پىيە بۇو سۆز و ھاپىيەمانى و پېشىوانى جىهانمان بۆ مسوگەر بکا.

دەرخستى جىاوازىيەكان بەقازانچمانە نەك شاردەنەوەيان.

لیبی و میسر و سوریا و لوبنان و عیراق و ئیران و گەلیک شوینى دور و نزىكى خۆمان !

دیاره کە سەدام رووخاوه مەيدان خالى بۇوه زۆر كەس كىسىمە هەلدرۇوه تا بەخۇى و دەلیعەھەدەدە جىگاى سەدام و عودە بىرىتەمە. عودە لە ھەلەپەریدا زۆر تاقانە و بىۋىتەبوو. بەبى شارەزايى و ئاگادارى لە ھەمو و بابەتىڭ دەدواو بەبى تاقىرىدىنەو لە ھەممۇ دەراویكى دەدا، ھەبۈيەش بىبۇوه گەچجەری عالەم، بەبى ئەوهى كەس بويىرى بەئاسكرا لىوبىزىيۇ و لەبەرخۇيەوە ورتەش بىكا! ئایا گەلی عیراق لەبەرددەم دووباتىرىنىڭ ئەزمۇنیكى كۆنە.

ئایا سىلىسلىە پادشاھانى بى تاج و تەخت لەم " دوو چۈمانە " دا نۇرەيان گرتۇتهو و لەسرەدا و مەستاون بۇ پېرىرىنىدە وە ئەم بۇشايىھ ؟

من نازاش ئە و فەقى مىردىمندالىيە چى خۇيندۇوه و چەندى خۇيندۇوه، بەلام دەزانم لە حوجرەكانى قوم دا مامۇستاى واي ھەبۇوه كە تەجربە خۇيناوېيەكە بەدەسەلات گېشتى مەلاكانى لە تاران بۇ بىگىریتەو و رىگاى سەركوتىرىنى گەلی كوردو ئازادىخوازانى تىكرا و ولاتى فيئرکات و لەھەمان كاتدا جوان گوئى ئاوابدا كە لەكاتى تەنگانەدا دەتوانى چەكى " تەقىيە " بەكار بەردى خۆى رىزگارقا. بەلام عەممارى گەنج كە گۆشە چاوى لە موقتەدai ھاۋىپەزىيەتى نەكا لە ھەپەشە و گۆپەشە بى پايدە و مېشى كەۋى - بە گۆپەرە گىرانە وە كە كوردىستانى نۇئى - تەنائەت يەك تاقە و شەشى نەھىتا و تە سەرزار كە بەپىچەوانە ئە و قىسانەبى كە لەزارى ئەورا گىرماۋىانەتەو، تەنائى فەرمۇيەتى " كورد لەلائى ئىمە جىگا يەكى تايىبەتىيان ھەيە و سەتايىش ئە و پەيوەندە مىزۇپېيە كرد كە شىعە و كورد پېكەوە دەبەستىتەو !! ئاي كە جوجەلەكان چۈن ھەر لەئىستاوه فيرده كرېن كە بىنە كەلەشىرى سەربانى مالەكانمان و قاقا قوقۇ بۇمان بخويىن و بەدەندۈوك چاومان كويىرەن. ھەر لەئىستاوه فير دەكرين كە درۇى دەسەلاتدارانى دوارۆز كاۋىژ بىنەن و لەوش گەرنگەر ئەوەيە فير دەكرين كە هىچ بايەخىك بۇ دەرە جەتىگەيەشتنى مىلەتتەنلى ژىردىستيان دانەنن.

ئەم بىرینە بەسۇيەتى جەستەتى مىزۇومان چى دەدا ، دەمى كردىتەوە و دەمى ناسەرە ئە دەللى: گەلۇ ؟ گەلى بىرادەرینە ؟ گەل دەماجەرایە ! شىرى دايىكى نىشتمانىن ئى حەرام بى ئەگەر ھەر لە ئىستاوه مشۇورى پاشەرۇزى خۇتان نەخۇن، ئەگەر رىيگاى گورگى ھار بىدەن كەھۋى مەپ بەكۆن دادا و بىھەۋىتە ناو مىكەلەمە، ئەگەر شان شلەكەن تا پاوانخوازانى بىرسى و چاوجۇنۇك ددان چىرىكەن و خۇلەخىر و بېرى و ولات خۆشكەن. ئەگەر خافل بىن نانى ناو تەبەئو شادى دەرەونون خەندە سەر لىيۇ مىللەت بەتالان دەبەن ! ئەپەرە ئېمە ئەو خەتەرانە بەكەم دەگەرین و بەزىادەرۇپى و دەشېنیان دادەننېي، بەلام رۇزىك دادىت - ئەگەر ئېمە وشىيارى چارەنۋىسى خۇمان نەبىن - كەھىزى دلەشى دەسەلاتدارى دواكە و توو پەلامارى زانكۆكانمان دەدا، پەلامارى ھۆتىل و چاخانە كانمان دەدا، پەلامارى رۇزنامە و رادىپ و تەلەفېزىيۇن و يانە و ستادىيۇمە كانمان دەدا پەلامارى سەر جادە و ناو مال و سىنە ماو تىاترو گەپى رەشبەلەك و گەرروو گۆرانىيېزە كانمان دەدا. نەك تەنبايى بەناوى ئىسلام بەلگۇ بەناوى عروبەش شەمشىر ھەلەتكىش و سەر دەپەرېنى و زگ دەدرى.

جەنابى جەعفەرى لە سەرتاى سەرەرەك و دەزىرى و لە جەنگە بى دەولەت و دەسەلاتى دا سۇيىنى و ھەزىرەكانى دەگۆرە سەريان لىيەشىۋىنى. ھەر لە ئىستاوه زارى داپچىرىو كە كەركوك ھەلۇشى و خوا دەزانى چەند ئەنفال و ھەلەمچە دىكەش لەزىز عەباكە سېستانى دا خۆى شاردۇتەوە ؟! ئەم رەوشە تورەتارە دزىيەتى حەكمەت و حزبى زۇرىنە، زەنگى وشىيارى كەرەدەيە و ناچارمان دەكە كە خوازىيارى تەوازۇنىكى تازەبىن لە پەرلەمانى داھاتۇوى عیراق دا. بەرامبەر يەكى مەنتىقى تەر و كارىگەر تەر و ديموکراتى تەر كە عەرەبى سوننە دەتوانى رۆتى بەرچاو بېبىن لە بەدىھانلى دا. هىچ ھاۋىپەيمانىيەك ھەتا سەرنابى ئەگەر بېتى و بەرژەوندى گەل كورد دابىن نەكىت.

نابى كەس پىيى وابى كارتى كوردى بۇ ھەميشە و بەبەلاش لە گىرفان دايە.

ولاتهدا کەلەکە بوجو کە ئەگەر مال و سەرەوتى ھەموو ئادەمیزاد لەھەمۇو
جىهاندا لە تاي تەرازووچى دانىيى و ھى ئەمرىكاش بەتەنلى لەلايەك
بەشەكەي جىهان وەك پووشىك دەپەرى بۇ ئاسمان و لايمەنەكەي مام سامىش
لەجىي خۆي نابزوئى و چىرتەش ناكا! سىفەتى سېتەم دەسەلاتە و ئەۋىش
من و تو پېيىست ناكا خۆمانى پېيە ماندوو بىكەين. لەمالەوە لەپىگەي
تەلەويزىيونەوە سەھات بەسەھات و دەقىقە بەدەقىقە دەيىيەن و كە
لەمالەوەش هاتىنە دەرى لەسەر جادە لەبەر دەممەن و يېستاوا!
ئايا وەك ئەو زانست و دارايى و دەسەلاتە بەچاو دەبىنەن و بېرىكمان
ستايىشى دەكەين و بېرىكىشمان لەگىر فانى چەپەوە چەمۆلەي لېدىنەن ئايا
لەبەرامبەر عەقل و حىكمەتەكەشيان سەرلى رېزۇ سەلاندن دادەنەوېنىن؟
ئايا ئەو كچە نەخۆشە سېتس پەرسەتە دەبوو بىرى بەكاربەدەستى
زىندانەكەي ئەبوبۇغەرېب تا بەئارەزۇو خۆي زىندانىان رووت كاتەوەو
ئەو دەنگۇي لەدونىيائى غەرب لەسەر "پياوانى عەرەب" بىلەپۇتەوە بەچاوى
خۆي ھەلسەنگىيى؟! ئايا پېيىست بۇ بەپرنسانى "گوانتانامو" قورئان
بىخەنە ئاودەستەوە تا توندرەوە موسولمانەكان وەقسەبىن؟ ئەگەر ھاتو
كەرد پياويىكىش كارى وا قۇرى كرد، ھىچ مەسلىحەت و حىكمەتىكى تىدا
ھەبۇو كەرۋۇنامەيەكى وا گەورە خاونەن ئەزمۇون وەك واشىنگتون پۆست،
بلاۋى بىاتەوە وەك بىنيشىتە خۆشە ھىنندە بجوىتەوە تا مىليونەها
موسولمانى توندرەوى تۈورە كە لەبىانوو دەگەپىن و وەك "باوهلى باوهكىان
بەسە" بىنە نىيۇ بازارپى ھەموو شاران و سەھتان بىكۈناھ بکۈۋەن و بەكۈشت
بىدەن و ناوى ئەمرىكاش ئەوەندە دىكە بىزىتەمۇد؟
نمۇونە زۆرن و من و تو تەننیا ئاگادارى بەشە كەمەكەين ھەرجاۋىك
لەئىدارەي عىراق دواي شەرە سەركەم توانەكەو لەھەمۇو خەپەتى بىردى
قانۇنېك بۇ كۆمەللى نەتمەوە يەكگەرتووەكان كە ئەمرىكا بەدەگىرە
بىناسىتى لەكتىكدا بەشىكى ھەرە زۆرى ئەم خەلکە لەپېشدا بەرزاڭاركەريان
دەزانى دەرى دەخا كە پرسىيارەكان لەجىي خۆيانىن و سەرسۈرمانەكان ھىچ
سەيرنىن، بەلام ئەو ھەراو ھەنگامەي كە چەند رۆزە مىدىيائى ئەمرىكاو
جىهانى بەخۆيەوە خەرىك كەردووە بارى نائارامى كەرکۈكى ئەوەندە تر

گەوج!!

ئايا ھىچ پەيوەندى و ھاوپەيەدەستىيەك ھەيە لەنیوان عەقل و ساماندا؟
ئەى لەنیوان عەقل و عىلما؟ ئەى لەنیوان عەقل و دەسەلاتىدا؟ وەلامى ئەو
پرسىيارانە زۇر دۇوار دەبى ئەگەر لەپېشدا چەمكى "عەقل" بېنase
نەكىرىت. ئايا ھەمومان وەكۈپەيەك ئەم وشەيە لېكىددەينەوە دەمومۇمان
ھاۋارىن لەسەر ماناڭەي؟ ئەمە پرسىيارىكى فەلسەفەيە كە بەسەر
بەدرىزىايى تەمەنلى تارىخ پېيەوە خەرىكە شاعىر كوتەنى "سەرى لېي گىزە
ھەزاران زانا".

ئەم مەقالەيەش بۇ ئەوە نەنۇسراوە تا گەرپەوچەكە ئەم گلۇلە ئالۇزە
رەھا بىكەن دەيەوى بچىتە ناو سىياسەتىكى سووك و ساكارى رۆزانە و
لەخۆي خۆيىنەران بېرسى:

ئايا ئەو گشت زانست و دارايى و دەسەلاتە كە لەویلايەتە يەكگەرتووەكانى
ئامېكادا كۆبۈتەوە نىشانەي عەقل و حىكمەتى ئەو خەلکەيە يَا شەرت
نىيە ئەم سىفەتانە ھەمىشە ھاۋاشان و دەستەملان بن؟! چى واي كەردووە
كە ئەم پرسىيارە پېيىستە بېتەپېش و من و تۈش سەرى خۆمانى لەگەن
بېشىنەن؟

ھەمومان دەبىنەن و بەھاسانى دەيسەلەنەن كە زانستى ئەمرىكى
بەسەر مانگ دابەزاند. لەكارەباوە تا كامپىوتەر كەم داهىتان و
دۆزىنەوە ھەيە كە مۆركى "USA" لەسەر نە نەخشابى. لەھەمۇو
شەتەكانى زانستىدا ئەو كەسانەي كە سالانە خەلاتى "نوپىل" وەرەگەن
بەدەگەن لەدەرەوە ئەمرىكا دەزىن. خۆي زانى زۆرە زاناكانى ھەمۇو
جىهانىش ھەلەلەلووشى!

كە دەگاتە بوارى سامان و دارايى، ئىنسان سەرى سۈرەتەمەتى كە ئەو
بارستە گران و گەورەيە چۈن لەماوهى كەمىك زىاتر لە دووسەد سالدا لەو

شیواندووه ئەو خەبەرەیە کە دیسان واشینگتون پۆستو نیۆیورک تایمز بلاویان کردۇتەوە.

گوایە کابرایەکى تورکمانى درۆزى و رەگەزپەرسىت كەئەندامى ئەنجومەنى پاپەزگاى كەركۈشكە خەبەرى داوه بە دونيا كە كوردەكان لەكەركۈك تورکمان و عەرەب دەرفييەن و دەيانبەن لەسياچالاھەكانى سولەيمانى و هەولىريان دەپەستىيەن.

ئىمەى كورد كە خەلگى ولاڭەين و دانىشتوانەكانى دەناسىن ھەركۈش نادىنە ئەمچۈرە درۆ دەلەسەيە و ئەگەر بەيانى بىستمان ئىسوارە لەپەر خۆمانى دەبەينەوە بەلام وەزارەتى خاريجە ئەمرىكا ھىچ عوزروپاكانەيەكى ھەيە كە دەنگۈيەكى ھەلبەستراوى ئاوا پېشت راست بىا؟ وەزارەتى خاريجە يەك كە بەقەت تۈوكى سەرى سەربازو جاسوسو و كارمەندو پەيامنېرى لەناوجەكدا ھەيە؟ ئە و ھەمە ژنەرال و ئەفسەرە لەكەركۈكدا بەقەت تورکمانە درۆزىنەكە جىيى مەمانە نەبوون تا دىپلۆماتە "عاقىلەكانى" ئەمرىكا لەپېشىدا لەوان پېشىن و پاشان وەلامى پرسىيارى رۆزىنامەكانى ولاٽى خۆيان بەدەنەوە؟ بەراستى پېۋىست بۇ ئە و بەزمە بنىنەوە و پاشان ھەرخۆشيان وەدرۆي بخەنەوە؟ ئايا ئەگەر ئە دەولەتە زەبەلاحە دەسەلەتدارە دەولەممەندە كە دەيھەوى بىيىتە ئاغاى دونيا ھىچ بې عىراقى ناسىبا، كوردى ناسىبا و كەركۈكى ناسىبا ھەر لە رۆزى رىزگارىدىن كەركۈك لەلەپەن پېشىمەرگە كوردىستانەوە ئەم رەفتارە ناشايىست و نازەوايەى دەكىرد كە عەرەبى تەعرىبى داگىرە كە بەعس كە بۇ خۆيان و لەرۇوى لېكىدانەوەيەكى تەبىعى و عاقلانە كەركۈكىان بەجىئىشىبو و بىگەرپەنەتەو بۇ ناو شارو پېشىمەرگە لەشار دەركا؟

ئە و پېشىمەرگە كە ئە و كات و ئىستاش ھاوبەيمان و بېپەرەپەشلىنى پېشى ئەرسە ئازادسازى عىراق بۇون، ئە و عەرەبەش كە دوايى دەركەوت مەكۆي ترۇرۇر مۇلگەى پىاۋ كۆزان و ئەمرىكى كۆزان بۇون و ئىستا ئىمە و ئەمرىكا ھەرتەك لا بەدەستىانەوە دەنائىنەن و بەناچارى پەنامان بىردىتە بەر مادەي پەنچاو ھەشت كە خەتاي خۆكرىدمان بۇ چارەبکا؟ دەگۈنچى ئەمرىكا تىرۇرىستى توندەرەسى ئىسلامى، عەرەبى فاشىستى بەعسى و فاشەكەر و

مشەخۇرى جەبەھە تورکمانى بىا بەسەرچاوهى خەبەر و زانىارىيەكان و ژەنەرالەكانى خۇى شەرمەزار بىا تا ناچارىن پى لەھەلە دىپلۆماتە ژۇورنالىستەكانىيان بنىن و لەگەلى كوردى دۆستو ھاوبەيمان داواى لېبوردن بىكەن؟

خوا ده مانپاریزی!

دهلین "ئەشكەوتى موكرى قىان" چونكە پادشاي ئىران ژن و مندال و پىرو پەتكەوتى موكريانى تىدا وەگيرھىناو زارى ئەشكەوتى بەقۇرۇ بەرد ھەلچنى و بەمچۈرە بەناوبانگىزىن و قەدىمى ترىن گۆپى بەكۆمەل و ڙىنۋاسايدى گەلى كوردى پېشکەش بەمېز ووكىد؟ كەس ھەيە نەزانى و نېبىستې كە رەگەزپەرسانى كەمالى دواى تىڭىشكاندى شۇپشى كوردىستان گۆپىكى سمبولىكىان سازىكىدو لەسەريان نووسى "گلگۈ كوردىستان؟ ئە و گۆپە سمبولى واقىعىيەتى پر ئازارى كۆمەللى كوردىوارى بۇو. دەيجاخۇ ئەنفال و ھەلبجەو ژن و مندال بارزانى و لوانى فەيليش ھى ئە و زەمانەى خۇمانى و لەگەل كوشتارى ناوشارى سنه و نەغەددو قارلى و قەلاتان ترازيدياى سەرددەمى نۇئى پېكىدىن.

كى پېنى وابۇو ئىيمە بەرگەي ئە و گشت چەرمەسەرەو لېقەومانە دەگرىن و لەزىربارى ئەم چارەنووسە نەگبەتە پشت راست دەكەينەود؟ ئەگەر ئە و ھەموھ سەركۈزىتەو بەسەرهاتەشەتان لەلا گرىنگ نەبى و پېتان وابى من بەسەرى پىرى قەبرو قىامەتم وەبىر كەوتۆتەو و بەلای باومۇدىانەتا بامداوتەو ئە باشە چى دەللين لەبرامبەر ئەم وەزعەى ئىستامان كە لەمەترسى داگىرە كەشۈھەۋايەكى ئازادو ديموکراتىك، نەفەسىكى ئازادو ئاسوودەو زۆر ئاوات و ئارەزووپى پېرۇز كە مىللەتلىنى دىكە بېنى شادبۇون بۇ ئىيمە خەتى سوورەو بېھىيە! هەتا هەلەك ھەلەمۇتى ئەم بىراداگىرەنەمان سەريان بەسەرى يەكەوە ناوهو كاكىيان لېك گرىداوهو بەسويندو تەلاقانەوە رەش و شىن بۇونەتەوە كەناھىلەن كوردى سەرى نەفسى ھەلاؤى، سەرەرى و سەرىبەخۇيى هەر ھىچ رېگەى سەربىزىو و سەربەر زەكرىنەوەشى پېنادەن. هەر كاتىكىش كورد سەرەرۇپى كەدبى و سەنورى بەزاندې بەھەر ھەموويانەوە كەلەكۆمەگىان لېكىرددوو و بەخۇي نىشتمانەكەيەوە شەلاتى خۇنیيان كرددوو.

باشە كورد بەو بى چەك و پارەپىيەوەو بەو بى پەناو پشتىوانىيەوە لەو چياو چۈلە چوارلا گىراوەدا چون تا ئىستا نەفەوتاوهو ماوە؟ زۆر جار باس كورد قىان دەكري. ئىيە دەزانن لەموكريان ئەشكەوتىك ھەيە بېنى

دەنیاتان دەكەم كە بەتەمانىم بىمە خەتىبى مزگەوتى گەورە، شىخى خانەقاي نەقشبەندى و تەكىيە قادارىش نىم، "نمۇحەخوانى" حوسەينىيەش نىم و هەر بۇيەش نابىمە سەرۋەك جەمهۇرى ئىران!! بەلام پېتان سەر نەبى كە دووبات و چەند پاتى دەكەمەوە كە بىگومان دەستىكى غەبى ھەيە ئەم ھەرىمى كوردىستانە دەپارىزى.

ھەمومان دەزانن ئەم كوردە كلۇلە چەندى دوزمن و بەدخوا ھەيە، چون لەچوار لاوه داگىرەران وەك جالجاڭوکە دەوريان تەننیوھو تەنگىان پى ھەلچىنيوھ. چون لەزۆر شوينى ئەم رۆزەھەلاتى ناوهەپاستەو لەناو نىشتمانەكە خۇيدا كورد ناوېرى داۋى خۇينىدن و نوسىن بەزمانى زگماكى خۇى بىكەت پېنى دەللين ئەمە جىاوازىخوازىيە و جىاوازىش كفرەو ناشۇرىتەوە!! حۆكمىكى خۆمآلى، گەشەكەرنىكى ئابىورى و كۆمەلائىتى، كەشۈھەۋايەكى ئازادو ديموکراتىك، نەفەسىكى ئازادو ئاسوودەو زۆر ئاوات و ئارەزووپى پېرۇز كە مىللەتلىنى دىكە بېنى شادبۇون بۇ ئىيمە خەتى سوورەو بېھىيە! هەتا هەلەك ھەلەمۇتى ئەم بىراداگىرەنەمان سەريان بەسەرى يەكەوە ناوهو كاكىيان لېك گرىداوهو بەسويندو تەلاقانەوە رەش و شىن بۇونەتەوە كەناھىلەن كوردى سەرى نەفسى ھەلاؤى، سەرەرى و سەرىبەخۇيى هەر ھىچ رېگەى سەربىزىو و سەربەر زەكرىنەوەشى پېنادەن. هەر كاتىكىش كورد سەرەرۇپى كەدبى و سەنورى بەزاندې بەھەر ھەموويانەوە كەلەكۆمەگىان لېكىرددوو و بەخۇي نىشتمانەكەيەوە شەلاتى خۇنیيان كرددوو.

باشە كورد بەو بى چەك و پارەپىيەوەو بەو بى پەناو پشتىوانىيەوە لەو چياو چۈلە چوارلا گىراوەدا چون تا ئىستا نەفەوتاوهو ماوە؟ زۆر جار باس كورد قىان دەكري. ئىيە دەزانن لەموكريان ئەشكەوتىك ھەيە بېنى

ئهوانه هەمووی بەشە كەمەكەيە، گرینگ ترو سەرسوورھىنەرتەر
نەمانبىستووه مىلەت تىكرا شەو كۆپرى گرتى؟ ئەمەكارى عەبدە يا
كارى خودايە؟ ياسىحرى دەزگاى كاربايە؟ ژمارەدى سەيارە بەخېرىايى
تىشك لەزىادبووندايە كەچى جادەو كۈلانەكان يا بەھۇى تەجاوز يا
لەبەر ھەلگەندەن و تىكدان رۆز بەرۆز لەكەمى دەدەن و تا ئىستاش
هاتووجۇ بەيەكجارى نەوەستاوهە مىلەت بەكۆمەن نەخنكاوا!

لەبەرھەموو ئە و شتانەيە كە من باودرم بەعىلىم بەشەر نەماوهە
چۈومەتەسەر فەلسەفە قەزاو قەدەر. ئىمە هيچمان لەدەست نايە،
ئۇي خودا نەيکا نابى و ھەرخۇشى ئەو ھەرىمە راگرتۇوە دەست و
دەخالەتى ئىمە تىدا نىيە.

باشەكى ئەم وەزەعەي راگرتۇوە حوكومەت؟ حىزب؟ لەشكى؟
پۆلىس؟ دادگا؟ هيچكەس!

رۆز بەرۆز خانوبەرە بەرزوتەرزو خەيالى وەك كارگ (قارچك)
لەگەن گرمەى ھەور سەر لەخاك دەرىيىن و زەرنەقۇوتەسى ساوا لەناو
مالاندا دەھازى لەتىنوان و ئاوىش رۆز بەرۆز كەمتر دەگاتە شارو
كەچى تائىستا رۆزىنامەكان نەياننۇسىيە كەس لەتىنۈردا
لەسەرجادە عومرى درېزى بەدەزگاى ئاوبەخشىيى! باشە ئەو
موعجيزە نىيە؟

رۆز بەرۆز ژمارەدى كارگەي پىشەسازى و ژمارەدى دانىشتوانى شار
زىادەكەاو پىۋىستى كارەبا لەلووتكەدايە و لەھەمان كاتدا وزەى

كارەباى رۆزان و شەوان ھەر لەبى ھېزى و لاۋازىدايە و كەسيشمان
نەمانبىستووه مىلەت تىكرا شەو كۆپرى گرتى؟ ئەمەكارى عەبدە يا
كارى خودايە؟ ياسىحرى دەزگاى كاربايە؟ ژمارەدى سەيارە بەخېرىايى
تىشك لەزىادبووندايە كەچى جادەو كۈلانەكان يا بەھۇى تەجاوز يا
لەبەر ھەلگەندەن و تىكدان رۆز بەرۆز لەكەمى دەدەن و تا ئىستاش
هاتووجۇ بەيەكجارى نەوەستاوهە مىلەت بەكۆمەن نەخنكاوا!

لەبەرھەموو ئە و شتانەيە كە من باودرم بەعىلىم بەشەر نەماوهە
چۈومەتەسەر فەلسەفە قەزاو قەدەر. ئىمە هيچمان لەدەست نايە،
ئۇي خودا نەيکا نابى و ھەرخۇشى ئەو ھەرىمە راگرتۇوە دەست و
دەخالەتى ئىمە تىدا نىيە.